

REJTŐ JENŐ

A TIZENNÉGYKARÁTOS AUTÓ

Országos Széchényi Könyvtár
MAGYAR ELEKTRONIKUS KÖNYVTÁR
HUNGARIAN ELECTRONIC LIBRARY

2000

I. FEJEZET

1.

Gorcsev Iván, a *Rangoon* teherhajó matróza még huszonegy éves sem volt, midőn elnyerte a fizikai Nobel-díjat. Ilyen nagy jelentőségű tudományos jutalmat e poétikusan ifjú korban megszerezni példátlan nagyszerű teljesítmény, még akkor is, ha egyesek előtt talán szépséghibának tűnik majd, hogy Gorcsev Iván a fizikai Nobel-díjat a makao nevű kártyajátékon nyerte el, Noah Bertinus professzortól, akinek ezt a kitüntetést Stockholmban, néhány nappal előbb, a svéd király nyújtotta át, de végre is a kákán csomót keresők nem számítanak; a lényeg a fő: hogy Gorcsev Iván igenis huszonegy éves korában elnyerte a Nobel-díjat.

A Nobel-díjjal kitüntetett Bertinus tanár Göteborgban szállt hajóra, táskájában a Nobel-díjjal, és mielőtt a gőzös elindult, megjelent a fedélzeten a Svéd Franklin Egyesület, hogy átnyújtsa neki az atomrombolás sikeres kutatóinak kijáró nagy aranyérmét. Ezután a hajó elindult, és a nagytekintélyű professzor alig várta már, hogy Bordeaux-ba érjen, ahol néhány hold szülője volt, mint általában az idősebb francia államhivatalnokoknak, az ítéletvégrehajtó segédjétől kezdve a múzeum igazgatójáig.

Southamptonnál a hajóra szállt Gorcsev Iván, hogy előtte is teljesen ismeretlen okból átkeljen a csatornán. Az igaz, hogy elbocsátották a *Rangoon* teherhajóról, mert egy négyágú csákyával megverte a kormányost, de hogy miért kel át a csatornán valaki, ha megverte a kormányost, és elbocsátják egy teherhajóról, ez teljességgel érthetetlen, mint annyi más cselekedete különös regényhősünknek.

Homályos az is, hogy mi módon ismerkedett meg ez a félig még siheder, komolytalan fiatalember a világhírű tudóssal, és főként tisztázásra szorulna, hogy mi módon vette rá a hajlott korú, zárkózott tanárt arra, hogy vele, bár igen kis alapon, de mégis a makao nevű, tiltott szerencsejátékot játssza. E részleteket talán sohasem fogják tisztázni. Állítólag úgy kezdődött az egész, hogy a tanár tengeribetegséget kapott a fedélzeten, és Gorcsev felajánlott egy kellemes ízű, maga keverte citromos, konyakos, szódabikarbónás italt, amitől a tanár jobban lett, és megkérdezte a fiút, kicsoda és honnan jön?

– Gorcsev Iván vagyok, foglalkozásomra nézve huszonegy éves, a Naszja Gorjodin-beli báró Gorcsev cári kamarás testvéröccsének a fia. Atyám kapitány volt a gárdában, és nagybátyám a Jusztveszti Versztkov kormányzóság katonai parancsnokaként védte Ogyesszát a fellázadt hadiflotta ellen.

Mindebből egy szó sem volt igaz. De egészen fiatal lánykák és öreg tudósok hiszékenysége állítólag korlátlan. A tanár feltette csíptetőjét.

– Szóval ön emigráns?

– Bizony, tanárovcics bátyuska – felelte sóhajtva. – Atyám jókedvében tízezer rubelt ajándékozott a cári balettnak... Meg aranycímeres trojka röpítette a Carszkoje Szelóba... Hej, kontuszovka! Hej, Volga, ha én még egyszer ott lehetnék...

– De hiszen ön nem emlékezhet Oroszországra, ha huszonegy éves.

– Annál kínosabb, bátyuska professzovszka, mert én egyszer se láttam ezt a csodálatos havas földet, amely olyan felejthetetlenül él emlékezetemben...

– Hová készül most, Gorcsev úr?

– Politikai ügyben járok, matrónnak álcázva.

Ha megfigyeltük eddig hőszűnket, egy különös tulajdonságát ismerhettük fel: sohasem mondott igazat, de nem is hazudott. Csak éppen habozás nélkül kimondott mindent, ami eszébe jutott, és ez sok, elképesztő bonyodalomba sodorta életében. Egyik szavától a másikig, egyik tettétől a következőkig ritkán vezetett valamiféle okszerűség.

– Sajnos kevés pénzzel, mert egy gazember kiforgatott mindenemből.

– Hogyan lehetséges ez?

– Gyanútlan voltam és ostoba. Az ember megismerkedik mindenféle kétes alakokkal, anélkül, hogy a következményekre gondolna. Így történt, hogy Londonban egy csirkefogó megtanított makaózni, és elnyerte a pénzem.

– Ne haragudjon, de ez csakugyan nem valami okos cselekedet. Miféle játék ez a makaó?

Gorcsev ismét sóhajtott. És egy csomó kártyát húzott elő a zsebéből.

– Hát, kérem... A lapok összértékének tízes számait levonjuk, miáltal minden esetben kilenc az elérhető maximum...

A tanár kipróbálta a szerencsésjét, öt centime-os alapon, és nyert tíz frankot. Később, amikor már kétezret veszített, felemelték az alapot. Azután még többször is emelték, és Bordeaux-ig Gorcsev Iván elnyerte az utolsó fillérig a tanártól a Nobel-díj teljes összegét, és lehetséges, hogy ha a tanár történetesen Nizzáig utazik a hajón, úgy ez a törekvő ifjú a Svéd Franklin Egyesület nagy aranyérmét is elnyeri, amelyet az atomrombolás terén végzett sikeres kutatásokért kap néhány kiválasztott elismerésül.

Huszonegy éves korban ez példátlan teljesítmény lett volna hőszűnktől, de sajnos, a professzor Bordeaux-ban kiszállt a Svéd Franklin Egyesület nagy aranyérmével és néhány szomorú meditációval a francia főiskolák felületes pedagógiai rendszerét illetőleg, amely a makao nevű tiltott szerencsejáték oktatását úgyszólván teljesen mellőzi a tantervből. Gorcsev meghatottan állt a hajó korlátjánál, és sokáig integetett utána egy kendővel.

2.

Mit csinál egy ember, ha huszonegy éves, a komolyság nyomokban sem fordul elő lelkivilágában, és ilyen hihetetlen pénzösszeg birtokába jut váratlanul? Ezt kérdezte önmagától Gorcsev. És önmaga nyomban felelt rá:

Kiszáll Nizzában. Itt először a kikötőben kódorog, és valami cimbora után néz, mert kutyanak való a gazdagság, ha nincs valaki, akivel közösen lehet elverni a pénzt.

Ki legyen azonban a kiválasztott? Körülnézett a kikötőben.

A parton egy csomaghordó külsejű egyén vonta magára a figyelmét.

A csomaghordó külsejű egyén barna zakókabátban és fekete fürdőnadrágban álldogált a kikötőmunkások gyülekezőhelyén, ahol már minden várakozót elvittek valamerre dolgozni, csak őt nem. Az tette különössé, hogy csíptetőt viselt az orrán, és úgy helyettesítette az ingét, hogy egy sárga, úgynevezett frottírtörülközőt hordott a vállára borítva, és rojtos két végét az úszónadrágjába gyúrta. A fürdőruha kissé szokatlanul pongyola viseletét azzal ellensúlyozta, hogy egy aránylag jó állapotban levő szalmakalapot tett a fejére, fél számmal talán kisebbet a kelleténél, de úgyszólván teljesen ép karimájút. Vastag, fekete angol bajusza körül megvető és szomorú ráncok húzódtak össze egy grimaszba. Ez az ember olyan rosszkedvű volt, hogy szinte sírt, és közben a fogát piszkálta. Talán azért, hogy az étkezést legalább ezzel a valóságos illúzióval helyettesítse. Már úgy látszott, hogy nem helyezkedik el aznap, de egy munkavezető később mégis megszólította.

– Halló! Jöjjön az ötös bazenhez, ládákat kell felrakni.

– Nehezek azok a ládák?

A munkavezető szeme megállt, mintha kővé válna. Ilyet még nem kérdezett kikötőmunkás!

– No jó – magyarázta kissé idegesen és türelmetlenül a barna zakós úr –, azt nekem tudni kell, kérem, mert öt év előtt sérvem volt.

A patron azt mondta, hogy „marha”, és továbbment.

– Finom ember, mondhatom... – dűnnyögte utána mély megvetéssel Gorcev, aki közléről hallgatta a társalgást, nyomban megérezte, hogy ez az ő embere, és odalépett:

– Mondja! Maga dolgozni akar?

– Nem is vagyok naplopó!

– Ez baj, de mindegy. Ha tetszik, dolgozzon. Mi szeretne maga lenni a legszívesebben?

A kérdezett végignézett magán, cingár lábain, komikus úszónadrágján és kerek szélű, barna zakóján, azután vállat vont:

– Hogy lehet ilyet kérdezni? Titkár szeretnék lenni.

– Kész szerencséje, hogy erre jöttem. Alkalmazom! Ön nálam titkár. Fizetés havi kétezer frank. Hogy hívják?

– Vanek.

– Jó név. Tessék, itt van egyhavi fizetése, háromezer frank.

– Azt mondta, kettő.

– Javítást adtam, mert rövid idő alatt meglepő előmenetelt tanúsított. Tessék...

– Természetesen – mondta Vanek úr, miközben kissé idegesen, mint akit ostobaságokkal terhelnek, szivarzsebébe gyúrta a pénzt – tudnom kell, hogy mi a dolgom.

– Igen sok dolga lesz. Hogy micsoda, azt nem tudom még. De nem is fontos. Ne féljen semmit, megcsinálta a szerencsáját, öregem...

– Mint említettem, a nevem Vanek – felelte hűvös nyomatékkal, visszautasítva minden konfidenciát.

– Bocsánat, tehát: Vanek úr. Maga kitűnő akvizíció – tette hozzá elégedetten, mert szerette az önérzetes embereket, akik pillanatnyi előnyök kedvéért sem feledkeznek meg arról, hogy mivel tartoznak önmaguknak.

– Ha érdeklí, elmondhatom hogy süllyedtem ide...

– Nem érdekel, de elmondhatja. Ha ezt mégsem tenné, lekötelezne.

– Kérem... Nem tolakszom. Most mi a teendőm?

– Még nem tudom, majd kitalálunk valamit. Most körülnézek Nizzában, és ha szükségem lesz önre, értesítem, kedves barátom...

– Nevem Vanek.

– Vanek úr... Bocsánat. Tetszik nekem az, hogy érzékeny lelkű. Különben sem szeretem a normális embereket. Hát akkor itt találkozunk rövidesen!

– Itt álljak?

– Ha akar, menjen el!

– De akkor nem talál meg!

– Nem baj. Jó napot! – És vidáman elsietett.

Nagyon örült, hogy Vanek úrnak sok pénzt adhatott, bár bizonyára elmegy a háromezer frankkal valamerre, mert fél, hogy megjelennek Gorcsev ápolói, és ragaszkodnak majd hozzá, hogy visszaadja az elmebeteg meggondolatlan ajándékát. Gorcsev egyenesen Nizza csodálatos parti sétánya felé tartott, amit úgy hívnak, hogy plage és gyönyörű pálmafái mentén a Riviéra legelőkelőbb hotelei sorakoznak a tengerparton. Itt belül a *Méditerranée* nevű, megkülönböztetetten főúri szálló éttermébe. Az unottan sütkérező vendégek szinte rémülten nézik a suhancképzű fiatalembert, aki vitathatóan fehér vászonnadrágot visel, kék matrózbliúzt és valamilyen érthetetlen okból kifolyólag az angol haditengerészet számára készült fehér, kerek sapkát.

Egy piros ruhás leány a szomszédos asztalnál elneveti magát. Az ifjú barátságos mosollyal megemeli az angol haditengerészet számára készült sapkáját, azután néhányszor nagyot üt az asztalra:

– Garçon! Egy sört!

A pincér sápadtan odasiet:

– Hallja! Ez nem matrózkocsma!

– Érdekes... Pedig esküdni mertem volna, hogy ez itt a *Fel, Vidám Orugyilkosok* nevű étterem, ahol ötórai bicskázásra jön össze az úri közönség... No de most már mindegy. Jó lesz itt is. Hozzon egy korsó sört.

– Nem szolgálunk fel csapolt sört!

– Hát akkor hozzon egy fél kiló kaviárt, egy üveg francia pezsgőt és száz szál *La France* rózsát!

A pincér erre elkövette azt a hibát, hogy a távozást sürgetve hozzáért Gorcsev Iván karjához.

És ezt nem kellett volna tennie...

Az érintést követő másodpercben a pincér előtt elsötétedett minden, és csak nagy sokára tért magához arra, hogy többen támogatják, és egy vizes ruhával mossák az arcát. Holott mindössze egy pofont kapott. Az idegen pedig végre megsértődött, felállt, megemelte az angol haditengerészet számára készült sapkáját, azután tudja az ördög, honnan, előszedett egy fekete keretes monoklit, a szemébe csíptette délcegen, amitől tisztára hülyének tűnt, és míg a személyzet a távoli asztalok alatt elgurult pincért keresgélte, távozott. A piros ruhás hölgy ismét elnevette magát, és Gorcsev hökkenten megfordult egy percre. Hú, de szép!...

Egyenesen Vanek úrhoz sietett a kikötőbe, bár nem bízott benne, hogy megtalálja. Azonban legnagyobb meglepetésére titkárja még most is ugyanazon a helyen állt, ugyanabban a pózban, sőt ugyanabban a fürdőnadrágban, csak a fogpiszkáló változott a szájában. Azóta körülbelül az ötödiknél tartott.

– Vanek úr! Örülök, hogy itt találtam! Elérkezett az ön órája is!

– Meg fogja hallgatni, hogy honnan sülyedtem én ilyen mélyre? – kérdezte nyomban és mohón.

– Ennyire még nincs itt az órája. Az eset mindenestre érdekel, és alkalmi-
lag majd közli velem.

– Uram! Én levelező voltam, az egyik elsőrangú...

– Ezzel első látásra tisztában voltam. Ön most akcióba lép. El kell mennie valahová, hogy egy csomagot hozzon...

– Nem az a kifejezett titkári teendő.

– Napóleon is lent kezdte...

– De nem magánál. Azonban mindegy, de tudnom kell, milyen nehéz a csomag. Azt hiszem, említettem már, hogy annak idején sérvem volt...

– Tudok róla. A csomag nem nehéz.

– És napon nem szabad járnom. Magas vérnyomásom van.

– Erről sem kell leszoknia. Vesz majd egy esernyőt valahol és kifeszíti!

– Uram, háromezer frank fizetésből nem telik esernyőre.

– Az esernyőt fizetem. Továbbá vesz egy nadrágot, arra is a vendégem. Ez a fürdőruha, dacára a frottírtörülközőnek és a szalmakalapnak, nem megfelelő egy önérzetes, komoly titkár külső megjelenése számára. Tehát előre, öregem.

– Vanek a nevem, ha nem veszi rossz néven...

– Tehát akkor, előre, Vanek úr!

... A *Méditerranée* vendégei már régen elfeledték a bolondos matróz ügyét, amikor megjelent egy csomaghordó külsejű egyén, vadonatúj lódenadrágban, amely kápráztatóan zöld volt, mint a háztartásokban használt rovarpor, és térdben végződött, gombolható szárral. A térdnadrág érthetetlen ötlettől áthatott feltalálója bizonyára nem ilyennek álmodta e viselet ideális férfitípusát, mint amilyen Vanek úr volt, vékony lábszárainak látszólag ondolált, lágy hullámaival. Nyomban a főpincérhez sietett és szigorú, rejtélyes arccal, mint-ha titkos vész hírt közölné, mondta:

– Engem Cservonec herceg őexcellenciája küldött...

– Parancsoljon!

– Megrendelést kell feladnom, élelmiszercikkeket illetően, és azonnal magammal viszem.

– Mit óhajt őexcellenciája?

– Hideg löncsöt, becsomagolva, rákot, pisztrángot, ananászt, két üveg pezsgőt, továbbá szarvasgomba pástétomot és sült csirkét.

– Igenis!

– Gyorsan!

Vanek úr kijött csomagjaival a szállóból, és a terasz előtt, egy padnál megállt. Váratlanul odalépett hozzá valahonnan Gorcsev.

– Köszönöm, öregem.

– Nevem Vanek.

– Köszönöm, Vanek úr.

Kabátja zsebéből elővett egy hihetetlen köteg ezres bankjegyet, a csomaghordó külsejűnek átnyújtott kettőt, néhány megbízást adott még és leült pontosan a *Méditerranée szállóval* szemben egy padra.

A csomaghordó külsejű elment, és a matróz kirakta maga elé a kaviárt, sült csirkét, pezsgőt, tortát, különböző kocsonyázott halakat és hozzálátott jóízűen. A pezsgőspalack fejét egyszerűen a pad széléhez csapta, hogy a csonka üvegből hosszú, habfehér sugár freccsent szét.

Egyhajtásra kiitta az egészszet. A terasz közönsége felé így szólt mosolyogva:

– Egészségükre.

A piros ruhás lány hangosan nevetett. Gorcsev a tetszésnyilvánítást hálásan vette tudomásul, és egy másodpercre ismét megállt a szeme a nőn.

– Húha! Csinos!...

Később újra megjelent Vanek és valahonnan hetven szál *La France* rózsát hozott. Ekkor már néhány száz főből álló kíváncsi báméskodott a Nobel-díj nyertes ifjú körül.

– Nem volt több – mondta lihegve, és átvette az újabb ezer frankot, azután hozzátette –, jól fizet, de dolgozni kell.

Ismét elsietett.

A hotel titkára izgalomtól remegve, fojtott hangon korholta a lábadozó pincért, akinek bal szeme szinte nyom nélkül eltűnt egy violakék daganatban.

– Szerencsétlen fráter! Nem ismeri fel az inkognitóban utazó turistákat. Egy pincérnek legyen szeme!

– Hogy kiüssék? – mondta nyöszörögve. – Tudhattam, hogy a vendég bolond?

– Mikor jön rá végre, hogy épelméjű üdülővendégekre nem lehet világfürdőhelyeket bázírozni!

A rendőrposzt, úgy látszik, tudta ezt, mert igen udvariasan állt meg Gorcsev Iván előtt. Még tisztelgett is.

– Jó napot, uram.

– Van szerencsém. Akar csirkét?

– Köszönöm, nem kérek.

– Gyümölcs, konyak?

– Nem, nem...

– Hát akkor fogadja el legalább ezt a pár szál rózsát!...

– Ó, ön nagyon kedves, de szolgálatban tilos gumibot helyett virággal járni az őrszemnek.

– Ugyan! Vörösbor sem szabad inni, és mégis abból a bisztróból jött, onnan a túlsó oldalról..

– Alázatosan érdeklődöm, hogy miért méltóztatik jóízű villásreggelijét szabateri előadás keretében elfogyasztani?

Gorcsev Iván felnézett. Úgy látszik, bizonytalan valamiben.

– Mondja, kérem, ez a város a francia köztársasághoz tartozik?

– Igen.

– Akkor rendben van – mondja, és beleharap a csirkébe. – Mert valahol azt hallottam, hogy itt bizonyos emberi jogokat hirdettek ki egy forradalom alkalmából.

És lenyelt egy fél csirkecombot. A rendőr megvakarta a fejét. Eszébe jutott, hogy két év előtt egy svéd parafa-nagyiparos cowboynak öltözve cukorkát árult a Promenade des Anglaise-en. A rendőrt, aki az őrszobán kissé markáns szemrehányásokkal illetve a nagyiparost, később a haláskikötő világítótornyához vezényelték posztolni. Azóta nem is szolgált belterületen.

– Nem lenne kellemesebb odabenn?

– Kidobtak.

Az autók mindenfelé dudáltak, mert közben majdnem ezer főre szaporodott a kíváncsiskodók száma. De a csomaghordó átverekedte magát rajtuk. Egy gomba alakú, sárga kerti ernyővel tért vissza, amit igen ügyesen lerögzített a pad mellé.

– Ez nagyon nehéz volt – mondta lihegve.

– Köszönöm, Vanek úr – felelte az abnormális idegen, és hanyag mozdulatl átnyújtott egy újabb ezerfrankost.

– Higgyc el, megérdemlem. Ilyen hőségben cipelni – siránkozott a csomaghordó egyén, és mert hevesen tűzött a nap, kinyitotta az esernyőjét, amitől a látvány komikusból ijesztővé vált.

– Marvieux vagyok... A szálló titkára – susogta mellettük egy bátortalan hang...

– Nem jelentették be nekem – szólt hanyagul Gorcsev és feltette monokliját, amely voltaképpen csak keret volt. – Különben is reggelizem...

A titkár Vanek úrhoz fordult, aki éppen kiköpött egy fogpiszkálót.

– Kérem, jelentsen be.

– Hogy hívják magát és milyen ügyben akar bejutni a padhoz? – kérdezte Vanek úr egy túlságosan igénybe vett titkár rövid módján. Gorcsev közben evett, és másfelé nézett.

– Mondja, hogy Marvieux vagyok, a titkár.

– Téved. A titkár én vagyok. No, mindegy, nincs kihallgatáshoz öltözve, de megkísérlem, bár a vezérigazgató főúr sokat ad az etikettre.

Odament Gorcsevhez és megfogta a vállát.

– Ide hallgasson. Valami Marvieux nevű van itt.

– Hadd jöjjön.

Körülbelül ezer főre szaporodott közben a nézők száma, és a rendőr sorba állította őket, hogy az autók azért közlekedhessenek.

– Mit óhajt, kedves Marvieux?

– Bocsánatot kérek a szálló nevében és tisztelettel felajánlom, hogy kegyeskedjék a vendégek között helyet foglalni...

– Nem bánom – és felállt. – Vanek úr, maga velünk jön.

– Jó – mondta legyintve, mintha súlyos áldozatot hozna, és elindult ruházatlan sokféle színében, esernyőjét magasra tartva, mint egy rosszkedvű néger uralkodónő.

A titkár kissé meghökkent ettől.

– Vanek úr a magántitkárom és az unokaöcsém... – szólt Gorcsev –, talán kifogása van ellene?

– Ó, dehogya, dehogya...

És bevonultak a teraszra. Gorcsev a piros ruhás hölgyre mosolygott és üdvözölte, de az elfordult.

Leültek a legnagyobb asztalhoz, és jött a pincér.

– Mi lelte a szemét? – kérdezte Vanek úr, és Gorcsev is részvétellel fordult feléje, de azután büszkén rendelt:

– Nekem sört hozzanak! Maga mit iszik, Vanek úr?

– Inkább ennék valamit ezen a héten, ha már ötezer frankom van.

Gorcsev helyeslően bólintott, és Vanek úr hosszasan rendelt.

Rövidesen behozták a barna sört, ivott, és kezdődött az ételek felvonulása, ijesztően hosszú sorban. Vanek, a rögtönzött titkár és valóságos belső titkos unokaöcs, először családias érzelmű polgárok módján nyakába kötötte az asztalkendőt, hogy tarkója mentén mint hegyes pótfül messze kimeredtek a fehér csücskök, azután szemlét tartott a felvonuló ételek felett, mint egy hadvezér.

– Ön milyen ügyben tartózkodik Nizzában? – kérdezte Gorcsev.

– Nem tudom.

– Úgy látszik, egy dologban járunk. Bevallom, ön tetszik nekem, mert szégyensége dacára megőrzi polgári méltóságát.

– Uram – szólott Vanek úr és búsan körülnézett a nizzai hotelterasz főúri vendégein. – Ön bizonyára nem érti, hogy sülyedhettem én ide.

– Pedig, sajnos, ennél előkelőbb hotelbe nem vihetem...

Vanek úr nem szólt többet. Megevett néhány sültlibát, egy-két tortát, azután elveszítette eszméletét.

– Személyzet! – kiáltotta Gorcsev. Felvonultak a pincérek. Élen a titkár.

– Parancsol?

– Van ebben a szállóban úgynevezett fejedelmi lakosztály?

– Természetesen. Tizenkét szobás appartement.

– Vanek urat helyezték el nyomban mind a tizenkét szobában. Ha felépül, jöjjön utánam.

– Hol találja Önt?

– Nem tudom.

És távozott.

– Látja – mondta a titkár a sérült szemű pincért oktatva. – Az ilyen vendégekre lehet világfürdőhelyet bázírozni, amíg a nagybácsi közbe nem lép. A legjobb fürdővendégeket a nagybácsik juttatják bolondházba.

Egyenesen a *Boulevard Victoire*-ra sietett, jókedvűen füttyörészve. A sarkon összeverekedett néhány sofőrrel, azután a borbélyhoz ment, ahol aludt egyet, amíg fésülték és borotválták, de előbb átküldött néhány doboz bombont a szemközti bisztró pincérnőjének.

Bolond ember volt ez, veszett csikó, a vak is láthatta.

Azután felkereste a Lafayette áruházat, hogy legsürgősebb bevásárlásait elintézte. Elsősorban sok mikiegeret vett, néhány teniszlabdát, több tucat töltőtollat és négy tábla csokoládét. Azután felöltözött tetőtől talpig. Szmoking, kemény ing, ragyogó mellgomb, selyemzsebkendő, fehér krizantém van a gomblyukban, ahogy öreg hírlapírók és operaházi bennfentesek járnak. Ezután még vesz egy üveg parfómöt, a fejére szalmakalap kerül, és olyan kesztyűt húz fel, amely sárgalázban elhunyt kínai kulik arcszínére emlékeztet. Most már csak egy bambuszbot a hóna alá, szemébe az a remek, rettenetes, fekete keretes monokli, és végül felcsapja hetykén, kissé rézsút a szalmakalapot, azután öntelten néz a tükörbe.

Az áruház teljes személyzete, valamint a vásárlóközönség egy része gyönyörködve körülállja, és amikor az ifjú elkap szájával egy feldobott cigarettát, lelkesen tapsolnak. Ezek után Gorcsev hálás mosollyal töltőtollakat és teniszlabdákat osztogat nagyérdemű közönségének, majd távozik.

Öt perc múlva visszajön, és kedvesen odaszól az egyik altisztnek:

– Minden pénzem a másik ruhámban maradt, amit levettem az imént.

– Igenis, azonnal!

A visszatérő szolga falfehéren, remegő térdekkel, hatalmas ezerfrankos köteget hoz.

– Tudtam, hogy megvan. Jó pénz nem vész el! – kiáltja Gorcsev, és egy ezrest ad a szolgának. A többit begyűri különböző zsebeibe. Az utolsó gumiszalagos ezerfrankos hengert, miután nem fér máshová, a kalapja alá teszi, és most már végleg távozik. Az áruház előtt felugrik egy arra haladó taxi deszkájára.

– Nem kell fékezni. Gyerünk valamelyik bankhoz!

Kinyitja az ajtót, és beül a vezető mellé. Az autó továbbhalad. Előhúz néhány gyűrtött ezrest és átadja a sofőrnek.

– Váltsa be, öregem, százasokra. Ez itt körülbelül nyolcezer frank. Az is lehet, hogy több, lehet, hogy kevesebb...

A sofőr ettől kissé cikcakkban vezet, és végül különös fuvarjával fékez egy bank előtt.

Ha Gorcsevnek nem jut eszébe pénzt beváltani, vagy máshová viteti magát, akkor minden másként történik. De Gorcsev ide autózott a bankhoz és ezzel már beszállt a sors rendkívüli expresszvonatába, hogy rakétasebességgel induljon különös, félelmes és valószínűtlen kalandok felé.

– Én itt megvárom a kocsiban. Siessen – mondta a taxinak.

Az idegen ottmaradt a sofőrülésen. A sofőr bement a pénztintézetbe. A pénztár előtt megolvasta a bankjegyeket.

– Huszonnyolcezer frank!

Részeg a fuvar vagy örült? Nem lehet tudni. Esetleg mindkettő. Amikor ismét kiér a bank elé, meglepetten látja, hogy az ismeretlen eltűnt a kocsijával.

Tanácsstalanul áll, kezében a halom pénzzel.

Annyi történt mindössze, hogy Gorcsev megpillantotta a sportkocsi kormány mellett azt a piros ruhás hölgyet, aki a szálló teraszán rámosolygott.

Most is mosolyog, amíg elsuhan a közelben, a kikötő irányába, és egy könnyű porfellegen túl eltűnik.

Hahó!

Gorcsev vad harci kiáltást hallatva, beletapos a gázpedálba és eszeveszett tempóban iramodik a sportkocsi után...

II. FEJEZET

1.

A Monte-Carló felé vezető országúton a sors különös kegye óvta ezen a napon a járműveket egy vesztettnek látszó taxitól. Gorcsev Iván vezette ezt a taxit, óránként ötvenezer kilométernek megfelelő halálveszéllyel.

Bizonyos emberek azonban már azzal a sorssal születnek, hogy mindenféle veszélyből ép bőrrel meneküljenek. És ezek közé tartozott regényünk könnyelmű, meggondolatlan hőse is.

Közben a leány megfordul, és észreveszi az ámokfutó taxit, amint zöttyenve, rázódva, billenve, farolva, félőrült sebességgel követi. Nyomban rákapcsol, és a fekete sportkocsi egy ugrással nekirohan az útnak. A kompresszor elefántszerű bűgással felbőg, a kocsi hajmeresztő szögben megdől a forduló peremén, és mint egy mesebeli óriás csipkekendője, szürkén tóduló, hatalmas benzinfelleg lengedez csúfondárosan a taxi felé, ott ahol az imént még a piros ruhás leány autója látszott...

Így értek Monacóba. A város utcáin élénk feltűnést keltett a szmokingos taxisorfőr, keretes monoklijával és hetyke szalmakalapjával. De Monaco forgalmi rendőrei is jól tudják, hogy világfürdőhelyek forgalmát ritkán bázírozzák épelméjű turisták látogatására, tehát hagyták a taxit bomolni.

Pedig Gorcsev Ivánnál merészebben és rosszabbul kevesen vezettek még autót ezen a világon. És mégis elkerüli a katasztrófa. Ne értsék félre: nem ő kerüli el a katasztrófát. Nem, kérem, ő belehajt mindenáron! A katasztrófa kerüli el őt. Ez a helyzet. Most például átrohan a vörös jelzésű forgalmi lámpa alatt!

Fékek csikorognak mellette.

Sofőrök káromkodnak.

Egy cseléd az ablakpárkányon sikolt, és eltakarja szemeit a törlőronggyal...

És a taxi rohan tovább!

Hahó!

Ez az ember a szerencse fia... Már azon a szerpentinúton robognak, amely a monte-carlói kaszinóhoz vezet, és a fiú nevetve integet a szalmakalappal.

A vörös ruhás hölgy kocsija lestoppol a *Hôtel de Paris* előtt. A taxi egy ötlet-szerű fordulat után a tér közepét díszítő, gyönyörű angolkerten keresztül, némi számítási hibával, de hozzávetőlegesen pontos fékezéssel megáll.

... Csak épp a hűtő egy része siet be a szálló kapuja alá, de ez igazán előfordulhat bárkivel.

Az őrült nyugodtan kiszáll, és átad a rémült portásnak egy ezerfrankost. Kisebb címletet, úgy látszik, nem használ. A portás hajlong és nyomban intézkedik, hogy letolassák a taxit a járda mellé.

Gorcsev diadalmas mosollyal a riadtan álló leányhoz siet. De most az egyszer nem kerüli el a karambolt.

Valahonnan előkerül egy széles vállú, szigorú arcú, kitűnően öltözött, szürke óriás. Meglátja Gorcsevet, és végigméri fagyos pillantással.

– Iseri ezt az urat, Anette? – kérdi a leányt.

– Nem! És éppen e tarthatatlan állapoton akartam változtatni – feleli vidáman a Nobel-díjas matróz.

– Ez tolakodás.

– Uram, ön, úgy látszik, nem ért az úri divathoz. Az ilyen kétsoros, gyönyörű zakóhoz ma már senki sem visel rossz modort.

– Hajlandó ezért a sértésért elégtételt adni?

– Természetesen – bízta a derűsen Gorcsev –, azonban hosszas eljárásra nincs időm. Ha komolyan ragaszkodik harcias ötletéhez, megverekedhetünk, de csak expressz ajánlva.

– Kérem! Báró Lingeström vagyok.

A másik kissé habozott.

– Részemről Cservonec herceg – feleli ezután –, gárdafőhadnagy, cári emigráns és más efféle... Hol legyen az ütközet, bátyuska?

A leány dermedten állt.

– A monacói tisztikaszinóban, azt hiszem, ismeretlenül is rendelkezésünkre állnak az urak. Ott várom önt – mondta Lingeström, és beszállt egy várakozó taxiba.

A legnagyobb megrökönyödésére Cservonec herceg ül a sofőr helyére, és lecsapja a kilométeróra zászlaját.

– A taxi a sajátom, kedves Párbajovics bárócska – szól hátra, aztán begyújtja a motort, és a taxi elzúg félbolond vezetőjével, valamint a megdőbbsent Lingeströmmel.

2.

Anette Laboux szomorúan állt a szálló előtt. A nevető arcú ugyan tagadhatatlanul szemtelen kissé, de kedves arcú és tréfás ember. Lingeström, ez a kolosszus, aki csak a sportnak él, és bizonyára vívóbajnok is, összeszabdálja a szeles, kelekótya, de aranyos örültet? Végre is, milyen jupon verekszik érte ez a Lingeström? – kérdezte önmagát utólagos felháborodással. Nem a vőlegénye!

Nem is szereti a bárót. Egyáltalában kicsoda a báró? Fél éve, hogy váratlanul megjelent a házuknál, és sokat tárgyalt az apjával, de mindig csak négy szemközt. Azóta nagy igyekvést fejt ki, hogy a lány rokonszenvesnek találja. Igyekvése idáig nem járt eredménnyel.

Leült a szálló előtti uszonnázóasztalok egyikéhez. Itt nagy búsán egy málnaszörpöt szivogatott...

Jó másfél óra múltán, szötyökölő zúgással egy autó érkezett. Taxi volt az illető jármű, és kormányánál az örült idegen ült szalmakalapban. Monoklivall!

Az autó most elég ügyesen állt meg, a járda mellett. Csak épp hogy érinti némi csörgéssel az egyik vesztegelő jármű lökhárítóját.

De olyan csekélységekkel, mint egy elgörbült lökhárító, az idegen nem törődik. Summa summárum, egész jó manőverrel stoppolt. Egyenesen a lányhoz siet, és leül.

– Remélem, nem unatkozott?

– Maga... – hebegi Anette... – báró Lingeströmmel együtt ment el. Mi van a báróval?

A fiatalember lesütötte a szemét, és elfogódottan forgatta szalmakalapját.

– Feleljen!

– Levágtam neki az egyik fülét – ismerte be szemérmesen. – Baj?

3.

– Lingeström megsebesült??!

– Na... egy kis emléket kapott, de végre is az ilyen füldolog... különösen, ha visszavarrják...

– Szóval... a füle sérült meg?

– És... a fején...

– A fején is?...

Gorcsev bűnbánóan bólintott.

– Nem nagy vágás, az egész tizenkét centiméter, ha sokat mondok... csak kissé mélyen ült. Nem tehetek róla. Amikor az arcát és a mellét megvágtam, az orvos azt ajánlotta, hogy szüntessük be a párbajt. De ez a Ligenström szorgalmas ember, és mindenáron tovább vívott, pedig már hosszában is keresztben teleragasztották tapasszal, és olyan volt, mint egy dühös hirdetőoszlop.

– Magát be kellene csukni a bolondházba! Nem szégyelli herceg létére, amit tett?

– Ki mondta, hogy én herceg vagyok?

– Maga.

– Szó sincs róla! Nevem Gorcsev és nem vagyok herceg.

– Akkor miért mondta?! Ön szokott hazudni?

– Igen ritkán és olyankor is csak életbevágóan fontos ügyekben...

– Miért mondta, hogy herceg?

– Szégyellem, hogy nem vagyok az. Egy orosz emigráns, aki nem herceg, az manapság bújjon el a föld színéről.

– Megint ostobaságokat fecseg.

– Ezt ön nem érti!... Szörnyű tragédia: Gorcsev vagyok, orosz és sem herceg, sem gárdatiszt – sóhajtott. – Európában minden orosz gyanús, ha nem herceg. Szüleim a világháború előtt költöztek Párizsba. Én már ott születtem. Atyám, a könnyelmű atya, ifjúkorában nem keresett kapcsolatokat a gárdával, egyszerűen nyomorgott és kivándorolt.

Ezt olyan siralmas arccal mondta, hogy Anette ismét nevetett.

– Ezen kacag? Tudja, milyen keserves sors, ha az ember nem herceg, és semmi köze nincs a gárdához? – Úgy mondta, mint aki nyomban sírva fakad.
– Egy orosz háztulajdonos, cím és rang nélkül, kevesebb Párizsban a halaskofánál, mert csarnoki körben ismernek egy Nazosztyin grófot, aki balalajkázik. Mit szóljanak hozzám, akinek az atya háztulajdonos volt, de semmi köze a testőrséghez, és még csak Raszputyint sem ölte meg? Kérem, hogy ezt ne terjessze, mert nagyon restellem...

– Maga profán ember! Mindenből tréfát csinál – felelte Anette, de nevetett.

– Igen? Hát akkor tudja meg, hogy oroszul sem tudok! Érti ezt a tragédiát? Szüleim mindig franciául beszéltek, hogy begyakorolják a nyelvet. Az első szerelmem örökre elhagyott, amikor egy varietében megkért, hogy fordítsam le a kozák népdalénekes Volga-dalát, és miután lefordítottam, kiderült, hogy az illető görög filmszínész, aki a Víg özvegy című operettből énekelt betétszámokat... Ne kacagjon a tragédián, amely bosszúért kiált az égre az amerikai filmgyártás és a francia filmirodalom mételye ellen. Oroszul annyit tudok, hogy atyuska, bátyuska és öcsüke. Esetleg nénuska. Ez minden.

Később a leány, maga sem tudta, hogyan, de együtt sétált a fiatalemberrel azon a keskeny, lejtős ösvényen, amely a kaszinótól a pályaudvarhoz vezet, és egy kedves kis bodega is meglapul a fák között. Ebbe a bodegába betértek.

– Uram – mondta Anette –, ha az apám megtudja, hogy botrányt okozott a személyem körül, akkor majd felelősségre vonja.

– Ez esetben nyomban megkérném a kezét!... Nem is rossz ötlet. Akar a feleségem lenni?!

Anette ijedten nézte a fiút. Sajnos nagyon tetszett neki Gorcsev. De hát bolond ez, hiába!...

– Azt gondolta most, hogy bolond vagyok? Téved! Lehet, hogy komolyságom tán némi kívánnivalót hagy maga után, de bolond nem vagyok. Nyugodtan „igent” mondhat!

– De én nem is ismerem magát!

– Épp azért!

– Mondja kérem... Ne vegye kíváncsiskodásnak a kérdést: mit csinált ön eddig?

– Sok mindent. Párizsban születtem, és könnyelmű atyám, akiről már említettem, hogy elmulasztott ifjúkorában kapcsolatokat teremteni a gárdával, vagy legalább megölni Raszputyint, e felületesség miatt kénytelen volt kiskereskedést folytatni Párizsban.

– Miféle kiskereskedést?

– Olyan kiskereskedést, hogy gyalog vihette a nyakába akasztva. Édességeket árult az utcán. Én is hamar kenyérkereső lettem. Tizenhatéves koromban már segédoktatónak alkalmaztak egy sportiskolában.

– Innen a vívási tudomány?

– Igen. De én mindenhez értek. Voltam zongorista, matróz, tenisztréner, remekül vezetek autót, és kitűnően tőzsdézek...

Úgy érezte, hogy hívebb képet ad önmagáról, ha közben felteszi a monoklit. Rossznéven vette, hogy a leány ezért kineveti.

... Azután este lett. Sok mindent beszéltek még, és kint sétáltak a nagy teraszon, a kaszinó mögött. Azt hiszem, közben meg is csókolták egymást, de ez nem bizonyos. Annyi mindenesetre kétségtelen, hogy nagy szerelem lett az ügyből.

Ilyesmi előfordul két fiatal lény között. Még tengerparton is.

4.

Miután Gorcev elbúcsúzott a leánytól, a játékkaszinóba sietett. Elhatározta, hogy végez az intézménnyel: felrobbantja a bankot. Érthetetlen oknál fogva ő sem a robbantás sokszor bevált módját választotta: egy ekrazit- vagy dinamitbomba útján, hanem a rulett nevű szerencsejátéknál próbálkozott, a bank képletes értelemben vett felrobbantásával.

Egy órán belül kétszázezer frankot nyert.

Újabb egy órán belül úgy állt ott a kaszinóban, ahogy a *Rangoon* teherhajón elhagyta az állását: egyetlen fillér nélkül. Halkan füttyöreshett.

Most mi lesz? Sajnos Anette-et csakugyan szereti. Hogy vegye el a lányt egy fillér nélkül? Lakberendezés és megfelelő életmód helyett nem ajánlhatja fel a romantika sokszor bevált, pótló hatását...

Kisétált a teraszra, ahol, ki tudja, miért, híres zeneszerzők és klasszikusok mellszobrait helyezték el, mintha ezeknek valami közük lenne a szerencsejátékhoz.

Váratlanul egy kísértetiesen ismerős embert pillantott meg. Régi, bő frakkban közeledett a kísérteties illető, fehér csokornyakkendőt viselt, és a nadrágja alázatos megrogyással borult a cipőjére, ahogy általában egy túl hosszú nadrág teszi az ilyesmit.

A frakk-kabát egészen bő volt, két szárnya hátul a kísértet sarkát verdeste. A film őskorában a vásznon szereplő diplomaták hordtak ilyen estélyi öltözéket.

Uram atyám! Ez Vanek!

– Halló! Mi van magával!

– Jó napot! – mondta a titkár bosszúsan.

– Szép kis dolog. Szerencsét próbáltam.

– És?

– Elúszott minden. Adjon kérem ezer frankot. – Nincs egy vasam sem, öregem.

– Vanek vagyok.

– Akkor hát: leégtünk, Vanek úr.

– De hiszen, ön milliomos.

– Ugyan! Majd épp egy milliomos hagyja, hogy ön jóllakjék. Felmentem a szolgálat alól.

– Hogy képzeled? A havi fizetésemet megkaptam.

– De egy koldus nem tarthat titkárt.

– Ha megfizeti?

Kimentek a térre, a kaszinó elé. Vanek úr heves szemrehányásokkal illeti Gorcsevet.

– Ön könnyelmű ember!

– De Vanek úr!

– Csend! Nem volt joga hozzá, hogy eljátssza a jövő havi fizetésemet. A saját jövőjével könnyelműsködhet uram, más emberével nem!

– Igaza van. Most azt mondja meg, hogy honnan vette ezt a frakkot?

– Ha éppen tudni akarja, egy csónakmestertől kölcsönöztem. Tizennyolc év előtt ebben esküdött és azóta is nagyon kíméli...

– Nem látszik a ruhán...

Odaértek az *Hôtel de Paris*-hoz, ahol Gorcsev a taxit hagyta. Legnagyobb meglepetésére az autó kormányánál ott ült a sofőr, aki bement egy percre a bankba, hogy pénzt váltson. Most megbékélten, édesdeden szunnyadt a megkerült jármű kormánya mellett.

Valami csodálatos telepátia révén felébredt, amikor Gorcsev a közelébe ért és nagyot kiáltott:

– Uram!

– Mit üvölt?

– Ön a teljes napi bérösszeggel adósom! És ezenfelül tartozik nekem egy sárhányóval.

– Minek kellett magának egy sárhányó? – kérdezte Vanek szemrehányóan.

– A sárhányót nem vettem magamhoz. Behorpadt.

– Ez összesen négyszáz frank – folytatta a sofőr. – Itt van a huszonhétézer-hatszáz, és a jövőre nézve, kikérem magamnak, hogy önhatalmúlag igénybe vegye a taximat.

És dühösen átadott egy csomó ezres meg százás bankjegyet Gorcsevnek. Ez volt az összeg, amit a bankban beváltott délelőtt.

Hallottak ilyet? Úgy álltak ott, mintha főbe sújtották volna őket. Vanek úr csuklani kezdett. Közben a goromba sofőr már begyűjtött.

– Itt van ezer frank – mondta végül Gorcsev – Ez a jutalma.

– Köszönöm – felelte a sofőr, és elautózott. Vanek úr felháborodva fordult a fiatalemberhez:

– Még most is dobálódzik az ezresekkel? Szégyellje magát! Okulhatott volna a történetekből!

És csúnyán szidta Gorcsevet...

– De Vanek úr, egy tisztességes megtalálónak csak jár ennyi jutalom?

– A jövőben tartózkodjék az ilyen adományoktól, még indokolt esetben is, amíg megfelelő tartalékkal nem rendelkezik.

– Rendben van. Pedig szerettem volna, ha megengedi, hogy két hónapi fizetését kiadjam, mert biztosítani akartam értékes szolgálatait; de ha azt hiszi, hogy ne dobálódzzak a pénzzel...

– Mi? – Vanek úr idegesen forgatta a fejét, azután engedékenyen legyintett. – Na jó. Hát ezt kivételesen nem bánom.

– Köszönöm – felelte hálásan Gorcsev, és átadott nyolcezer frankot.

– Kérem... – mondta morózusan és zsebrevágta a pénzt. – Remélem, ezután nem lesz oka megbánni, hogy alkalmazott. Most pedig menjünk vacsorázni...

– Már kiheverte a déli menüt?

– Ugyan kérem. Semmi bajom sem volt! – mondta fölényesen, és fehér mellényét lehúzta a torka tájkéjáról. Az alattomos, kemény ingmell, úgy látszik, csak erre várt, mert nyomban felszökött és az arcára tapadt, mintha Vanek úr feje egy doboz volna, amelyre visszahelyezték a fedelet. A frakk és tartozékai időnként úgy viselkedtek, mint fékezhetetlen bestiák, ha megrohanják a szelídítőjüket. Rövid, de izgalmas közelharc után azonban Vanek úr rendezte megdühödött ruhadarabjait, kivéve egy rosszindulatú, vérszomjas mellgombot, amely szívósan marcangolta, mivel, úgy látszik, feltette magában, hogy éjfélre eljut a mellcsonttól a lapockáig, ahol majd kiesik szépen a titkár hátából.

Gorcsev egyre jobban örült annak, hogy beszerezte Vanek urat. Nagy élvezettel nézte, ahogy ott állt, szomorú frakkjában, mint egy óbudai nyári vendéglő tulajdonosa, akinél estére asztalt rendelt a walesi herceg és kísérete. Kézelői nagyobb kaliberűek voltak a kellesténél, ezért a kabátujjakat kályhacsőszerűen gömbölyű állapotba rögzítették, és csokornyakkendője lassú vándorútján elérte a fültő tájkékát, ahol jelenleg megpihent. Az elszáradt lakkcipők orra félkörben felkunkorodott, deres, ritkult, de hosszú haja zilált volt a sok izgalomtól. Tömpe, széles orra, furcsa bajusza, csíptetője és sanyarú arca tökéletes összhangban alkalmazkodott a ruházatához. Azért, úgy látszott, örül az ünnepi külsőnek, mert megelégedett pillantással nézett végig önmagán:

– Mondaná még valaki, hogy ma reggel még teherhordó voltam?

– Aki így látja, az megesküszik rá, hogy ön egy kikapós panoptikumőr, aki éjszaka Bismarck viaszmásának frakkjában szórakozik, és hajnalban ismét felöltözteti a nagy államférfit.

– A frakk jó – intette le a titkár röviden és határozottan. – Ön nem mérvadó az úridivatot illetően. Menjünk vacsorázni.

– Foglaljon le egy asztalt. Azonnal jövök.

Az étteremben is megkülönböztetett figyelemben részesítették a panoptikum-i frakkot, különösen, amikor Vanek úr a szemüvegét is előhúzta a felső zsebéből, hogy az étlapot kellő elmélyüléssel tanulmányozza. Alapos ember volt. Előételtől a tésztáig, bortól az ásványvízig mindent megbeszélt.

– És előzőleg hozzon egy pohár vízben két teljes kifacsart citromot, mert savhiányban szenvedek.

– Rendben van.

- Nincs rendben, de itt nem tudtam gyógykezeltetni magamat.
Mielőtt a vacsorát tálalták, visszatért Gorcsev.
- Nyomban másképp érzem magamat, ha százezer frankom van – mondta.
- Az ilyesmi fokozza a jó közérzetet.
- Honnan vett annyi pénzt?
- Gondoltam, amíg ön rendel, bemegyek rulettezni és feldobom a vagyonomat a rouge-ra. Véletlenül nyertem. Az ilyesmit jó jelnek tartom, úgyhogy rajta hagytam az egészet.
- Könnyelmű ember! Hát hiába prédikálok önnek?!
- Belátom, hogy helytelenül cselekedtem és nem teszem többé. De azért jelenleg örülök a pénznek, mert most már biztosítani tudom az ön szolgálatait, kis híján októberig.
- Még ez sem menti könnyelműségét.
- Közben megkezdték az ételek felszolgálását, és Vanek úr hosszú időre elnémult.
- Gorcsev néhány üveg sört ivott. Szokott jó hangulata, a nyereség dacára, mintha cserbenhagyta volna.
- Nagyon tetszett neki Anette Laboux kedves, gyerekes mosolyú arca, a hosszú, szépen ívelt szemöldökkel.
- Szerelmes volt. Éspedig alaposan.
- Vanek úr viszont evett. Ha ugyan evésnek lehet nevezni, amikor valaki a fogai teljes mellőzésével egészben nyeli le a táplálékot. Most éppen nekilát egy teljes pulykának, elszánt sóhajjal, mint ahogy egykor Dávid vethette magát újra a küzdelembe, egyetlen számár-állkapoccsal, a megmaradt filiszteusok ellen.
- A titkár ugyan saját állkapcsára volt utalva e tusában, de azért keményen állta a sarat.
- Mi a teendő, Vanek úr, ha ön nyomban elájul? – kérdezte Gorcsev óvatosan.
- A titkár előbb lenyelte szájából a fél pulykát, azután röviden közölte a legsürgősebb tennivalókat:
- Inget, gallért kigombolni, néhány percig szabad levegőn fektetni, esetleg mesterséges légzés, és tizenhat csepp koffein vagy kámfor.
- Gorcsev feljegyezte a használati utasítást és tovább ivott. Amikor Vanek úr az asztal alá esett, csak odanyújtotta a cédulát a pincérnek:
- Ezt végigcsinálni, azután Nizzába vele, *Méditerranée-szálló*.
Fizetett és ment.

III. FEJEZET

1.

Hová?... Megkeresi Anette-et! Autót bérelt, és elindult vissza Nizzába. Maga sem tudta, hogy mit akar, miért szaladgál voltaképpen.

Jóval elmúlt éjfél, amikor végre meglátta... Messziről. Az egyik szálló étterméből magas, ősz, sovány ember jött ki, napbarnított arccal, és mellette Anette! Harmadiknak egy tábornok jött velük. Hatalmas, kéken lakkozott Alfa Romeo-ba szálltak. A kocsit egy néger sofőr vezette.

Még sohasem látott ilyen gyönyörű túrakocsit, mint amilyen ez az Alfa Romeo volt. Nem tartozott a szériagyártmányok közé. Különleges modellje lehetett a gyárnak, a legfényűzőbb nagyurak számára. A hatalmas túraautó, rendkívüli méretei dacára, szinte kecsesen szép volt. A különös fényű, kéken zománcozott karosszéria méltóságteljesen kiszélesedő öblével, makulátlanul sima csillogásával, hatalmas motorházával úgy hatott, mintha az autók királyának gögijét is belevitte volna a tervező ebbe a korszerű gépszörnyetegbe.

A mesteri rugózás és a tökéletes technikával beépített motor összhangjával szinte nesztelenül, könnyedén elsiklott a dölyfös autó. Ez az indulás arra a határozott, de mégis puha járásra emlékeztetett, amellyel nagyon finom, visszavonultan élő mágusok ódon kastélytermük súlyos szőnyegein lépegetnek magányos éjszakákon.

Megérezte-e Gorcev ösztönösen, hogy ez az autó, amely annyi ember, sőt egy kis ország életében végzetesen jelentős szerepet játszik, az ő jövőjét is irányítani fogja, ijesztően és kérlelhetetlenül, mintha maga a Gonosz ülne a kormány mellett?

Lehetséges. Mert kissé hökkenten nézett a távozó, csodás Alfa-Romeóra.

– Ki volt ez a két úr, a hölgyel? – kérdezte a portást, miután az Alfa-Romeo nyomában a szálló elé gördült, és egy csomó pénzt nyomott a Mikulásszakállú, formaruhás Kerberosz kezébe.

– Az ősz, sovány férfi Gustave Laboux meghatalmazott miniszter, a hölgy a leánya, és a tábornok neve Auguste de Bertin.

Gorcev ismét bankjegyet keresgélt.

– *Boulevard Victor Hugo 72.* – mondta a Mikulás szakállú kapuőr, és átvette a pénzt. A fiatalember ámultan nézett rá.

– Hallja! Maga igazán nem buta ember.

– Az én mesterségem három fő kelléke az ész, a pszichológia és a jól ápolt szakáll. De kell még ezenfelül...

... Hogy az elmondottakon felül még mi kell a portás hivatásához, ezt Gorcev sohasem tudta meg. Bár az is lehet, hogy érdekelte volna. De jobban érdekelte Anette, tehát egyszerűen elrobogott, hogy életveszélyesen dilettáns módján a *Bd. Victor Hugo* felé siessen.

Pedig talán helyesebben cselekszik, ha tovább társalog az ős portással, és nincs kizárva, hogy ezt tette volna, amennyiben előre látja azt, ami ezen az éjszakán történni fog.

De hol élt már ezen a földön olyan huszonegy éves aranyifjú, aki bármit is előre meglátott a jövőjéből, szerelmes állapotban? Ha a fiatal emberek képesek volnának ilyen előrelátásra, mi lenne a társadalomból? Milyen horribilis szám-óceánná gyűlné hirtelen a felbontott eljegyzéseknek, benyújtott válópereknek a száma?

Szerencsére, a természet bölcs elrendezése folytán, az ember korlátozott képességei alkalmatlanok a jövőbe látásra, és Gorcsev elindult autóján a végzetes útra, ama látszólag kézenfekvő feltevés alapján, hogy jobb, ha egy szép fiatal leány után siet, mintha meghallgatja egy ős szakállú, vén portás eszmefuttatásait.

Pedig mennyire nincs így!

2.

A fiatal ember ott állt a fák árnyékában, és a nyaralót nézte. Miért leskelődik? Minek ácsorog itt? Maga se tudta...

Talán félórát állt ott, igen lehangoltan, idegesen, amikor két férfi közeledett. A sarki lámpa fényénél egy pillanatra láthatta őket, amíg a világosság vetülésében elhaladtak. Az egyik csavargó külsejű, rossz arcú alak volt, a másik egy köpcös, kevésbé elhangoltan öltözött férfi.

Gorcsev közelében álltak meg, de nem sejtették, hogy a fa mögött áll valaki.

– Egyszerűen bemegyek, és beszélek Laboux-val.

– Szó sincs róla, akkor elrontod az üzletet.

– Az ördögbe is, vagy megismer, vagy kést kap a bordájába. Nom du nom!

– Psz!

Nyílt a kertajtó. A tábornok, úgy látszik, csak elkísérte Anette-éket, és most hazatérőben volt.

Az út sűrű fái között nem jutott keresztül a közeli lámpák fénye. A csavargó külsejű hirtelen a tábornok elé állt...

– Ne siessen, de Bertin! Megismer még? Én Portenif vagyok.

– Mit óhajt?

– Tábornok úr – szólt egy érdes hang, nyilván a köpcös –, jelöljön ki egy helyet, ahol hajlandó tárgyalni velünk.

– Nincs magukkal semmi tárgyalnivalóm, és...

Portenif sújtott valamivel. A tábornok hátraugrott, és kardot rántott, de a köpcös megragadta a csuklóját, és Portenif újabb csapása talált.

Ekkor azonban közbevetette magát Gorcsev. A két útonálló nem is sejtette, hogy valaki tartózkodik a közelben. Az ellentámadás váratlan volt.

Portenifet valahonnan egy erőteljes ökölcsapás érte a száján, hogy előntötte a vér, és kizuhant az útra, a köpcös egy alattomos rúgástól a kerítésnek re-pült...

– Segítség! – kiáltja egy női hang a villából, bizonyára Anette.

– Rendőr! – kiáltja a tábornok, a villa falához szédelegve...

– Gazember... – hörögte a köpcös, és valamivel ismét a támadó felé suhintott, de az illető részéről akkora pofon előzte meg, hogy elsötétedett előtte minden.

Egy rendőr futó léptei kopogtak az aszfalton. A köpcös és Portenif elsuhan-tak. Egy másodpercre sem látták Gorcsevet a sötétben.

– Eszméletén van? – kérdezte egy kellemes férfihang a tábornokot.

– Igen... De vér folyik a szememre...

Egy hosszú árny tűnt fel a villa kapujában. Pisztollyal a kezében. Laboux volt.

– Mi történt?

– Megtámadták a tábornok urat, éppen, amikor ideértem.

– De Bertin vagyok. Köszönöm ezt a hatásos közbelépést – szólt a tábor-nok Gorcsevhez. Azután a rendőrt intézte el, aki szintén odaért közben.

– Mindenesetre hazakísérem a tábornok urat...

Miután de Bertin elment, Laboux Gorcsevhez fordult:

– Ön kitűnő ember! Két támadó ellen segítségére sietett a tábornoknak...

– Két ember? Nem létszám. A sanghaji Vi-Sung téren egyszer tizenkét so-főrt inzultáltam.

– És a saját lábán távozott?

– Kénytelen voltam vele, mert fuvarképes autóvezető nem maradt a környé-ken.

Laboux jóízűen, harsányan nevetett.

– Maga egy egészen elsőrangú pofa! Meghívnám a házamba, ha nem lenne ilyen késő éjszaka... Remélem, valamelyik nap lesz szerencsém...

– Bizonyára már holnap. Ugyanis az a tervem, hogy megkérem a kedves leánya kezét.

Laboux nagy szemeket meresztett.

– Mi?... Mit mond?...

– A délután folyamán sétálgattunk...

– Tehát ön az, aki Lingeströmöt összevagdalta? – kiáltotta az apa. – Nézze fiatalember, ön néhány perc előtt úgy viselkedett, hogy most nem mondhatok mást: távozzék.

– De...

– Most súlyos leckében lenne része, amiért kompromittálta a leányomat. Sajnos, azonban nem tehetek semmit önnel, mert egy vendégemet megvédte, és ezzel lekötelezett.

Gorcsev rövid tűnődés után szomorúan így szólt:

– Mondja uram... egy kérdésem volna: ha teszem azt, valaki szereti a leányát, és az illető különben jó férje lenne, megtagadná tőlük atyai áldását csak azért, mert a vőlegény önt megverte valamikor? Persze alapos verésre gondolok.

Laboux egészen eléje állt, és harsányan nevetett.

– Úgy érti, hogy maga megverne engem, de azért nem teszi?... Hát ide hallgasson! Maga ugyan sohasem lesz a vejem, mert léha, kétes egyén.

– Erre majd visszatérünk...

– Hogyne – hagyta rá csillogó szemmel Laboux, és különös, lázas öröm kifejezése ült az arcán. – Azt azonban megnyugtatótlán közlöm, hogy amennyiben mégis vejemmé fogadnám, csak előnyére szolgálna az említett affér!

– Ez esetben verekedjünk. Jó? – ajánlotta az ifjú, és az ő szeme is csillogott.

– Figyelmeztetem – mondta Laboux, és megnyalta az ajkait, mint aki régen nélkülözött ingyencfalathoz jut. – Jobb, ha eltszítul innen!

– Társalogni akar, vagy verekedni?

– Verekedni! – mondta a napbarnított, őszes úr, lelkesen.

– Helyes. Kezddem?

– Várjon, ne itt... Legyen szerencsém a villámban. Parancsoljon.

Csupa mosoly és udvariasság volt a két ember. Miután beléptek a villa kertjébe, Laboux-nak eszébe jutott valami!

– Bemegyek egy percre a házba, hogy a leányomat megnyugtassam, addig szíveskedjék helyet foglalni itt a kertben.

Igazán csodálatosan szép és jószagú rivérai éjszaka volt. Gorcsev leült a pompás virágok között egy kőpadra, és cigarettázva álmódzott, egyrészt Anette-ről, akibe szerelmes volt, másrészt Labouxról, akit majd megver, ha visszatér.

Nem kellett soká várakozni. Rövidesen jött a házigazda. Egy üveg brandyt hozott két pohárral és töltött.

– Egészségére!

Kiitták, és egymásra mosolyogtak közben, mint régi jó barátok.

– Kezddetjük?

– Várjon – mondta Gorcsev. Levette a kabátját, és egy fára akasztotta, aztán kibontotta a nyakkendőjét és a gallérját.

– Mi az?! – türelmetlenkedett Laboux. – Verekedni jött ide, vagy fürdeni?

– Kora hajnalban nehéz a szakadt ruhadarabokat pótolni – felelte, és Laboux kénytelen volt ezt az érvet elfogadni.

– Ne csodálja, hogy türelmetlen vagyok – mentegetőzött –, de tizenöt éve nem verekedtem – mondta réveteg meghatottsággal, mint egy idősebb hölgy, aki feledhetetlen velencei nászútra emlékezik.

– Nem lenne jó, ha gyakorolna előbb kissé? Tizenöt év nagy idő.

– Ha a cipőjét nem kívánja levetni, fogjunk hozzá! – üvöltötte az atya harciasan.

– Tessék, és...

Gorcsev nem folytathatta, mert Laboux a szavába vágott. De a szó szoros értelmében és olyan erővel, hogy a fiatalember egy festői ívben belerepült a szökőkút medencéjébe. Úgy bukott fel, álmélkodva és szédelegve, mint valami bösz Neptunus az egyik antik tárgyú festményen.

Ez a pofon klasszikus volt a maga nemében. Zúgó aggyal csodálkozott és megrázta néhányszor a fejét.

– No?! – ordított türelmetlenül Laboux. – Maga állandóan fürdeni akar?

Gorcsev kimászott a vízből. Ekkor kapta a második pofont, hogy visszahullott, és elmerült egy időre mint a bűvár, ha teleszívott tüdővel az óceán fenekére ereszkedik.

Mielőtt a harmadik pofon elérhette volna, kiugrott a medencéből. A hold előbukkant, és megvilágította a két férfit. Gorcsev vigyorgott.

– Gratulálok. Egész jól üt. De hát ez még nem az igazi.

– És mit szól például ehhez?

...Laboux csodálatosan gyors ütéseinek egyike elindult, de nem ért célt. Gorcsev elkapta a csuklóját és könnyedén megcsavarta, úgyhogy szívélyes házigazdája egy keringőszerű forgást végzett a válltengelye körül, majd egy balegyenes telitalálattól belezuhant a szökőkútba. Innen Gorcsev kiemelte, de csak azért, hogy kétszer pofon üsse, és miután ezzel megvolt, ismét visszanyomta az atyát. E műveletet többször megismételte, fehérneműt paskoló falusi nők módján, átlag két pofon után egy visszanyomással, addig, amíg a lebukatott Laboux helyett valami bravúros módon egy hosszú láb emelkedett ki talppal a vízből, és a meglepett Gorcsev arcát precíz rúgás érte, hogy feldöntött egy fonott garnitúrát. Rövid kézitusa után birkózva gurultak a földön, néhány kerti bútor romjai között.

André, a lakáj, aki oldalszakállával és modorával úgy hatott, mint egy hírneves színművész kabinetalakítása, felébredt a zajra, és elhatározta, hogy lesiet a kertbe. Gyorsan felöltözött, mert semmiféle esemény nem kényszeríthette arra, hogy hiányos öltözékben mutatkozzék a szobáján kívül.

Odalent, az éjszakai kertben teljes sötétségben tombolt a harc. A hold egy nagy felleg mögé bújt időközben. Mind a két küzdő megállapította, hogy a másikban emberére akadt. Egymás torkát fogva gurultak, és a széttöredező La France rózsák mintha közeli végét sejténék a verekedőknek, behintették őket szirmaikkal.

Gorcsev egy kézzel a torkát fogta Laboux-nak, a másikkal két ökölcsapást irányított részint az orr és száj közé, az áll irányába, részint a bal szemre. A harmadik ütés föltőre került volna, de Laboux most felrántotta a térdét, és ettől Gorcsev elrepült, egy kis műtő dús lótoszai közé, nyakig a hínárba...

De máris kint volt a medencéből, és a pázsiton feléje siető árnyat pontosan gyomorba rúgta, majd amikor ez felkiáltva előrehajolt, alulról felcsapott az öklével, hogy ellenfele hangtalanul zuhant egy csoport festőien szép harlemi tulipán közé...

– Nem volt helyes eljárás öntől – szólalt meg mellette Laboux –, hogy ártalmatlanná tette a lakájomat.

– Az ördög vigye el!

André, aki alkalmatlan időben érkezett a verekedés színhelyére, most ájul-tan feküdt a harlemi tulipánok között. Lassan megmozdult, de látszott, hogy nehéz minden tagja.

– Azt hiszem elég volt – mondta Gorcsev.

Lihegve nézték egymást. Virradt. Lassú, nagy cseppekben hullott róluk a víz.

Gorcsev felvette a kabátját, feltette a szalmakalapját és a fekete keretes monoklit. Ezzel most olyan volt, mintha egy pápaszem lenne rajta, mert a másik szemén is volt egy kidudorodó, fekete karika, Laboux öklétől.

– Igazán élvezet magával verekedni.

– Ha a veje lennék, annyit verekedhetnék, amennyit akar – kérlete a to-prongyossá vert atyát.

– Eszem ágában sincs a leányomat valami elszánt tacskozóhoz adni.

– Az én koromban ön sem lehetett öregebb nálam.

– De kijártam az élet akadémiáját... Én a légióban hősködtem, nem a Rivié-rán.

– Azt hiszi, ez olyan nagy dolog?

– Tudja mit? – mondta gúnyosan Laboux – lépjen be a francia idegenlégi-óba, és ha leszerelt, nem lesz semmi akadálya annak, hogy elvegye a leányomat.

Gorcsev egy másodpercig némán állt.

– Na, ugye? – mondta gúnyosan Laboux. – Ez kissé erős volt?

– Csodálkoztam – mondta Gorcsev –, hogy csak ezt kívánja. Igazán sem-miség, még ma jelentkezem.

– Csak próbálja meg! Maga hencegő.

– Maga nagyképű fráter – mondta Gorcsev, és dühödten elindult a kapu felé.

A fordulónál, a vak sötétségben egy vödör mézbe botlott, ami végképp föl-ingerelte.

– Hencegő alak! – kiáltotta utána dühösen Laboux.

– Mit mondott?

– Hencegő, ostoba fajankó!

Gorcsev dühödten megragadta a vödörből kiálló meszelőt, és ahogy csak a sötétségben lehetett, rohant a kacsaringós úton visszafelé. Amikor meglát-ta a másik férfi árnyát, habozás nélkül belenyomta a hatalmas pamacsot az arcába, hogy eltűnt a mézragacsba az egész fej, azután odacsapott az ecset fakorongjával:

– Fajankó vagyok?... Mi?... – Az ecset jobbról–balról csattogva lesújtott, majd egy utolsó, hatalmas ütéssel betaszította ellenfelét a szökőkútba, de még ott is fejbevágtá néhányszor, amikor hörögve felbukkant a vízből. – Fajankó vagyok?... Felelj!... Ki vagyok én... mi? Fajankó?

– Ne faggassa tovább – mondta mellette Laboux. – A lakáj nem tudja, hogy ön kicsoda.

André úgy függött álétan a földre, kétrét hajolva a szökőkút kávájáról, mint egy bábszínházi viaszszereplő az előadás szünetében.

– Ez mindig rosszkor jelenik meg – dűnnyögte Gorcsev.
– Most már menjen haza, barátom, mert lassan felébred a háznép.
– Nem megyek haza! A légióba megyek.
– Mit blöfföl? Azt hiszi, ilyesmi hatással van rám? Mehet a légióba is, ha tetszik!

És könnyedén a vállára dobva Andrét, otthagya a fiatalembert. Gorcsev dühösen és szélvész gyorsasággal kisetett.

Most megy és nyomban belép a légióba!

3.

Mint az őrült, rohant autóján a legelső kaszárnyához. A kapu előtt megállt és feldöntött egy faköpenyeget, majd visszafelé farolva, a hátsó sárhányóval elkapta az egyik posztot. Már úgy volt, hogy alarmot fújnak, mert az őrség azt hitte, hogy egy gépesített civil megtámadta a laktanyát, mire nagy nehezen megállt az autó.

Gorcsev csuromvizesen, szmokingban, azonnal jelentkezett a laktanya toborzóirodájában. Egy álmos ügyeletes tiszt elé vezették.

– Neve? – kérdezte az álmos ügyeletes.

– Gorcsev Iván.

– Fel akarja vétetni magát a légióba?

– Igen.

– Vagyona van?

– Valami százezer frank lehet a zsebemben. Kissé elázott ma egy éjjeli testgyakorlás alkalmával.

A hadnagy figyelmesen megnézte az összevert, gyűrött, de még így is jóképű ifjút.

– Mi késteti arra, hogy százezer frank birtokában felvétesse magát a légióhoz?

– Szerelem.

A tiszt jelentősen bólintott. Franciaország hagyományai megóvják e szó pátoaszát és tekintélyét a korunkban oly divatos gúnnyolódástól.

Amikor aláírta a szerződést, elvették valamennyi okmányát, és a tiszt egy utalványt adott át.

– Ez a vasútjegye és egyben személyazonossági igazolványa, amivel Marseille-ben jelentkezik. Ön most már katona, parancsa úgy szól, hogy az első vonattal Marseille-be utazik, ahol jelentkeznie kell Fort-St.-Jeanban. Országos körözést bocsátanak ki maga ellen, és elfogatása esetén súlyosan megbüntetik, ha a délutáni vonattal nem érkezik Marseille-be. Az indulásnál ellenőrzik, tehát a pályaudvaron ezt az utalványt köteles felmutatni. Megértette?

– Értem, hadnagy úr.

– Ön e szerződés aláírásával a francia gyarmati hadsereg közlegénye lett. Jogilag a hadbíróság vonja felelősségre, amely halálbüntetést is kiszabhat. A dicsőségéről világhírű légionárius zászlót fogja szolgálni. Tegye ezt férfihoz méltóan. Sok szerencsét barátom.

A tiszt kezét nyújtott, és két perc múlva Gorcsev ismét a kapu előtt volt, ahol fordulóhoz manőverezett a kocsival. Oldalra csavarta a kormányt és indított, de elfelejtette levenni a hátrakapcsolást, tehát letarolt egy reklámtáblát. Miután sikerült az előrekapcsolás, sebes fordulattal felszaladt a szemközti járdára, ahonnan végül is elindult, és a tengerpart felé robogott...

IV. FEJEZET

1.

Igen tisztelt Uram!

Horogütései után ítéelve, ön gentleman, amiben különben sem kételkedtem. Tegnap éjszakai heves eszmecserénk végeztével megígérte, hogyha belépek a légióba és viszsztatérek, úgy a leszerelés után nem tagadja meg tőlem leánya kezét.

Van szerencsém tisztelettel közölni, hogy a mai napon felvételtem magamat a légióba, amit a birtokomban lévő A. 1172/27 1936 iktatószámmal ellátott utalvány bizonyít, és mire e sorokat kézhez veszi, már jelentkeztem katonai beosztásomért a marseille-i Fort-St.-Jeanban.

Mivel nemcsak a horogütései, hanem a jobbkezes lengőszvingjei is többszörösen meggyőztek arról, hogy ön úriember, szerintem nincs többé abban a helyzetben, hogy leányát máshoz adja nőül mindaddig, amíg obsitommal nem jelentkezem, vagy esetleges elhalálozásom (amire csak igen kis eséllyel bízathatom) nem menti fel ígérete alól.

Kérem megállapodásunkat Anette leányával közölni, és abban a reményben, hogy André nevű lakája rövidesen felépül, zárom soraimat.

*Igaz tisztelője:
Gorcsev Iván*

A tábornok homlokán még ott volt a fekete kötés. Gondterhelt arccal hallgatta végig Laboux-t, ki hangosan olvasta a levelet. Mindez Laboux nyaralójában történt, az eseménydús éjszakára virradó reggelen.

– Csakugyan azt mondtad neki, hogy hozzáadod Anette-t, ha belép a légióba? – kérdezte a tábornok.

– És ha mondtam? Csak nem képzeled, hogy Anette-t egy ilyen jöttment, szélhámos menyasszonyának tekintem, mert félreértett egy tréfát?!

– Mi a legsúlyosabb kifogásod a fiú ellen? Amit eddig felhoztál, alig terheli.

– Te... véded?

– Egyelőre csak ő védett engem. Két csavargóval szemben.

A tábornok töprengve járkált fel és alá a szobában. Nem szólt semmit. Ez a hallgatás idegesítette Laboux-t.

– Mondd ki őszintén, kérlek, mi a véleményed az ügyről?

– Gustave! Mi húsz éve vagyunk jó barátok... Szeretném, ha nem kívánnád, hogy véleményt mondjak...

– Megkövetelem, hogy nyíltan beszélj.

– Az más. Tehát: egy fiatalember, aki életvidám, egészséges és nem is szegény, jelentkezett ma éjjel légionáriusnak. Miattad.

– Tudhattam, hogy ez az ember örült?

– Tudhattad, hogy mi a légió!

– Eh – kiáltotta sápadtan, tettetett közönnyel Laboux – te nagyon is érzelmesen fogod fel az ügyet! – csengetett és idegesen szólt a belépő lakájhoz: – André! Hozzon konyakot.

A lakáj szeme alatt ibolyaszínű véraláfutás látszott, és a szája feldagadt. Olyan volt most, mint egy híres színművész sikerült kabinetalakítása a *Notre Dame-i toronyőr*-ben.

Betöltött, majd az igazi lakájnak azzal a jellegzetes arckifejezésével távozott, amelyben mindig van némi megvetés, bizonyos fokú sértett önérzet és egy kevés drámai gőg a gazdájával szemben.

– Egészségedre – mondta Laboux, de a tábornok nem koccintott.

– Ismernem kell az álláspontodat, Gustave. Félek, hogy ebben az ügyben nagyon eltér a véleményünk az adott szóról.

Laboux felugrott.

– Hé! André! Parker álljon elő a kocsival.

– Mit akarsz?

– Megkeressük azt az embert. Te is velem jössz. Talán még nem késő!

– Egy úr várakozik a hallban – jelentette André.

– Senkit sem fogadok... Nem is vagyok itthon... Gyere! A melléklépcsőn lemegyünk.

És elsiettek a tábornokkal, hogy előkerítsék Gorcsevet. Akár a föld alól is!

André visszatért a hallba, ahol a vendég várakozott.

– Monsieur Laboux nem tartózkodik itthon – jelentette a látogatónak. – Mit mondjak, ha visszatér, ki kereste?

– Gorcsev Iván vagyok.

2.

– Monsieur Laboux bizonyára sajnálja majd, hogy nem tartózkodik itthon.

– Kedves André bátyuska – felelte Gorcsev –, az ember saját otthonában nem tartózkodik, hanem lakik.

– Monsieur Laboux-nak nincs kifogása a beszédmodom ellen.

– De. Csak nem mondta magának. Most jelentsen be Laboux kisasszonynak – szólt könnyedén, majd leharapta egy szivar végét, és úgy köpte el André feje mellett, hogy a lakáj összerezzent.

– A mademoiselle ilyenkor nem fogad – felelte konsternáltan.

– Ide hallgass, te André! Én nem szeretek várni, nem ismerek ellentmondást, eredj, atyuska, és tedd, amit mondok, mert ha megharagítasz, felpofozlak.

– Nem vehet rá kötelességmulasztásra!

Erre egyszerűen félretolta a lakájt, és szépen felment a lépcsőn.

Az emeletre érve sorba benyitott a szobákba. Néhány meglepetés is érte. Például a fürdőszobában, ahol a zongoratanárnó tartózkodott pillanatnyilag a kádban, továbbá egy kisebb fülkénél, amelyből egy védőoltástól gyengélkedő kutya rohant ki üvöltve. Ez később megmarta a hisztériásan futkosó zongoratanárnőt, és azt is beoltották veszettség ellen.

De végre az egyik szobánál, ez a huszadik lehetett, Anette hangját hallotta:

– Mondja meg, kérem annak az úrnak, hogy bízhat bennem, ott leszek.

Valakivel beszélgetett a leány.

– Az ön érdeke kisasszony, hogy eljőjön – felelte egy rekedt, borízú hang.

– Megnyugtatom, hogy senki sem akarja bántani.

Gorcsev eléggé el nem ítéltető módon belesett a kulcslyukon. És attól, amit látott, kis híján hanyatt esett.

A szobában Anette-tel szemben ott állt a csavargó, aki megtámadta a tábornokot!

A Portenif nevű.

– Szóval nem felejtí el, kisasszony? Toulon, *Texas vendéglő*. Különbén a város első benzinkútjánál amúgyis megvárom, hogy ne kelljen érdeklődnie.

A borízú hang tulajdonosa az ablakhoz ment, és mintha ez a legtermészetesebb módja lenne a távozásnak, köszönt, kilépett a párkányra, és eltűnt.

Kétségtelen, hogy Anette látogatója azonos volt a tábornok egyik támadójával. A verekedés ugyan vaksötétben folyt le, de előzőleg Gorcsev a fa mögül látta a két embert, amikor azok a sarki lámpánál elhaladtak. Annyi előnyt ez most mindenesetre jelent, hogy a két briganti nem ismeri őt fel, ha találkoznak, viszont ő jól megjegyezte az arcvonásaikat. Elhatározta, hogy nem lesz fogadatlan prókátor a leány ügyében és nem említi a hallgatódzást, csak ha Anette a saját elhatározásából beavatja ügyébe.

Valaki megérintette a vállát. André állt mögötte villogó szemekkel.

– Uram! Ez az eljárás...

Gyorsan leütötte a lakájt, és a rekamié alá tolta, azután kopogott.

– Ki az?

– Gorcsev Iván.

A leány csodálkozva nyitotta ki az ajtót.

– Hogy jött idáig?...

– A lépcsőn... Drága.

– Hol van André?

– A kedves öreg lakájhoz látogatóba érkezett egy vidéki rokona, és most megmutatja neki a várost...

– Mit akar?

– Az éjjel megkértem a kezét.

– Tréfál...

– Az egyetlen ügy, amivel sohasem tréfálnék. Megkértem a kezét, és az édesapja beleegyezését adta házasságunkhoz.

– Ez... igaz? – kérdezte Anette, és a szeme felragyogott.

– Annyira, hogy megcsókolom.

Magához rántotta a leányt, és többször is megcsókolta. Anette ellenkezett.

– Ezenkívül búcsúzni jöttem, mert az édesapja ahhoz a feltételhez kötötte a beleegyezését, hogy lépjek be a légióba.

– Micsoda?... Erről szó sem lehet!

– Ugyan! Ilyen csekélységen nem akadhat fenn az ügy! Természetesen azonnal jelentkeztem a kaszárnyában.

– Maga örült! Nem fog beállni a légióba... – kiáltotta ijedten.

– Már megtörtént...

– Átviszem a kocsimon Ventimigliánál a határon!

– Ne fáradjon, Anette. – Nevetve veregette a leány arcát. – Én vagyok a világ legcsökönyösebb embere. És azt hiszem, igaza volt az apjának. Nem árt, ha megkomolyodom kissé. Az egész história olyan örült és olyan szép, hogy nem szabad elrontani. Magáért fogok szolgálni, Anette.

– Kérem... Gondolja meg... Ez örültség!

– Az élet csak úgy szép, ha örült is egy kissé...

– Ha valami baja lesz, Iván... tudja meg: én nem megyek máshoz feleségül.

– Nagyon kérem, hogy ilyent ne is mondjon. Csak egészen hülye férfiak szeretik, ha hölgyük besavanyítja magát bánatában. Amennyiben elhalálozásom miatt nem térnék vissza, úgy azt kívánom tiszta szívből, hogy találjon másvalakit, akivel jókat nevet, és nagyszerű házasságot él... Isten áldja, Anette...!

Egy utolsó csók, és elsietett. A délutáni vonattal Marseille-be kell utaznia! A hallban André lépett eléje dölyfös, szigorú, kissé dagadt arccal.

– Egy lépést sem! Rendőrért küldtem, és...

Gorcsev sietve leütötte, és a zongora alá tolt a lakájt. Azután elment.

3.

Ezalatt Laboux és a tábornok megkezdték a hajszát Gorcsev kézre kerítésére. Elsősorban a *Méditerranée szálló*-ban érdeklődtek. Gorcsevet nem ismerték a portán, de egy hibbant oroszról mintha hallottak volna. A fejedelmi lakosztályban hallottak róla utoljára, revolverlövések formájában, mert pontos találatokkal oltotta el hat falikar körtékét. Ezután Vanek úrral beszéltek, a fejedelmi lakosztály gardróbszekrényében. A titkár ugyanis tériszonyban szenvedett, és nem bírta a sok tágas, előkelő szobát. Az a falba épített, hatalmas szekrény, amelyben mindössze a derék úr tartalék poggyásza, egy keménykalap, egy úszónadrág és az esernyő tartózkodott, még mindig kétszer akkora volt, mint utóbbi szállása, ahonnan néhány hónappal ezelőtt kiköltözött.

A titkár álmából ébredt, tehát kissé morózan fogadta az érdeklődőket.

- Egy urat keresünk! – mondta Laboux.
- No és? Csak rajta. Vagy zavarom ebben önöket?
- Nem tudja, hol lehet most?
- Kicsoda?

– Gorcsev Iván.

– Az a féleszű orosz? Igazán nem tudom – mondta töprengve. Laboux felsóhajtott, és a tábornokra nézett.

– Szokott Monte-Carlóba járni?

– Tegnap ott voltam.

– Gorcsev felől érdeklődöm, uram!

– Ő bizonyára eljár a kaszinóba – sürgette a választ de Bertin.

– Kedves uraim – felelte Vanek úr eltűnődve. – Ha már megtiszteltek nagybecsű látogatásukkal, mondják meg nekem: ki ez a Gorcsev?

– De hiszen maga a titkára?!

– Ez nem zárja ki, hogy tudjak róla valamit. Őszintén szólva, nekem gyanús ez az ember. Szeretem, de gyanús. Meglátják, itt még kiderül valami, egy külföldi rovincsolás kapcsán.

A tábornok elhúzta ujjait a homloka előtt, hogy népiesen jelezzen egy szomorú elmeorvosdiagnózist, és azt mondta Laboux-nak:

– Gyere, Gustave.

Laboux kezdte belátni, hogy ostobaságot követett el. Túvé tették Nizzát, a környékét, hiába: Gorcsev sehol sem volt. Este kilenckor holt fáradtan hazatértek, André fogadta őket a hallban. A lakáj elég megviseltnek látszott. Az egyik szájaszéle például berepedt valamitől időközben.

– André! Egy Gorcsev Iván nevű embert keresek. Menj a rendőrségre...

– Gorcsev úr ügyében már voltam a rendőrségen, de ő sajnos közben elment.

– Hogyan?!... Mikor ment el?

– Nem láttam.

– Hol voltál közben?!

– A zongora alatt..

– Előzőleg hol voltál?!

– A rekamié alatt... Ugyanis Gorcsev úr a reggeli órákban rajtaütéssel megszállta a lakást, azután behatolt a kisasszony szobájába, és engem több alkalommal ártalmatlanná tett. Ilyenkor azt az eljárást alkalmazta, hogy alélt állapotban egy bútor alá helyezett el.

Felrohantak a tábornokkal, négyesével ugrálva a lépcsőkön. Anette-t a szobájában találták. Keservesen sírt.

– Hallom, Anette – kezdte bátoritanul az atya –, hogy Gorcsev itt volt...

– Ehegy... ohórája elutazott – zokogta a leány. – Te küldted a sivatagba! Tudd meg, hogy a menyasszonya vagyok, és ha meghal, én is utána pusztulok.

– Anette... ne beszélj így... Én megbántam már... De hát mit csináljak... Talán csak van esze, és megszökik mégis...

– Neki nincs esze és nem szökik! – sírta Anette.

A két férfi némán állt, és a leány könnyei sűrű, nagy cseppekben hullottak, egyre hullottak... Borzasztóan elkeserítette a fiatalember pályaválasztása.

André jött be és jelentette:

– Azt hiszem, valaki Gorcsev úr felől hoz hírt!
Lingeström lépett a szobába, felkötött karral, bepólyált fejjel és tapaszoktól tarka arccal...

V. FEJEZET

1.

Rövid, kínos szünet után Laboux bizonytalanul megszólalt:

– Igen szomorú voltam... amikor Anette közölte, hogy az az örült fiatalember...

– Ezt senki se merje mondani! – kiáltotta villámló szemekkel a leány. – Gorcev Iván eleget tett egy kihívásnak gentleman módján!

– Mademoiselle Anette védelmében történt az összeütközés – jegyezte meg a báró.

– Nem kértem a védelmét! És tudtommal a kapcsolatunk nem kötelezte ilyesmire!

– Ezért kerestem fel, Anette. Ugyanis... Kérem! Miért nevet?!

– Bocsnat... haha...

És kiszaladt. A tábornok és Laboux összenéztek. Bolond ez a lány. Hát ha még látták volna, hogy a másik szobában leül a szőnyegre, és folytatja a kacagást. Mert eszébe jutott Gorcev, amint a kalapját forgatta zavartan, és így szólt lesütött szemmel: „Levágtam a fülét... baj?”... Haha!

Azután minden átmenet nélkül böngött. Most a légióban van már... Ez a kedves... kedves örült. Már odaért. Hat óra...

Szent Isten! Hat óra!... Neki Toulonban kell lenni!... A benzinkútnál várják!

Sietve magára kapkod köpenyt, kalapot és elrohan...

...Az urakat kissé fagyos hangulatban hagyta hátra a szalonban. Először báró Lingeström szólalt meg:

– Úgy vettem észre Anette magatartásából, hogy reményeimet illetően nincs okom optimizmusra.

– Én is azt hiszem... – felelte őszintén Laboux. – Mit csináljak? Ez a veszett fiatalember felborította a számításainkat.

– Azt tudja – kérdezte Lingeström de Bertint –, hogy Portenif Nizzában van?

– Már találkoztam vele – felelte a tábornok, és megigazította a homlokán a fekete kendőt, mintegy alátámasztva az állítását.

– Ön talán érintkezésbe lépett azzal az alakkal? – kérdezte a házigazda.

A báró habozott.

– Amióta úgy láttam, hogy Anette iránti érzelmeim viszonzatlanok, azóta csak egy szempont maradt számomra ügyemben, hogy az előnyösebb megoldást válasszam.

– Értem. Anette keze lett volna a módja annak, hogy a báró úr habozás nélkül velünk legyen.

– És ha így van?

Laboux egy vizespohár konyakot töltött, kiitta, és nevetve nézett Lingeström bájára.

– Őszinte legyenek?

– Kérem...

– Szívből örülök, hogy a leányom nem önt választotta férjéül, báró úr.

– Hogy érti ezt?!

– Én, kérem, úriember voltam mindig, de mielőtt milliomos lettem, leszolgáltam a Szahara poklában néhány esztendő... Azóta, nom du nom! szeretem az élet komoly pillanataiban a kacskaringós szalonnnyelv helyett a légionárius egyszerűséget...

– Tudom, hogy a légióban volt. És azt is említették, hogy nagy híve az egyszerűsített eljárásoknak...

– A pokolba is... Ez valami irodalmi ízű malícia akar lenni?! Hallja, velem ne fölényeskedjék, mert többet tanultam életemben, mint maga. Azonban Shelley versein kívül elsajátítottam a klasszikus horogütést is...

– Gustave – szólt közbe a tábornok.

– Csak hagyja, tábornok úr. Engem érdekelnek a házigazda eredeti provinciális megnyilvánulásai...

– Ön megsebesült és a vendégem is. Ha bocsánatot kérek, csak azért teszem – mondta Laboux, és még egy pohárral ivott az erős szeszből, mintha víz lenne. – Lásza be, hogy furcsa volt, amikor szerelmi vereségét összefüggésbe hozta egy másik ügyvel, amely nem tartozik Anette-re!

– Gorcsev úr megjelenése kissé megrendítette a bizalmat a mi összeköttetésünk szilárdságában...

– Ide hallgasson! – förmedt rá durván. – Az én szavamnál szilárdabb alap egy összeköttetéshez nem kell! Ezt tessék megjegyezni... Ami Gorcsev urat illeti, az az ember sültbolond, és le kéne lőni azonnal, mert különben Isten tudja, hogy mit fog még csinálni, de igazi férfi, és olyan lengőütései vannak, hogy kalapot le. Mert különben lerepül. És... hm... Vívni is tud, amint látom – tette hozzá. A bepólyált báró pulykavörös lett.

– Mint időközben megtudtam, ez a Gorcsev agent provocateur! – kiáltotta.

– Ezt bizonyítani is tudja?

– Tizenhat éves korában sporttréner volt, tehát hivatásos vívó!

– Én boxtréner voltam a katonaságnál – szólt közbe Laboux –, és külön zsoldot húztam a tanórákért, azért, remélem, gentlemannek tart!

– Tizenhét éves korában matróz lett – folytatta Lingeström az adatait. – Tokióban egy hónapot ült a börtönben orvhalászatért. A görög kikötőkből kitiltották késelésért, és később harmonikás volt Port–Szuez hírhedt *Vitorla Bob* nevű kocsmájában...

– De hisz ez remek fickó! – kiáltotta izgatottan Laboux – és én már szégyelltem, hogy eltörte egy fogamat.

– Most már nem csodálkozom azon, hogy bennem nem lát megfelelő csaldtagot – felelte Lingeström égő arccal, és felemelkedett.

Igen rövid, hűvös biccentésekkel búcsúztak az urak.

– Te azt hiszed, hogy Lingeström ellenünk fordul? – kérdezte Laboux, amikor ketten maradtak.

– Miért, gondolod, hogy eddig velünk volt?... – felelte nyugtalanul de Bertin. – Elárultad neki az autó ügyét?

Laboux zavartan pislogott.

– Beszélj! Mondtál valamit az aranyról?!

– Hát... kifejezetten nem, csak... annyit említettem tréfásan, hogy az én kék Alfa Romeóm most legalább tízmillió fontot ér...

– Őrült!

– Miért félsz úgy. Az autó itt áll a ház előtt, és éjszaka a néger Parker őrzi a garázsban... Belátom, hogy túl korán bíztam ebben a Lingeströmben, de hát az apja olyan rendes ember volt...

– A te apád is rendes ember volt – dühöngött de Bertin.

– Ez igaz – felelte szomorúan Laboux, és csengetett.

Jött André... Az egyik szeme nem volt nagyobb, mint egy mogyoró.

– Küldd be a sofőrt.

– Parker nincs abban a helyzetben, hogy jelentkezék.

– Hol van?

– A lépcsőházban ül és sír, mert valaki ellopta a monsieur autóját.

2.

Amikor Anette otthagya az összevagdalt Lingeströmet és az apját, az autó még ott állt a kapu előtt. A leány hiába kereste Parkert. Mit tegyen?... Beült a kocsiba, és elindította... Pedig jól tudta, hogy engedélyt kellett volna kérni az apjától. Laboux sokat ad a jólneveltség kötelező szabályaira.

Eh! Az öreg nagyon kényes a kocsira, de végre is bizonyára megengedné, hogy egy rövid túrára vigye a gyönyörű Alfa Romeót...

A Riviéra mesés pálmái és virágjai között nesztelenül siklik a hófehér, sima műúton. Az enyhén halszagú, langyos, dús növényi párák *Côte d'Azur*-i bódulatában, szerelmesen, boldogtalanul és mégis a fiatalág bánat ellen impregnált, elpusztíthatatlan hitével ül a volánnál: Gorcsev egészen biztosan visszatér!...

A valószínűtlenül sima tenger felületén két keringelő reflektor feje pásztázik forogva a világítótoronyok tetejéről. A fehér és vörös nyalábok felváltva végigvágznak vékony szálú fénykorbácsaikkal a víz sötét hátán.

Gorcsev...

Elfutja szemét a könny, és határozottan kontúrokra bomlik előtte ház, országút, pálma, úgyszólván lassítania kell.

Mi ez? A leány autós ösztöne érzi, hogy a különben kitűnő olajfék mintha gyenge lenne az autóhoz... Nem fogja eléggé. Mindegy... Gyerünk! Itt az apjával kapcsolatban egy ügyet akarnak tisztázni... Ez a toprongyos ember valamiféle levelet is mutatott, amely Laboux-t megrágalmazza...

Hatvan kilométer... Hetven... A sebességmutató lüktetve halad a skálán... A széles országúton egy kocavezető is nyugodtan futhat versenytempóban...

Ez meg mi? Nem bírja nyolcvan fölé fokozni a sebességet! Mi a csoda van ezzel a kocsival? Azután még hány meglepetés: az olaj és a benzin, amint az óra mutatja, aránytalanul erősebben fogy, mint amennyit a kocsi és a meggett út indokol...

Nem ér rá gondolkozni a túrakocsi furcsaságain. Feltűnik Toulon, és sietni kell, különben elkésik. Beledől egész súllyal a pedálba, és még gázt ad, de nem képes nyolcvannál többet kihozni a kocsiból... Mintha szokványos rossz álom lenne: az ember menekülni akar, és a lábai a beidegzett futás helyett vontatottan nagyokat lépnek. Ezt érzi, amikor gázt ad egyre, de bármit csinál, az autó nem megy sebesebben nyolcvannál. Akármilyen apró Fiat vagy Topolino könnyedén lefőzheti a túrakocsik fejedelmét.

Toulon!!... Ott a benzinkút. Stoppol!

A csodás olajfék parancsa ellenére a kocsi még vagy húsz métert csúszik sikoltva, mint valami rozzant, vén Ford kocsi, amelynek elkopott a fékje... Értetlen!

A toprongyos ember kinyitja az ajtót, beugrik melléje, és halkán odaszól:

– Gyorsan előre! A második utcánál jobbra!

A leány ösztönösen szót fogad, indít és rohannak...

– Messzire megyünk?

– Egy perc... Ott, a téren forduljon jobbra. Tudja valaki, hogy eljött?

– Megígértem, tehát nem tudja senki. Kié az a levél, amit mutatott?

– Majd megismeri. Fékezzen a kék-piros lámpák előtt a sarkon.

Citeraszó hallatszott és harmonika. Egy nő énekelt hozzá pálinkától kimart hangon. Kocsma előtt voltak. A helyiség felett egy tábla függött:

TEXAS VENDÉGLŐ

– Az udvar felől megyünk be... – mondta Portenif.

Anette szó nélkül követte. Áthaladtak egy sötét telken. A ház túlsó oldalán a vezetője benyitott valahová, Anette-et előrebocsátotta, de nem ment utána, hanem becsukta mögötte az ajtót.

A leány egy kis szobában állt, és szemben vele két férfi. Az egyik kis köpcös alakú, a másik széles vállú, magas, ősz ember.

– Jöjjön beljebb, kérem – mondta a széles vállú. Ennek értelmes arca volt és magas homloka, de ijesztő nyugalmától és határozottságától Anette megborgongott...

– Azért jöttem ide, mert egy levelet mutattak, amely bizonyára tévedés, vagy tudatos hazugság. Nem hiszek el semmi rosszat az apámról...

– Ha így van, miért jött ide? – kérdezte rekedt, gúnyos hangon a köpcös, aki kültelki eleganciáját ríkító nyakkendőjével és hamis ékszerekkel tette teljessé...

– Azért jöttem, mert a gyanúnak még az árnyékát is távol akarom tartani...

Zajt hallott... Mintha egy motor begyújtásával vesződne valahol!

– Az autómát őrizetlenül hagytam...

Mielőtt az ajtóhoz léphetett volna, az ősz ember eléje állt.

– Itt marad!

Nem vette észre, hogy a köpcös megkerüli. Váratlanul egy patikaszagú kendő csavarodott a fejére, ebbe elfullad a sikoltása... Még érezte, hogy lefogják, azután elkábult...

... Egy őrszobán tért magához. Este volt... Az asztalnál az őrszobaparancsnok nagy bajuszú őrmestere teát ivott. Amikor Anette felült, megfordult:

– Jobban van?

– Igen... Csak a fejem fáj és zúg... Telefonáljon Nizzába...

Az őrmester nagyot nézett:

– Hiszen ott van!

Ezer harang zúgott a lány agyában. Úgy látszik, most érzi a kábítószer utóhatását.

– Kérem... haza akarok menni... – mondta bágyadtan – hozasson egy taxit...

– Nizzában leállították a jármű közlekedést – felelte a rendőr, és amikor látta, hogy a leány értelmetlenül néz rá, még hozzátette: – valami rettenetesen fontos, kék színű, hatalmas Alfa nevű Romeo kocsit eltűnt. A 126–513 DK. rendszámú. Hej! Mi az? Kisasszony?!... Vízet!...

Anette ájultan esett vissza a padlóra.

3.

Körülbelül Anette-tel egy időben indult útnak Toulon felé Gorcev is. A titokzatos autó elkezdte játékát a gyanútlan áldozatokkal. Amikor André-t elhelyezte a zongora alatt, Gorcev sietve beült a kölcsönzött kiskocsijába, Laboux villája előtt, hogy sietve Marseille-be érjen az ötórás vonattal, mert parancs, az parancs.

No és körözés, az körözés.

Az autója kissé megviselt állapotban volt. Különösen az egyik ajtó hiánya tűnt fel. Ez bizonyára Monacóban kinyílt, amikor kocsijával a vágóhídnál várakozó ökrök közé futott. A lépcsődeszkát egy villamos horzsolta le a fordulóban, ez rendben van, erre emlékezett. De hol a csudába horpadt így be a motorház, és hol maradt az országúti fényszóró? No, mindegy...

Először is, gyerünk aperitifezni!

Ügyesen és óvatosan stoppolt egy bisztró előtt. Most végre simán ment! Gyönyörűen fékezett, és nem ütközött bele vesztegelő járműbe.

Részint azért, mert Gorcev kissé belejött a vezetésbe, de részint azért is, mert a bisztró előtt egyetlen jármű sem vesztegelt. Ugyanis itt nem szabad gépjárműnek megállni, kivéve az autóbust. Egy póznára erősített táblán látható a nemzetközi jelzés: vörös körben, fehér alapon, áthúzott „P” betű. Parkírozni tilos!

Gorcev azonban nem foglalkozott soha jelzésekkel, örült, hogy szépen megállt, ha nem is pont a bisztró előtt, hanem kissé feljebb, egy mozinál...

– Abszintet, kedves igazgató bátyuska – rendelt odabenn sietve Gorcev és ledobott egy pénzdarabot.

De az ital kis híján a torkán akadt.

Egy eldugott páholyban, a bisztró hátterében megpillantotta a tábornok támadóját, a sokféle módon bekötözött Lingeström társaságában.

A két derék férfi elmélyülten tárgyalt. Gorcev a falhoz húzódott, hogy egyvonalba kerüljön a páholy függönyével. Így Lingeström nem láthatta. A Portenif nevűtől nem tartott, az nem ismeri őt.

– A leányhoz legyenek kedvesek, Portenif. Fő az autó! Mikor beszél a Mesterrel?

– Jó másfél óra, amíg beérek Toulonba. A *Texas vendéglő*-ben találkozom velük.

– Szóval nem kell megijeszteni a leányt. Fő, hogy az autót ellopják. Cannes mellett, a park felé vezető úton várom, hogy elhozza... Fizetni!

Hohó!... Hát ilyesmiben sántikál! Két hosszú lépés és Gorcev kint volt a bisztró előtt.

Itt igen nagy csődület fogadta. Az utca járműforgalmát lezárták, mert az autóbuszok csak úgy tudtak közlekedni, hogy az ellenkező menetirányba megkerülték Gorcev kocsját.

Több rendőr bement a moziba, hogy az autó tulajdonosát keressék, és félbe kellett szakítani a vetítést. A mellékutcába terelt autóforgalom kilátástalan helyzetben megrekedt. Most legalább száz kocsit túlkölt, dudált egymás hegyén-hátán, és a központból kivonult a riadókészültség, hogy fenntartsa a rendet.

Gorcev nem tudta, mi történhetett, de sietett, hát nem is érdekelt, hanem beült a kocsjába.

Nyomban vagy húsz rendőr szólította meg:

– Öné a kocsí?

– Nem látta a jelzést?!

– Hogy mert itt megállni?!

Gorcev a gyújtóval babrált, és gázt adott.

– Csak két szakasz rendőr beszéljen egyszerre – mondta fel sem nézve. – Mi van?

– Ön nem jól állt meg.

– Most? Mit szolt volna, ha délelőtt lát a cukrászdában?

– Ez az áthúzott „P” a jelzőtáblán azt jelenti, hogy itt tilos megállni!

– De uraim, én csak vezetni tudok, a képrejtvényekhez nem értek! Irják ki, hogy mit kívánnak.

A rendőr közölte, hogy kétszáz frankjába kerül az ügy, ha azt szeretné, hogy ne tűzzenek ki rendőrbírói tárgyalást. Miután Gorcsev ezt szeretne volna, átnyújtotta a kívánt összeget, és ment. Mindössze a mozi előzetes jelentését döntötte rá egy cukorkaárus polcára, ami összevissza nyolcvan frankjába került.

Alkalmi vétel!

A szállóig gyönyörűen haladt, és végül egy hetvenfrankos tricikli árán szerencsésen fékezett. A kocsiját nyomban körülállták a kíváncsi járókelők, mert mindenki azt hitte, hogy megérkezett autóján a görög versenyző, aki Athénből igyekezett a Monte-Carló-i csillagtúrára, hegyen, völgyön, hóban, sárban, úttalan utakon, megállás nélkül.

De látszik is a kocsin!

Gorcsev azonnal felkereste a fejedelmi lakosztályt, és egyenesen a szekrénybe sietett. Vanek úr éppen befejezte a borotválkozást.

– Jó napot – üdvözölte a gazdáját –, két úr kereste.

– Kik voltak?

– Nem tudom.

– Mit akartak?

– Nem tudom.

– Megmondta, ki vagyok?

– Hát tudom?

– Legalább írja le a külsejüket.

– Az egyik valami magas rangú katona lehetett, a másik sovány, őszülő, barna arcú polgári egyén, kék szemmel.

– Laboux?

– Lehetséges, de ez nem látszott rajta.

– Micsoda balszerencse... Eh, mindegy...

Gorcsev leült egy fotelbe. – Ide hallgasson, öregem...

– Vanek a nevem...

– Vanek úr... most végre bebizonyíthatja, hogy mit tud. Annyira bízom önben, hogy személyesen fog helyettesíteni a közeljövőben!

– Nyugodt lehet, uram...

– Ha elvállalja a helyettesítést egy napra, akkor ezer frankot kap külön jutalmul!

– Parancsoljon velem.

– Beléptem a légióba!

– Értem. Nyugodt lehet, amíg ön katonáskodik, addig én kifogástalanul ellátom a munkakörét.

– Fordítva. Önnek kell ma este jelentkezni a Fort-St.-Jean-ban, hogy helyettesítsen a katonaságnál!

Vanek úr felugrott, és ámult vigyorral mondta:

– Uram! Akkor eldobhatják a légiót.

– Nem akarom én, hogy ön katonáskodjék. Nekem este fontos dolgom van. De nem tudtam előre, amikor beléptem a légióba. Azonban, ha nem jelentkezem, úgy huszonnégy órán belül az egész országban köröznek.

– Mi volna tehát az én teendőm? – kérdezte Vanek úr, és kihúzta a szekrény oldalába elhelyezett nyakkendő fiókot, azután a cipődobozt.

– Mit keres?

– Egy uzsonnát tettem valahová... Ahá!

A süllyesztett öltözőkészlet rekeszéből egyetlen gombnyomásra fésű, ruhakefe, borotválkozótükör és egy csésze tea jelent meg, néhány pirítós kenyér, húsz deka szalámi és két sámfa környezetében. – Tehát?

– Tehát, ön ma este elindul az én névre szóló jegyemmel Marseille-be, jelentkezik az erődben, holnapig helyettesít, hogy ne körözzenek a távollétem miatt, és én délután leváltom önt.

– Mi történik, ha önhibáján kívül nem jöhet?

– Mivel ön a hadsereggel nincs szerződéses viszonyban, tehát nem tarthatják ott.

– De nem is veszik szó nélkül tudomásul, hogy becsaptam őket!

– Ön polgári személy, és illetékes bírása előtt senki sem vonható el, tehát a katonai hatóságok nem bánthatják hivatalos úton.

– Kérem, ezt vállalom.

– Itt van a névreszló jegy és kétezer frank előleg, mert úriembernek ismerem önt.

– Én ugyan egyáltalán nem ismerem önt, ennek ellenére elfogadom a pénzt, mert úgy érzem, hogy nem fogok csalódnni.

– Köszönöm a bizalmát. Nem kell félnie attól, hogy szórakozott leszek és otffelejtem.

– Nagyon elítélem a szórakozottságot, mert minden emberi hibák között a legcsúnyább, legmegvetendőbb – mondta Vanek úr, és elegánsan kavargatta a teáját, történetesen egy cipőgombolóval. Talán ha sejti, hogy mi zúdult rá ezzel a megbízatással, akkor esze nélkül elfut... De még csak nem is sejtette...

4.

Ha meg akarjuk érteni de Bertin és Laboux lelkiállapotát, amelyben az autó eltűnése után fel és alá jártak a szobában, akkor előbb tudnunk kell egy titkot:

Laboux úr Alfa Romeója kétharmad részben tizennégy karátos aranyból volt.

A nikkellel befuttatott fényszórók, a sebességváltó, a lökhárító, az alváz abroncsa, a hamutartók és kilincsek színaranyból készültek. A legkitűnőbb motort építették be, de nagy súlya miatt még így is gyengének bizonyult a fék, és csak lecsökkent sebességre volt képes.

Ezt a fantasztikus kincset most ellopták.

Amikor André jelentette az autó eltűnését, a tábornok, mintha ez a hír csilapítólag hatna rá, hirtelen nyugodt lett.

– Mikor láttad utoljára az autót?

– Félórája sincsen, uram.

De Bertin telefonált.

– A központi ügyeletet kérem... De Bertin vagyok. André Laboux 126–513 DK rendszámú, kéken zománcozott, Alfa Romeo gyártmányú túrakocsiját ismeretlen tettes ellopta. A kézrekerítő vagy nyomravezető 50.000 frank jutalomban részesül. A körözést rádióon, valamennyi rendőr- és csendőrállomásnak adják ki. Fontos katonai iratok voltak az autóban...

Félóra múlva autón, motorkerékpáron és gyalogosan, Dél-Franciaország minden útvonalán a 126–513 DK rendszámú autót üldözte a rendőrség, és állandó jelentések futottak be a Laboux-nyaralóba.

Este 7 óra: egy kék Alfa Romeót délután láttak Cannes felé az országúton, a rendszám ismeretlen... Este 8. Megállapították, hogy a 126–513 DK jelzésű kocsit Toulon előtt tankolt, pont 7-kor.

Azonnal lezárták a Toulonból elágazó autoutakat, és száz meg száz közeg kutatta a város utcáit és garázsait.

Laboux és a tábornok csak egy-egy szót váltottak. Egymást kerülve, hosszában, keresztben fel és alá jártak szüntelenül.

Este 9 óra. A kék Alfa Romeo, a körözött rendszámmal, már 8 órakor visszafelé robgott Toulonból, Cannes-nál tankolt.

Lezárták a Cannes felől elágazó utakat.

Fél tízkor jött a szenzáció!

Egy poszt jelenti: csak későn tudta meg a körözés hírért, mert a rádióadás-kor egy vendéglőben gyanús egyént vélt felfedezni, és a söntéspult előtt álldogált igen sokáig, hogy megfigyelje az illetőt. Látszólag vörös bort ivott, de alapjában szemmel tartotta rendületlenül ezt a kétes alakot. Később megállapította, hogy az egyén nem azonos a betörés gyanúsítottjával, kilépett az utcára és meglátta a keresett rendszámú Alfa Romeót, a Bd. Victoire-on, amint körülbelül hatvan kilométeres sebességgel halad a járdán. Feljebb, az Avenue Magentán felborított egy burgonyasütőt, de megállás nélkül továbbrobogott, és végül a Promenade des Anglaises díszkertjén átvágva, befordult a plage-ra. Feltűnő ismertetőjel: az autó hűtőjén egy nyugágy látható, amelyről selyem női kimonó függ. (Fekete alapon, aranyozott keleti minta.)

De Bertin pillantása lekalandozott a villa kapuja elé. Azután egy másodpercig úgy érezte, hogy megőrült:

A 126–513 DK rendszámú Alfa Romeo ott állt a kapuban! Hűtőjén a nyugágy és a selyemkimonó. (Fekete alapon aranyszínű keleti minták.)

VI. FEJEZET

1.

Gorcsev teljes sebességgel négy óra negyvenötökör nekivágott Toulonnak. Négy óra negyvenhatkor karambol következtében leállt. Pontosan tizenhat métert tett a nizza–touloni útból. Negyven frankban kiegyezett a gőzmosoda sofőrjével, és széleseben továbbrobogott. Négy óra negyvenkilenckor észrevette, hogy nincs benzinje. Gyorsan egy benzinkút elé fordult, de ezt elsodorta a helyéről vagy nyolcméternyire, úgy, hogy tankolásról itt nem lehetett szó. Háromszáthatvan frankot fizetett négyszáz helyett, mert negyvenért beszámították az egyik fényszórót és a kézi dudát.

Miután mégiscsak szerzett benzint, ismét nekivágott, és most aztán simán kiért az országútra. Itt Gorcsev nekivadult. Százas tempóban rohant, pedig a viharos idő nehezebbé tette a kormányzást, mert a szél belekapaszkodott az első kerékbe, majd kiengedte, hogy később ismét a kormányval ellenkező irányba nyomja. Az út egyik oldaláról a másikra perdült a kocsi.

Egy utcaseprő keresztet vetett a cikcakkban száguldó autó láttán. De mégsem lett volna baj, ha nem kap jobb első defektet. Egy puskalövészerű pataná... a fék élesen csikorog, Gorcsev vadul forgatja a kormányt, de hiába... a kerékabroncsra nehezedő kocsi nekifut egy fának, felborul, kétszer átgördül az oldalán, és rémítő csörgés, csörömpölés, ropogás után az autó és vezetője az árokba zuhannak... Vége!... Nem mozdul többé egyik sem. Kiáltozó emberek futnak össze!

– Telefonáljanak a mentőkért! – rendelkezik egy tőkepénzes.

– Vigyázzanak... Óvatosan emeljék – vezényli Margó, a direktрисz.

– A mentést meg kell szervezni!... – mondta egy körszakállas úr, aki a leányliceumban kézimunkatanár volt, és mellette egy világhírű író intézkedett pizsamában...

Ekkor az autó sofőrülése mögül megjelent egy láb, azután egy másik. Végül fejfelé, a felborult kocsi ablakából fokozatosan kibújt derékig a szerencsétlenül járt vezető, és ebben az állapotban integetett a lábával, bizonyára azért, hogy kihúzzák.

– Szerintem, nem szabad hozzányúlni, csak ha az orvos jön – mondta a kézimunkatanár. A láb erre dühösen rugdalt... De nemigen merték bolygatni az úrvezetőt, aki mindössze derékig látszott, és felsőteste belógott az autó ablakán a roncs belsejébe.

Amikor ismét rúgott, a nadrágja kissé feselni kezdett, és félt volt, hogy a szövet további feszülése komoly bonyodalomra vezethet. Egy matróz és világhírű író e célból lementek az árokba, hogy a közelgő katasztrófát elhárítsák. A tőkepezés azt indítványozta, hogy inkább takarják be az illetőt egy felöltővel, amíg a mentő nem jön, de a saját átmeneti kabátját nem ajánlotta fel a közérdekű célra, tehát a világhírű író és egy matróz kiemelték a derékg látszó úrvezetőt veszélyes helyzetéből.

Szakadtan, véresen, olajosan, piszkosan elősántikált az árokból. Az orvos megnézte és megtapogatta.

– Uram! Önnel csoda történt!

– Az nálam természetes – felelte a rongyos úrvezető. – Most hol kapok egy bérautót?

– Csak nem akar tovább autózni?! Azonnal itt lesznek a mentők! Lehet, hogy belső vérzése van.

– Ha csak ennyire zavar, akkor nem törődöm vele... Van üres kocsija a garázsban? – kiáltotta az egyik közeli benzinkutasnak.

– Ilyen állapotban nem bérelhet autót! Olyan, mint a hulla.

– Vigyázzon a szájára, atyuska! – horkant rá az orosz.

Az idősebb benzinkutas odament.

– Hallja az úr! Tán megijeszt?

És megfogta Gorcsev karját. A katasztrófa áldozata erre nyomban úgy szájon vágta, hogy berepült az árokba, és ájultan zuhant a kocsí roncsai közé.

– Mégsem lehet belső vérzése – mondta az orvos egy háztulajdonosnak.

Ekkor megérkeztek a mentők, rohantak az árokba, és természetesen ápolásra átvették az ájult benzinkutast. Az emberek nem szóltak semmit, mert hiszen az illető állapota mindenképpen indokolta, hogy elsősegélyben részesítsék.

Gorcsev közben egy fa mellett veszteglő, magára hagyott kocsiba ült, és amilyen gyorsan csak tellett tőle, eliramodott az országúton.

A mentők bekötötték ápolitjukat, és éppen a hordágyra tették, amikor egy rémült asszony, a benzinkutas felesége megérkezett a helyszínre.

– A férjem! – kiabálta kétségbeesetten. – Mi történt a férjemmel?

– Legyen erős, asszonyom – felelte a mentőorvos drámai egyszerűséggel –, közvetlen veszélytől nem kell tartani.

A hordágyon fekvő benzinkutast betolták az autóba, és szirénázva elrobogtak...

Cannes-ban Gorcsev kiszállt az autóból, és vásárolt egy matróruháat. Valahogy jobban érezte magát nyomban. Azután, mert szerette a tisztesség útjait járni, egy rozoga Chryslert bérelt, és nekivágott Toulonnak. Tíz perc múlva besült a sebességváltója. A mindenségit! Öt óra 55-kor már egy gyönyörű Mercedesen robogott, és pontban hat órakor a köztisztasági hivatal T. 106/91-es számú öntözőkocsiján befutott a touloni fiúárvaház veteményeskertjébe.

Most már rövid idő alatt elérte a kikötőt, ami könnyű feladat volt, hiszen gyalog ment. Hogy valamelyest megőrizze az úri látszatot, feltette fekete keres monokliját, amelyről sajnálattal megállapította, hogy egy lencsényi részen lepattogzott róla a celluloid, és a mezítelen drótváz látszik a helyén.

A kikötőnek egy külső rakodójához ért, ahol gyanús alakok tűntek fel sűrűn. Egy árkád mélyén mozgó árnyat pillantott meg. Odalépett:

– Van szerencsém, édes öregem! Nem mondaná meg, hol találom a *Texas vendéglőt*?

– Nem.

– Micsoda?

– Hallgasson rám, és menjen a *Szilvakék Paradicsom*-ba. Az is lebuji...

– De...

– Uram, hallgasson rám, és ne szóljon semmit.

– De nekem a *Texas vendéglő*-be kell mennem!

– Ne beszéljen sokat, a *Szilvakék Paradicsom* itt van a szénrakodótól jobbra, menjen oda és kész!

Ezzel otthagyta.

– Marha! – kiabálta utána Gorcsev. Az illető visszajött. Alkonyodott. A sötét kikötőben két árny állt szemben egymással, egy magas és egy alacsony.

– Mondott valamit? – kérdezte a magas.

– Mindössze megemlítettem, hogy ön egy marha.

– Szívja vissza.

– Nem tehetem – felelte az alacsony árny. – Rövid beszélgetésünk alatt ez a benyomásom meggyőződéssé vált – és mintegy bocsánatkérően hozzátette:

– Marha, bátyuskám, mit csináljak? Nem tehetek róla...

– Most feketére pofozom magát.

– Ne mondja! Ennyire neheztel?

– Igen.... nesze... Au!

Útésre lendülő karját a monoklis fiú elkapta, megcsavarta, és svungosat rúgott a neheztelő, gyanús járókelőbe. Mire ez belezuhant fejével egy kis medence olajfestékbe, amellyel aznap mázolták a leggyorsabb touloni motorcsónak kéményére a „helyiérdekű kék szalag”-ot.

Gorcsev továbbsietett, és feljebb, a vámháznál megszólított egy kölyöknyi angol haditengerészt.

– Hallo boy!

– What can I do for you?! – felelte vidáman a szeplős képű suhanc.

– Kisapám, mondd meg nekem, hol van a *Texas vendéglő*?

– Go in the hell! – felelte mérgesen a fiú, és otthagyta.

... Ez szép. Úgy látszik, hogy a *Texas vendéglő* valami hírhedt hely lehet erre felé. De mégis oda kell érnie, gyorsan.

Megállított egy különös egyént, aki tökmagot evett a sapkájából, ujjatlan csikos ruhát viselt, és egy sarki lámpának dőlt. Széles nagy csontjai izmos emberre vallottak. Roppant előreugró kacsorra furcsán mozgott, miközben a tökmagot rágta, és a héját olyan szép rutinos módon köpte ki, hogy néha egészen távoli járókelőket is etalált.

– Van szerencsém – üdvözölte Gorcsev, és félrekapta a fejét egy tökmaglóveg előtt.

Az ujjatlan trikójú egyáltalán nem köszönt vissza, ehelyett így szólt recsegő bariton hangon.

– Mit akar, maga mamlasz? Nyögje ki, vagy menjen a fenébe.

– Nézze, galambocskám... Hoppla! – Elkerült egy újabb tökmagcsomót. – Ma érkeztem a hajón Izlandból, és rosszul tájékozodom itt. Nem szeretnék a *Texas vendéglőbe* vetődni, mert valaki óva intett...

– Nem is való ilyen nyeszlettnek a *Texas*.

– Hoppla! Ez gól volt... Ugyanis, kérem...

Megtörölte a szemét. – Ismerőseim a *Szilvakék Paradicsom*-ot ajánlották. Ezért szeretném tudni, hol a *Texas vendéglő*, nehogy odatévedjek véletlenségből. Hopp!

– Szerencséje van. Még véletlenül sem tévedhet arra, mert éppen a *Szilvakék Paradicsom*-hoz megyek, és elvezetem magát erre a helyre, ha már ilyen gyámoltalan.

A fene egye meg! Máris elindul vele! Ilyen marhaság!

– Merre van az a *Texas vendéglő*, hogy mégis elkerüljem? – nyögi újra Gorcsev.

– Csak ne féljen semmit és jöjjön. Ott a sarkon a *Szilvakék Paradicsom*. Szolid, polgári hely.

Amikor a jelzett helyiséghez értek, némi tisztelet támadt benne a *Texas vendéglő* iránt, amelyhez viszonyítva ez itt szolid, sőt „polgári” hely. Mert a *Szilvakék Paradicsom* előtt a riadókészültség autója vesztegelt, üvegcsörömpölés, robaj és több lövés hallatszott, azután egy félig agyonvert pincér rohant ordítva ki az utcára:

– Mentők! Bigeur meghalt, és a másik kettő...

Hogy mi történt a másik kettővel, ez már nem derült ki, mert egy padot dobtak a pincér után, és fejbe találták, hogy elájult. Közben a rendőrök elhurcoltak egy megbilincselte, feltűnően emberi formájú egyént.

– Maga szereti a hagymásan főtt birkahúst? – kérdezte a kacsorrú – mert azt jól csinálják itt.

– Nekem mindegy, hogy mit eszem.

– Nono... Nekem nem. Szeretem a hagymás húst.

Ezt felesleges volt közölni, mert Gorcev beszélgetésük kezdetén tisztában volt az idegen és a hagymás hús között fennálló nagyon meghitt, bensőséges kapcsolattal. A pincér közben magához tért, vállára vette a padot, és visszament a helyiségbe, ahol szerinte Bigeur meghalt, és a másik kettővel is történt valami.

– Na, jöjjön. Ilyenkor már kész a vacsora. És mert ilyen zöldfülű kölyök, hát fizetem a magáét. Ha akarja, alhat is nálam.

– Hol lakik?

– Hajléktalan vagyok.

– Akkor inkább háljon ön nálam. Nekem sincs lakásom.

– Maga marha – kiabált rá a kacsaoorrú. – Én Privát Elek vagyok! Ismerem a kikötő legkényelmesebb vagonjait, és elsőrangú titkos ládákat tudok.

Privát Elek, a vagonok és titkos ládák tudója előrement, és Gorcev követte.

Egy szemüveges, sovány ember jött oda hozzájuk. Vizes, átvértzett kendőt szoritott a fejéhez, és mérsékelt lelkesedéssel fogadta vendégeit:

– Csak üljenek le! – szólt rájuk gorombán. És utalattal Gorcev felé bökött:
– Ki ez a pasas?

– Nevem Cservonec.

– Mondja már!... Én Bigeur vagyok. Történt valami?

– Ön az, aki meghalt?!

– Hülyeség! – förmedt rá a fiúra. – A csaposom neuraszténiás, és valahányszor betörik a fejemet, az utcára rohan, hogy a mentőket hívja! Nap mint nap megismétlődik ez a jelenet.

– Küldjön nekünk fokhagymás birkát – szólt Privát Elek, a vagonok és titkos ládák kiváló ismerője. – Főtt babot olajjal, ecettel, és egy üveg vörösbort hozzá!

Bigeur felvette a rendelést:

– Mit meséli el mindig ezt a regényt? Tudják azt már itt, hogy miféle húst esznek az ilyen alakok – felelte Bigeur, és bekiáltott a konyhába. – A Privát Elek-féle birkából két porciót.

– Mondja, maga volt már a *Texas vendéglő*-ben? – kérdezte a pártfogóját, amikor ismét ketten maradtak.

– Hogy a csudába ne? Elég sűrűn akad ott dolgom. De hát az más! A Privát Elek fogalom itt. Az mehet akárhová nyugodtan.

Közben tálaltak, és Gorcev türelmetlensége dacára, végre egyszer jóízűen evett babsalátát, kikötői módra: sok borssal és karikára vágott vöröshagymával, azonfelül birkahúst és melléje vörösbort.

– Magát hogy hívják? – kérdezte vacsora közben a szomszédjától, vagonok és titkos ládák fogalommal lett ismerőjétől. – Nem tudom elhinni azt, hogy Privát Elek. Bizonyára van emberi neve is.

– Hát ahhoz mi köze? Bemutatkozni jött vagy vacsorázni?

– Csak épp gondoltam, hogy ha már megbarátkoztunk...

– Barátkozik a fene magával!

Ez az ember egyre jobban tetszett Gorcsevnek. Bár égett a türelmetlenségtől Anette miatt, mégis szeretett volna többet tudni a vagonok és titkos ládák szakemberéről.

– Mi a foglalkozása?

– Rabló – felelte Privát Elek. – Miért nem iszik abból a borból?

– Micsoda?

– Tán süket? Néhány barátommal együtt *bizományi útonállás*-t folytatok. Egész jó mesterség.

Privát Elek, a bizományi rabló (mellékesen vagonok és titkos ládák nagy ismerője), cuppantott egyet, elővette zsebkését, és az asztalnak könyökölve hozzálátott a vacsora utáni fogpiszkáláshoz, bicskája hegyével.

– A *bizományi útonállás* mint mesterség, nem veszélyes, de nem is nagyon jövedelmező. Vannak igazi rablók, akik kisebb munkát bizományba adnak. Mondjuk ha kirabolnak egy raktárat, mi elvisszük nekik teherautóval az árut. Én bárkit leütök, és házhoz szállítom, azután mosom kezeimet.

– Hm... Ilyen megbízása régen lehetett – mondta Gorcsev Iván, és Privát Elek kezeire nézett.

– Éppen ma! Elrabolunk egy csirkefogót, és kioltjuk a gyertyáját.

– Valami gazdag örökagyó? – kérdezte, és bort töltött magának.

– Fenét! Csirkefogó az illető, és úgy hívják, hogy Gorcsev Iván... Na! Megfuladsz egy kis bortól?! Köhögd ki!

3.

– Ki ez az izé... Gorcsev, ha jól értettem? – kérdezte, miután szóhoz jutott.

– Egy csirkefogó! Valami néger királynak kémkedik a Riviérán.

– Igen?... – Ez meglepte. – A néger királyok rajtaütésre készülnek Monte-Carlo ellen?

– Egész más ügy van a háttérben. De ez nem fontos. Ujjat húzott néhány elszánt fickóval, ravasz, vakmerő.

– Milyen forma ember?

– Nem olyan, mint te!

– Az biztos.

– De most már elég volt ebből. Inkább azt mondd meg, hogy mit keresel erre?

– Hajósinas vagyok.

– Hogy lettél az?

– Női szabóságot tanultam, de elszabtam egy szép tavaszi kosztümöt, és kidobtak – mondta komoly arccal. Mint említettem, Gorcsevnek csúnya szokása volt, hogy mindenféle bolondságot kimondott habozás nélkül, azonnal, ha valaki kérdést intézett hozzá. – Először pincér akartam lenni – magyarázta könnyedén –, de gyáva vagyok, és nehéz felfogású, hát gondoltam, jobb, ha a kikötőben élek.

– Hülye! – ordította a kacsorrú, és olyat csapott az asztalra, hogy egy négyfelé vágott húsdarab az ölébe esett. – Tán a kikötő az gyáva és ostoba embernek való?

– Hát... mindenesetre más, mint az étterem, ahol előfordulhat, hogy valami részeg ember megveri a pincért.

– És a kikötőben nincs részeg?

– Van? – kérdezte ijedten. – Akkor jól nézek ki!... Erre nem gondoltam...

– Maga bolond! Hiszen itt elveszett ember, evvel a lányos képével, gyámoltalanságával! Mit csinál maga, ha valaki pofon üti?

– Ne féljen, meg tudom védeni magam.

– Hogyan?! Mi?!

– Nyomban feljelentem az illetőt!

– Azonnal menjen a fenébe – de amikor Gorcsev sietve felugrott, utánakiabált.

– Várjon, maga bolond...

De az orosz úgy rohant, ahogy csak bírt, boldogan és idegesen, mert örült a szökési lehetőségnek, és félt, hogy baj éri Anette-et!

Privát Elek nagyon bánta, hogy elriasztotta a tehetetlen, félnék fiút. Egész kedves, nyílt arcú kölyök, és nincs is senki, aki megvédje. Utána is iramodott, de az orosz úgy futott, mint az őrült.

– Álljon meg, maga marha! Nem bántom!... Álljon meg, mert összetöröm...

De hiába csalogatta, Gorcsev futott, ahogy csak a lábától tellett.

4.

Most mit tegyen?... Már este volt. Hol a *Texas vendéglő*? Hoppla!

Elsőrangú idea!

Gyorsan bement a telefonfülkébe, és felcsengette a tűzoltóságot. Majd a sziréna nyomra vezet, mert hogy itt a közelben van a vendéglő, az biztos.

– Tűzország – jelentkezett egy hang.

– Azonnal jöjjenek! Ég a *Texas vendéglő*!

– Hála Istennek.

– Mi? Megőrült! Itt a tulajdonos beszél!

– Maga az Raoul?... Minek gyújtották fel megint a kocsmát? Úgysem hiszik, hogy a halott a tűz áldozata.

– Pedig most igaz. Felrobbant mellette a gázkályha.

– Hiszen magánál vályogkemence van!

– De... bevezettük és... szóval jönnek?

– Jó, jó... hát jövünk. Hogy van Emánuel?

– Izé... már meggyógyult...

– Hát beteg volt?!

– No... nem egészen... a dohányzás... – hebegte Gorcsev.

– Mi? Emánuel dohányzik?!

– Izé... dehogy... Csak viccből rágyújtott egy csibukra...

– Az öszvér?!

Most dühbe jött.

– Igen! Az öszvér! Pipázik és regényeket olvas, sőt beszél is!

– Halló!! Mit mond?!

– Hogy akassza fel magát!

Lecsapta a kagylót. Hú, de kellemetlen.

– Megvagy, gazember! – Egy rendőr fogta a torkát. – Szóval te szoktál innen telefonálni a tűzoltóknak.

– De kérem.

– Csend! Egy hete figyelek minden fülkét. Te hívtad ki a bábát Lusson tanácsos úr eljegyzésére, sürgősen!

– Kérem, a tűzoltókat bevallom, de a bába nem igaz, és...

– Gyere! Most aztán van bizonyíték!

– De csakugyan ég a *Texas vendéglő*?

– Majd ellátom a bajod! – üvöltött a rendőr. – Hol ég ez a vendéglő, mi?! És a szomszédos házra mutatott.

Nagy, kivilágított tábla függött egy helyiség bejárata felett.

TEXAS VENDÉGLŐ

A goromba vendégek kilépti díjat fizetnek

És a vendéglő előtt most megállt egy Alfa Romeo. Anette és Portenif kiszálltak, azután gyorsan eltűntek a ház melletti udvar kapujában, amely az üres telekre nyílt.

VII. FEJEZET

1.

– Gyerünk! – mondta a rendőr, megragadta Gorcsev karját, és elindultak.

– Esküszöm, a bábaügy méltatlan vád. A tűzoltót beismerem, és...

Motorzúgást hallott... Hátranézett gyorsan. Jön az Alfa Romeo!

A rendőr másnap úgy jelentette az esetet, hogy megcsúszott a pocsolyában, és akkor menekült el a fogoly. A valóság az, hogy Gorcsev ügyesen elgáncsolta, azután felugrott a mellette robogó Alfa Romeo poggyásztartójára.

...Elhagyták Toulont. Portenif jól vezetett... Cannes-ba értek! „Itt lesz valahol az a park” – gondolta Gorcsev. Egy ritkás facsoport közelében fékezett a kocsi... Azután megállt. Csakugyan, egy parknál voltak, de Lingeström báró még nem volt ott. A sofőrkabátos Portenif leszállt, becsapta az ajtót, és körülnézett. Ekkor a sötétből valahonnan szájon vágták, hogy elájult...

Ez természetesen Gorcsev volt.

Nyomban leült a kormányhoz, és elindult az Alfa Romeóval. Sejtelve sem volt arról, hogy már egy félórája az egész ország üldözi, és szokott iramában rohant Nizzába. Olyan gyerekségek, mint figyelmeztető lövés, integetés, nem érdekelték túlságosan, és amikor egy rendőr tárt karral eléje ugrott, ezt mormolta maga elé gúnyosan: „Hja, barátom, ha én ilyen távolságra fékezni tudnék, akkor megnyertem volna a világbajnokságot.”

Az „okosabb enged” elv alapján a rendőr félreugrott a kocsi elől, épp hogy megmentve az életét. Csodálkozva látta, hogy az országosan körözött tolvaj kihajol a kocsi ablakán, és fenyegetően rázza feléje a mutatóujját, súlyos szitkokat kiáltva...

Értik ezt? A körözött egyén fenyegeti a rendőrt.

Nizza előtt az egyik kanyart az *Európa szálló* strandjának női napozóján keresztül ügyesen „átvágta”, hatalmas robajjal legázolva a kerítést és az elragadó pánikban visítózó hölgyek között magával hurcolta a nyugágyat, amihez később a Perriér-mosoda teregetőjéről szerzett egy fekete selyemkimonót, aranyozott japán mintákkal. És száguldott, mert hiszen ma délután a titkárja beállt a nevében légionáriusnak, mint egy bizonyos előzékeny úr Schiller drámai költeményében, aki helyettesíti néhány napra barátját a siralomházban, amíg az elítélt részt vesz a húga eljegyzésén.

Gorcsev Iván sietett Nizza felé. Hiszen hajnalra Marseille-ban akart lenni, ami gyalog nem nagy út, de Gorcsev sajnos autóval közlekedett...

Csodálatos, de így történt: az autó, amelyet mindenfelé köröztek, elérte célját. Amíg Toulonban kutattak utána, addig az országúton volt. Nizzában akkor kaptak hírt róla, amikor már megérkezett Laboux villája elé. Itt azután nem kereste senki. És ez érthető. Kinek jut eszébe, hogy egy autó tolvaja a károsult villája előtt parkirozzon a kocsival?

Gorcsev elsősorban a Lafayette áruházhoz sietett, bevásárolni.

– Küldjenek a *Méditerranée* fejedelmi lakosztályába néhány holmit a számomra – mondta az elárúsítónak. – Elsősorban, két-három vékony, ujjatlan trikót, mindenfélét, amire egy gyarmati katonának szüksége van, és egy olyan matrózruhát, amilyen ez volt újkorában.

– Bocsanat – vetette közbe a segéd. –, de erről a ruháról nem tudom megállapítani, hogy milyen volt újkorában. Néhány év nagy idő.

– Tegnap vettem újonnan! A ruha különben fehér.

– Hm... Talán ez látszik rajta a legkevésbé. „Halló... Halló!” ... – recsegte egy megafon.

– Mi ez? – kérdezte Gorcsev, de máris megszólalt a szpíker, és minden vásárló izgatottan figyelt.

– „A kék színű 126–513 DK rendszámú Alfa Romeo autó országszerte körözött tettesével, Nizza belterületén sikertelen kísérletet tesz, hogy meneküljön... Elfogatása kétségtelen! A kézrekerítő vagy nyomravezető még mindig 50 000 frank jutalomban részesül...”

2.

– Mi volt ez? – kérdezte Gorcsev a segédet.

– Én aludtam délután, nem tudok semmit.

– Eltűnt egy autó fontos katonai iratokkal. Lázban van az ország, és a rendőrség üldözi a tettest, aki állítólag a lyoni családirtó, egy többszörös rablógyilkos.

– Ne mondja!

– Az egyik vásárlónk látta is, amint kikanyarodott a plage-ra, vörös, nagy szakálla van és valóságos óriás...

– Ezt látta őmagysága? – ámuldozott Gorcsev.

– Úgy van. A legtöbb gonosztevő ilyen megfigyelőnek köszönheti az elfogatását.

– De mennyire köszönheti az ilyennek!

Kifizette a számlát, és ment. Ni... milyen kihalt az utca. Leállították a forgalmat. De hát hülyék ezek? Hiszen megkerült az autó. Vagy éppen ott nem keresik, ahol hagyta?

Egy sarkon nagy csődületet pillantott meg.

– Mi van ott? – kérdezte egy kifutótól.

– Elfogták a tettest, és meglincselik! Ez rabolta el a Lindbergh-babyt is. Áruhás cowboy, aki Al Capone cinkosa volt.

Gorcsev lassan rájött egy általános érvényű axiómára: az emberiség zöme filmírónak született!

A csődület egy 709–846 CsU jelzésű Bugattit tartóztatott fel, amelyben egy Beromünsterből érkezett állatorvos ült a feleségével és a kisfiával.

- Ez az!
- Átfestette az autót! Még nedves!
- Hol rabolta a gyereket?!

A saját gyerekét! Az asszony visított, a gyerek bőgött, az állatorvos rikácsolt, és valaki leverte a kalapját. A fenyegető hangulatnak egy szakasz rendőr vetett véget, akik visszaszorították a tömeget, és közölték az emberekkel, hogy az autó megkerült. Közben gumibottal verték őket.

A beromünsteri állatorvosnak az izgalmak következtében kiújult az arcszabája, és mert egyszer már hazaeresztették, mint véglegesen gyógyultat Lourdes-ból, most Monte-Carlo helyett a csodák városába ment, hogy bírói úton visszakövetelje a pénzét!

Gorcsev elgyalogolt a *Méditerranée*-hez. Poros, gyűrött ruhájában füttyörészve ment át a fényes hallon.

A szálló portása utána szólt:

- Hová tetszik?
- Az első emeletre. Vanek úr mikor utazott el?

A portás vállat vont.

– Azt sem tudtam, hogy megérkezett.

– A fejedelmi lakosztályt bérelte.

Megnézte a könyvben, azután ismét vállat vont.

– Ott egyáltalán nem lakik Vanek. Valami Gorcsev nevű bolond portugál bérlí.

– Kérem – mondta Gorcsev –, engem ez a portugál úr küldött, hogy rendezem a számláját, és megengedte, hogy átöltözsem nála.

– Mondja, fiam – kérdezte bizalmasan a portás –, valami gyáros ez a Gorcsev?

– Természetesen. Terepszínű női arcfesték szabadalma van, de főként alpakka díszműtárgyakat készít. Átköltözik innen a Villa D'Aragonba.

– Maga ott fűtő?

– Nem. Konyhakertész vagyok. Az épület Gorcsev úr különváltan élő feleségé. A gyáros ma kibékült önagyságával, és visszatérnek együtt Portugáliába, ahol hátralevő éveiket az alpakkagyártásnak szentelik...

Felsietett a lakosztályba, és gyorsan átöltözött a tiszta matróruhába, amit több holmijával együtt egy sárga bőröndben elküldtek az áruházból. Szerette a tiszta matróruhát a gömbölyű sapkával, és jól illett neki, mert kedves képe volt és ritmikus könnyed járása, mint bizonyos táncos fiúknak, akik boy névre hallgatnak a színpadon. Ha mégis megszólalnak, akkor legalább öt beszél egyszerre.

Még borotválkozni is akart. Az ember ne álljon be akárhogy a légióba. Törülközőt kötött a nyakába és kinyitotta a mindennel felszerelt, hatalmas gardrób-szekrényt.

Ám ekkor legnagyobb csodálkozására az alsó polcra Vanek úr esett ki a padlóra.

VIII. FEJEZET

1.

– Uram! Miért nem kopog az ajtón, ha benyit valahová!

– Ezt a lakosztályt én bérlöm!

– De a szekrény az én magánlakom! My house is my castle!

– Vanek úr! Én a mennyekből hullottam alá.

– Mégis én ütöttem meg magamat!

– Önnek jelentkeznie kellett volna Marseille-ben a légiónál. Felvette az ezer frankot, és ennek dacára itt van. Becsapott!

– Hazudik!

Vanek úrnak rendkívüli erőt adott az igazságában hívó, önérzetes polgár fenséges gögje.

Gorcsev viszont nem bírt ránézni a nevetés ingere nélkül Vanek úr cvikke-res arcára, tömött, fekete bajuszára.

De az eset súlyos volt, és Gorcsev minden igyekezetét megfeszítve komoly, sőt fenyegető maradt.

– Ugyebár – mondta Vanek úr kitörésére –, tisztában van azzal, hogy én most leütöm önt.

– Ebben egy percig sem kételkedtem... De úgy állok itt, mint Galilei. Üssön meg! Törjön össze! Egessen el!... *És mégis mozog a föld!*

– Önnek nem áll jogában tisztességes csillagászokhoz hasonlítani magát, miután becsapott.

– Ez alantas rágalom.

– Ha nyomban nem magyarázza meg az esetet, akkor begyömöszölöm önt a sámfák közé, és a szekrényhez tolom a nagy tölgyfa asztalt, hogy bennrekedjen!

– Egy Galilei az ilyen eljárást is emelt fővel viselte volna el.

– Magyarázatot követelek!

– Megkért, hogy helyettesítsem egy napra a légióban, és ezért ezer frankot ad. Így van?

– Így.

– Azért intéztem el más módon a helyettesítést, hogy ön ne maradjon titkár nélkül – és a mellére csapott. – Mert talán szerénytelenség nélkül állíthatom, hogy úgyszólván nélkülözhetetlenné tettem magam. Odaálltam hát a laktanya elé, és megszólítottam az első szomorú külsejű urat, aki szemmel láthatólag újoncnak akarta felvétetni magát. Könnyen rábírtam, hogy vállalja az ön helyettesítését, és adtam neki 500 frankot. Így körülmézhet veszély nélkül a légióban, és ha meggondolja magát, holnap visszaléphet, amikor ön leváltja őt, Goliczer úr.

Gorcsev nem javította ki.

– Most tehát mi a helyzet, Vanek úr?

– Hogy önnek van a légióban egy helyettese, nem vesztette el a titkárját sem, és nekem maradt ötszáz frankom. Illetve, a titkárját azt elvesztette, mert megsértett, és azonnali hatállyal távozom de – fejezte be emelt fővel – mégis mozog a föld! Ezt jegyezze meg jól, uram!

És kihúzta a szekrényfiókot, hogy magával vigye régi kabátját, fürdőruháját, esernyőjét és egy fényezett borjúszeget, némi uborkasalátával.

– Szeretném jóvátenni, ha megbántottam – mondta Gorcsev bűnbánóan.

„Talán még nem késő” – tűnődött Vanek úr, és a salátát gyorsan visszatette, mert kiloccsant a cipőjére.

– Én megkövetem önt!

– Hát nem bánom. Még ez egyszer maradok. De jegyezze meg: én még sohasem hazudtam.

– És mégsem mozog a föld – mondta szomorúan Gorcsev –, mert akkor megnyílna most ön alatt.

2.

Másnap délelőtt:

– Petrovics úr!

Gorcsev felébredt. Titkára állt az ágya mellett, talpig ágyterítőben.

Ezt pizsama helyett hordta éjszaka a szekrényben, és így, ha átborította jobb derekáról a bal válláig, olyan volt, mint Julius Caesar megszemélyesítője egy amerikai burleszkben.

– Keljen fel – ismételte türelmesen. – Önnek jelentkeznie kell a légióban ama bizonyos Cortot helyett! Felkelni!

– Mondja maga pióca...

– Vanek úr vagyok...

– Mondja, Vanek, maga pióca úr, mit törődik velem?!

– Nem szeretem, ha régi, meghitt barátságunk vége az lenne, hogy csalom önben, Zwillingert úr!

Gorcsev úgy ugrott fel az ágyból, mintha meggyulladt volna alatta.

– Ember! Mindent megérték, de azonnal magyarázza meg, hogy a Zwillingert honnan vette, mert idegrohamot kapok.

– Nem erről van szó! Én saját személyemben garantáltam önért Cortot úrnak, aki helyettesíti.

– Rendben van. De honnan vette a Zwillingert?

– Tréfa volt, jól tudom, hogy ön alapjában véve Petrovics.

– És ki ez a Cortot? Miért állt a légióba?

– Hazaszeretetből. Örökre kitiltották Franciaországból, bűnözésért. Most titokban visszatért, és beáll a légióba.

– Imponáló!

Gorcsev gyorsan felöltözött. Még elérték a vonatot és a déli harangszó előtt Marseille-ben voltak.

A Fort-St.-Jeanhoz vezető úton Gorcsev kezét nyújtott Vanek úrnak.

– Köszönöm mindazt, amit értem tett.

– Nincs mit. Csak a kötelességemet teljesítettem, Petrovics úr. Ettől függetlenül közölje velem megbízatásait.

– Nem hiszem, hogy a légió szolgálati szabályzata akár csak egy titkárt is engedélyezne a közlegények számára.

– Én azonban polgári személy vagyok, akire a szolgálati szabályzat nem vonatkozik.

– Igazán meghat a ragaszkodása. Most jut eszembe, hogy mégis megkérném valamire, Vanek úr!

– Parancsoljon.

– Hívja fel interurbán Marseille-t.

– Ezt megtehetem – felelte, és elindult.

– Vanek úr! Álljon meg! Hiszen azt sem tudja, hogy mit kell tennie!

– Felhívom interurbán Marseille-t. Nem ezt kérte?

– De miért hívja fel Marseille-t?

– Egy jó titkár nem érdeklődik a gazdája magánügyei után.

– Ön Marseille-ben Laboux lakására telefonál... Könyörgöm, ne induljon el... Megkérdezi, hogy otthon van-e Anette kisasszony, és ha igen, akkor ezt közli velem valahogy. Anette Laboux.

– Mi köze van önnek a hölgyhöz?

– Ez magánügy, Vanek úr.

– Aha! – és hunyorgott. – Biztos egy színész! Vigyázni kell a művésznőkkel, mert a szerelem...

– Vizontlátásra!

Gorcsev egyenesen az erődhez ment. Az ór szó nélkül továbbengedte. Innen csak kijönni nehéz. Végigment az udvaron, a századiroda irányába. Mindenfelé hemzsegtek a katonák. Hol van a helyettes Cortot, aki nem tud élni Franciaország nélkül? Egy óra keresgélés után megtalálta. Alacsony homlokú, rossz arcú, kissé terheltnek látszó egyén. Már egyenruhában volt.

– Maga az az alak, az a Gorcsev? – kérdezte a buta emberek vastag színezetű, vontatott hangján.

– Én vagyok, atyuska. Nagyon köszönöm a szívességedet, és most cseréljünk vissza!

– Nem cserélünk! És ma délután Afrikába utazom.

– Hogy a fenébe? Én vagyok Gorcsev Iván, és adja vissza a személyazonosságomat!

– Kitarás! Én itten találtam egy őrmestert, akivel jobb időkben Párizsban együtt dolgoztunk, a Peugeot-műveknél. Hector Potiou a neve. Véletlenül hozzá kerültem... Ha mostan visszaadom a maga belépését, és újra kell jelentkezni, ki tudja, milyen őrmester osztagába kerülök... Így a cimborám az őrmester. Nagy szó! Nézze!

– De én szolgálni akarok.

– Jelentkezzen maga most újra. Mit törődnek itt avval, hogy hány Gorcsev szolgál egyszerre? – mondta Cortot, a leánykereskedő, aki különben alig állt a lábán, olyan részeg volt.

– Hm... És maga fogja viselni a Gorcsev nevet?

– Ne féljen. Nem használom el.

– Hát jól van, öregem... Akkor én most beállok a légióba, és maga menjen el nyugodtan az őrmesterével.

Újabb egy óra múlva Gorcsev nyugodtan leül a padra, arcát az ég felé fordítja, és amennyire e helyen lehetséges, hevenyészett napkúrát tart. De az események most már nem adtak időt arra, hogy nyugodt dolgokat műveljen.

Később újra látta Cortot–t. Igen részegen támolygott egy őrmester társaságában, akinek vörös bajsza volt. Ez lesz Hector Potiou. Azután sorakozót és névsorolvasást tartottak. Minden újonc Hector Potiou osztagából odaállt a cókmojkjával. Cortot egy közepes nagyságú, madzaggal átkötött szivardobozban őrizte a holmiját. A dobozra gyerekes, nagy betűkkel ráírta: *Gorcsev Iván*. Nem árt, gondolta, ha az ember feljegyzi valahová a nevét, hátha elfelejti.

A dobozt szépen leteszi maga mellé.

Azután trombitaszó hallatszott, a kis csapat elindult az erőd kapuján át, hogy a kikötőben hajóra szálljon. Helyettük egy újabb altiszt jelenik meg az udvar közepén, bizonyos sergenteant Verdier, és nagyot kiált:

– Akik ma délelőtt jelentkeztek felvételre, azok sorakozzanak az épület jobb oldali kapuja előtt.

Ez Gorcsevre is vonatkozott. Verdier őrmestert az Oroszlánnak hívták közlegényi körökben, mert a szája és orra körüli ráncok, a szemének furcsa összehúzódása emlékeztettek erre a ragadozóra. De ordításban messze felülmúlta a félelmetes fenevadat. Jobb szemét állandóan összehúzta kissé, ami örök gyanakvást fejezett ki, fogai állítólag két centi hosszúak voltak. Lehet hogy ez túlzás, annyi azonban bizonyos, hogy ekkora négyszögletes fogazat még nem fordult elő emberi állkapocsban.

Pillanatnyilag a jólelkű, nyájas altiszt benyomását szerette volna kelteni. Viszont a pártoló és jóindulatú arckifejezése egy áldozatát megnyugtató hóhér és egy kéjes vízió merengő elmebeteg vonásait egyesítette, valami diabolikus derűben.

– Maguk beléptek a légióba – mondotta az újoncnak. – Ez nagy szerencse és megtiszteltetés, aminek állandóan tudatában legyenek. Csak ezért rimánkodom magukhoz. Ha így lesz, akkor úri életüket biztosították. Kényelmes, gondtalan helyre jöttek. Én vagyok ugyanis a legjobb ember a világon. Egy időben a legénység atyjának neveztek. Csak azt nem szeretem, ha packáznak velem. Aki ilyesmivel próbálkozik, az később megbánja. Sajnos tanúkkal nem igazolhatom állításomat, mert szóbanforgók közül ma már egy sem él. Maguk csak jegyezzék meg, a többi az én dolgom. Elfelejtetni nem fogják. De

aki nem packázik, az úgy élhet majd a századnál, mint Alizka meseországban, mert én vagyok a világ legjobb embere. Mars, disznók, látni sem akarom magukat. Banda! Banda!

Ezt úgy mondta el hangsúlytalanul és gyorsan, mint egy hivatalos vőfély a betanult felköszöntőt, azután elcsörgött, kardjának, rendjeleinek és sarokvasának vészjósló zenei aláfestésével. Egy álmos hangú, utálkozó arcú káplár lépett a helyére, bizonyos Gent, aki „civilfóbiában” szenvedett. A betegség nevét egy bohém ezredorvos találta ki itt, az erődben.

A gyógyíthatatlan kór fő tünete: heves émelygés, továbbá kínzó dühroham polgári személyek közelségétől.

Enyhe álmoságnak tűnő, rosszkedvű undorral az arcán odaállott eléjük, két hüvelykujját derékszíjába akasztotta, lábait szétterpesztette és köpött.

Uram atyám! Mennyi civil! Mennyi imbolygó felsőtest és bizonytalan fejartás! Körmöt rágnak, a cipőjüket nézik, unatkozva ácsorognak itt, és olyan görbe a sor arcvonala, mint valami elhajított spárga.

És ezeknek kell majd úgy állni egy közönséges reggeli sorakozónál a Szaharában, mintha díszszemlén lennének!

– Én caporal Gent vagyok – kezdi dallamosan, szinte lágyan. – Maguk a pizok „bleu”-k. – Ez a név onnan származik, hogy Napóleon idején a rávarrott gallérszinór szorította az újoncok nyakát, amitől kilógott a nyelvük és elkékültek. Azóta minden hülye csordát „les bleus”-nek mondanak. – Jöjjenek utánam, de álljanak valahogy sorba, nem bánom, akárhogy, mert síró-görcsöt kapok, ha magukra nézek.

Követték a káplárt.

– Húgocskám, ez kissé közvetlen stílusú hely – mondta Gorcsev egy ijedt arcú, bazedovos szemű, óriási hentesnek, aki szórakozottságának áldozata volt. Biztosítási csalást akart elkövetni, és ezért felgyújtotta a házát, miután lezárt gondosan minden ajtót. Csak a tűzvész után jutott eszébe, hogy elfeledkezett a feleségéről, aki benn aludt a hálóban, és elfelejtette figyelmeztetni. Ezért menekült a légióba. A szórakozottság átka nem először okozott bajt.

– Boisson vagyok – felelte Gorcsevnek a hentes. – Önt hogy hívják?

Gorcsev nem szerette az ilyen kérdéseket.

– Nevem Tintoretto – felelte szokás szerint nyomban és ostobán.

– Hm... mintha már hallottam volna magáról.

– Festő vagyok.

– Igen, emlékszem! Honnan is való ön?

– Cinqücentóból.

– Az valahol Savoiában van?

– Kis község. Avignon és Toulon között.

– Tudom... tudom... egy rokonom lakott ott... illetve a közelben... Van ott egy hasonló helység, nem?

– De igen. Quattrocento.

– Igen, olyasmi. Rendezőpályaudvara van. Itt élt egy rokonom, sovány ember, írnok volt.

- Aha! Ismerem!! A Petrarca?
- B-vel kezdődik a neve...
- Botticelli.
- Azt hiszem...
- Persze! Sandro Botticelli! Mit csinál most az öreg?
- Tajtékpipákat...
- Ó az! Jó barátom!
- Pofa be!

Ezt a káplár jegyezte meg mellettük, bágyadtan a „civilofóbiától”. Közben elérték a legénységi termet. Nagy tülekedés, ordítózás, lökdösődés kezdődött a félhomályos helyiségben, polcokért, ágyakért... Gent káplár felvett egy szivardobozt az asztról, amit az udvaron talált egy újonc. Ezt a részeg Cortot vesztette el.

– Gorcsev Iván – kiáltotta a zajongó, tolongó csoportnak a dobozra írt nevet Gent káplár.

Gorcsev valahonnan hátulról kiáltott:

- Itt vagyok, húgocskám!
- Húgocskája a körösztanja – felelte a káplár, és a távoli sötét sarokban mozgolódó alakok között szeretne volna látni a pimaszt. De csak hallotta:
- Tévedés, caporal Gent! Az egyház szabályai szerint a húgom nem lehet a körösztanám. De fizikailag sem valószínű, miután rendes családokban a hűg a később születik az idősebb fivérnél.

– Ezt majd megbeszéljük alkalmmilag, kedves Gorcsev! – kiáltotta vészes biztattással a káplár, és szeretne volna látni az illetőt, de ez a csürhe úgy tülekszik itt, hogy elkábul. – Ha befejezték ezt a baromi szibvásárt, akkor menjenek a törzépület főkapuja mellett a kettes depóhoz, ott kapnak egyenruhát. Öltözzenek át.

És távozott.

Gorcsev odament az asztalhoz, és megnézte a spárgával bekötött fadobozt. Ez persze Cortot-é. Meg kell tudni, hogy merre vitték a bűnöző honfiút.

Elküldi utána. Az alterego holmiját feltette a polcra. Saját jól felszerelt sárga bőrröndje már ott volt. A hentes épp mellette szemelte ki fekvőhelyét.

– Itt jó lesz, kedves Tintoretto úr... közel vagyunk az ablakhoz. Mi a tisztelt keresztneve?

- Kázmér.
- Szép név. Tintoretto Kázmér. És miféle mestersége is van?
- Szimbolista vagyok.
- Igazán? Zenél is? Én sajnos nem játszom semmiféle hangszeren.
- Sajnálhatja. A szimbolizmus igen finom muzsika.
- Magával hozta az izét... a szimbolát?
- Itt van a kis dobozban... Hosszú hangszer. Három darabból rakom össze.
- Miért áll ezen a dobozon, hogy Gorcsev?
- Ez az álnevem... Az ön unokaöccse sem volt született Botticelli.
- Nem. Úgy hiszem, Brazsiknak hívták. Elzászból ment délre.

– Tudom. Erről sokat mesélt. Említette azt is, hogy önök valamikor gyermekek voltak.

– Igen? Érdekes, csakugyan így volt.

Egy vörös bajuszú szakaszvezető kihúzta a rohamkését, és odalépett: – Ha nem hagyják abba ezt a beszélgetést, valamelyiküket leszúrom.

– Gorcsev!! – kiabáltak az ajtóban, miközben a roppant helyiségbe újabb emberek özönlöttek.

A fiatalember kisetett.

A másik ágyról most végre felállhatott Würfli, a tánc- és illemtanár, akit az ötórai teák intézményesítése sok tánciskola–tulajdonossal együtt tönkretett, és a mester bánatában ivásra adta a fejét. Utóbb a neje, aki alacsony volt, köpcös, csúnya és kancsal, elhagyta a szegénységük miatt. Ezt a megalázást egy tánc- és illemtanár hiúsága nem viselhette el. Így került a lejtő végén a légióba. Most a henteshez fordult:

– Mondja, tisztelt uram, én az imént nem szólhattam közbe, mert többen is ültek rajtam. Ki volt ez a... Tintoretto, akivel beszélt?

– Egy Gorcsev álnévű közlegény, zenész és szobafestő. Valami rokonom, akit nem ismerek, jól ismeri... Mit jegyez?

– Naplót írok a légióról. Ebből akarok meggazdagodni. Miféle hangszert őriz ebben a fadobozban?

– Szimbolát. Olyan hangszer, mint a bombardó, csak keskeny és hosszú. Önt, hogy hívják?

– Würfli Egon. Az egykori híres Würfli–Ballhaus tulajdonosa Zürichből.

Würfli úr mindent feljegyzett, ahogy szorgalmas naplóíróhoz illik. A hentes inkább Gorcsev bőrdíjével kacérkodott... Azon is cédula fityegett. „Gorcsev”. Milyen jó ennek. Nem úgy állt be a légióba, mint ő, egy szál ing, egy darab szappan és egy fésű nélkül...

Sóhajtva kiment az udvarra. De csodálkozva megállt nyomban.

Nahát! Ez a Tintoretto egy tábornokkal beszélget.

3.

Ugyanis de Bertin tábornok várta Gorcsevet, amikor kilépett. És mellette Laboux. Autón jöttek, és útközben hevesen vitatkoztak.

– Gorcsev jelentkezett az erődben, arra mérget vehetsz. Telefonon érdeklődtem – állította de Bertin.

– Én meg azt mondom, hogy ő manipulált az autóval. Ilyen ronda, fekete keretes monoklija nincs másnak...

– Ő tegnap este jelentkezett Marseille–ben, tehát nem lehetett ugyanakkor Toulonban.

A fekete keretes monokli ott volt Laboux kezében. Egyik oldalán kis repedés látszott, ahol lepattogzott a celluloid.

A tábornok egy intéssel elejét vette az érkezését jelentő trombitaszónak, és hívatta Gorcsevet, aki nyomban megjelent.

– Maga bolond! – kiáltotta Laboux azonnal – maga megőrült!

– Nagyon helyes – mondta Gorcsev, és kigombolta a zubbonyát. – A raktár mellett van egy kis üres pincehelyiség, ott verekedhetünk.

Laboux-nak felcsillant a szeme, és már vette a kabátját, de a tábornok visszahúzta.

– Elsősorban, fiatalember, azért kerestem fel, hogy megköszönjem a múltkori férfias, bátor közbelépését.

– Igazán nincs mit. Én szeretek verekedni.

– Akkor miért nem tanul meg? – szólt közbe gúnyosan Laboux.

– Gustave! – mondta a tábornok.

– Igazad van. Hagyjuk a verekedést későbbre. Előbb beszélgetünk.

– Nem lenne jobb fordítva? Miért ne verekedjünk előbb?

De Bertin türelmetlenül mondta az egykori meghatalmazott miniszternek:

– Ugyan, hallgass... Ide figyeljen, Gorcsev: kinn volt ön az erődből tegnap este?

– Én?... Nem is tudtam, hogy szabad. Ma este kimegyek.

– Várjon – vágott közbe Laboux. – Ezt a monoklit hol vesztette el?

– Ezt? Egy autótolvaj külsejű egyén elkérte ajándékba. – És visszavette. – De magának nem adom.

De Bertin kezét nyújtott Gorcsevnek.

– Még egyszer köszönöm magának, barátom, és most megparancsolom, mint közlegénynek a tábornoka, hogy semmiféle afférba ne keveredjék monsieur Laboux-val.

De Bertin elsietett.

Gorcsev vidám biztatással kacsintott Laboux-ra, amikor egyedül maradtak:

– Hála Istennek, még nem vagyok felesküdvé. Nem tartozom engedelmességgel. Jöjjön a raktárba!

– Várjon, Gorcsev. Beszélni szeretnék magával... Ma este 9-kor a Vieux Portnál, a Cannabiére sarkán autó fogja várni.

– Nem mehetek ki innen.

– Egy altiszt jön majd parancssal, és a városba viszi magát. Az autó reggel Génúában van.

– Anette vezeti ezt az autót, zsebében a szülői beleegyezéssel?

– Maga bolond!

– Erre csak a raktárban felelek.

– Értse meg...

Sikoltásba átmenő üvöltés hasított a levegőbe.

– Bocsánat, de az őrmester sorakozót suttogott – mondta Gorcsev, és elsietett.

Mindenfelől előrohantak az újoncok. Az Oroszlán megállt a sor előtt.

– Emberek! Aki úgy érzi most már, hogy nem szívesen szolgál, annak még egy lehetősége van arra, hogy meggondolja a dolgot. Lépjenek ki az ilyenek.

Vagy tízen kiálltak. Köztük a hentes is, aki szórakozottságának áldozata volt.
– Szóval ti szívesen hazamennétek? Állj elő, te kövér, és felelj. Huszonnégy órán belül a légióban mindenki meggondolhatja a dolgot.

– Igenis, én szívesen visszacsinálnám – szolt őszintén a hentes.

Az Oroszlán a szakaszvezetőhöz fordult.

– Na!... Hát jelölje meg őket egy csillaggal a névsorban. Ezek megbízhatatlanok. A saharai Agadirba kerülnek a holnapi transzporttal... A többi ma este indul Oranba!

A hentes levegőért kapkodott.

– Mi az, maga dagadt?! Mit hápog? Tán nincs rendben valami?!

– Azt... mondta, őrmester úr, hogy huszonnégy óráig... mindenki meggondolhatja magát...

– Na és? Tán visszavontam? Tudja mit: még holnap is meggondolhatja magát mindenki. De visszalépní nem lehet. Az biztos! Rompez, banda.

Gorcsev gyorsan írni kezdett valamit egy papírra, odaadta az egyik legénynek, azután visszatért Labouxhoz, aki türelmesen várt rá.

– Én csak tréfáltam, amikor a leányom kezét odaígertem – erélyeskedett az atya.

– Ha ezt meri majd mondani, amikor visszatérek néhány esztendei szolgálat után, lelövöm mint a kutyát, és az esküdtszék igen enyhén fogja elbírálni, ha közlöm az előzményeket. A tisztességes úri társadalom pedig felment, és ön egyetlen túlvilági kaszinóban sem lehet tag!

– Bolond tacsuló!

– Nagyon helyes! Gyerünk a raktárba! Velem úgysem megy semmire.

– Gyerünk...

A raktárban sok civil volt, tehát senkinek sem tűnt fel, amikor besurrantak az egyik szomszédos, üres helyiségbe...

...Tíz perc múlva ismét visszatért Gorcsev, karján az alélt Laboux-val, aki közben elhagyta valahol a fél kiskabátját.

– Mi az? – kérdezte az őrzető.

– Ez az illető hirtelen hanyatt esett.

– Hol ütötte meg magát?

– A fülem mögött. De én pontosan állcsúcson találtam.

A tábornok, úgy látszik, ismerte Laboux, mert nem szolt semmit, amikor a volt excellenciás kék szemgödörrel és fél zakóban beült melléje az autóba.

– Hajthatatlan – mondta Laboux, miközben Nizza felé robogtak.

– Ide nézz... A kerítésen dobták át az imént egy kövel – mondta de Bertin, és átadott egy levelet.

Tábornok úr!

Alázatosan jelentem, hogy egy Laboux nevű veszélyes egyén, aki ezenfelül leendő apósom, a légióból való szökésre csábított. Szerepel terveiben egy altiszt is, aki este parancssal értem jön. Ebből arra következtetek, hogy más magas rangú katonai személy is részt vesz az összeesküvésben. Kérem bejelentésemet nyomban kivizsgálni, hogy a bűnösöket elérje az igazságszolgáltatás sújtó karja.

*Tábornok úrnak kész híve:
Gorcsev Iván közlegény*

- Példátlan szemtelen! – dühösködött a tábornok.
- Laboux bedagadt fél szájjal mosolygott.
- Azért... ha előbb ismerem... Az ördög tudja...
- Jobb vőnek tartanád, mint eleinte!
- Azt elhiszem. Mindig verekednénk!

IX. FEJEZET

1.

Gorcsev Iván éppen elhatározta, hogy a kantinba megy sört inni, amikor a nevét kiáltották.

Egy harcsabajuszú őrmester állt az udvar közepén.

A fiatalember odasietett: – Parancs!

– Nálam egy azonos nevű legény szolgál, aki részegen kivonult ma szakaszával és behajózták.

„Ez Cortot lehet csak” – gondolta Gorcsev.

– Őrmester úr Hector Potiuo?

– Mi?... Hm... igen. Tán beszélt valamit az a fickó?! Biztos hazudott.

– Könnyen lehet.

– Mit mondott?

– Hogy az őrmester úr nagyon okos és nagyon jellemes ember.

– No... olykor azért nem lódít... Úgy tudom, tévedésből átadták magának az ő poggyászát, amit itt felejtett.

– Igenis. Az ágyam felett van. Egy kis fadoboz, átkötve. Hová küldjem?

– Sehová. Én csak holnap reggel utazom, mert nem vagyok kísérő altiszt. És elviszem neki... Csak hagyja az ágya felett.

Hector Potiou elment. Gorcsev meg a kantinba sietett, ahová egy melléképület boltíves, sötét folyosóján keresztül jutott el az ember. A homályban jövőmenő légionáriusok taszigálták egymást és zajongtak.

– Vigyázz az útból – mondta valaki Gorcsevnek, és eltolta kissé.

– Ne lökdöss, hé! – Jól oldalba taszította az illetőt, és tovább akart sietni, de a másik hörögve megragadta.

– Te pimasz fic...

Többet nem mondhatott, mert Gorcsev is nyakon fogta.

– Most megfojtlak, te kabóca!

Hogy miért mondta éppen a kabóca szót, ez egyike a titokzatos megnyilatkozásoknak, amelyek az ember ösztöneiből törnek fel váratlanul. A jövőmenő bakák nagyot röhögtek, mert a szó tetszett, és a kabócának nevezett egyén nem felelhetett, mert ilyesmihez bizonyos mennyiségű levegő szükséges a gégejében, és ezt pillanatnyilag kiszorította Gorcsev kemény keze. Közvetlenül mielőtt megfulladt volna, az újonc elengedte. A haldokló egyén hirtelen megélnékült: – Ki vagy?

– Újonc vagyok, te kabóca!

– Közlegény! Nevezze meg magát! – süvöltötte a kabócának nevezett, és hangjának öblösségétől rezgett a boltozat, mintha Sámson rázta volna meg valamelyik oszlopát a sötétben...

Mindenkiben meghűlt a vér!

Verdier őrmester, az *Oroszlán* volt, akit a fiatalember inzultált! Ezt nevezte kabócának a szerencsétlen ifjú... De hát vaksötét volt... Honnan tudja?

– Gorcsev Iván! Szolgálatára!

– Ezért felelni fog!

– Amíg nem vagyok felesküdvé, nem követhetek el katonai bűncselekményt. Különböznél pedig nem tudtam, hogy az őrmester úrral találkoztam a sötétben...

– Nom du nom!... Szóval te katonai büntetőjogász vagy... Na jó!... Majd megtanulod, mi a különbség az *Oroszlán* és a kabóca között... Ha feleskettek. És elsietett.

„Hm. Ez jó! kezdődik...” – gondolta Gorcsev. Káplár Gent a „húgocska” és a keresztanya közötti ügyre fog világosságot deríteni, míg az őrmester egy kabóca és egy *Oroszlán* között mutatkozó eltérésre hívja majd fel a figyelmét...

No, mindegy... Majd csak lesz valahogy. Az udvaron, legnagyobb meglepetésére Vanek urat pillantotta meg, amint egy kifeszített esernyő árnyékában nyitott újságjába mélyedt és aludt.

Gorcsev felrázta.

– Halló! Vanek úr!

– Hol mászkált? Már tíz perce keresem. Sikerült látogatást kieszközölnöm, mert sajnos azon az alapon, hogy titkár vagyok, nem engedtek be. Sőt.

– Most mondja el a telefonálás eredményét.

– Kielégítő.

– Amennyiben?

– Megállapítottam teljes biztonsággal, hogy ön nem tudja jól az illető művész névét. A marseille-i telefon-előfizetők között nincs nyilvántartva egyetlen Anjou Lolette sem!

– Miii?

– Találtam egy Aragonés Pauline-t, aki alapítványi hölgy, de ez nem ismeri önt, azonfelül hetvenéves és nem filmszínésznő. Felhívtam továbbá Mimi Albouxier-t, ez sem ismeri, de azt mondta, hogy hajlandó megismerkedni önnel, este Clichyben van. Ezután mindössze egy név volt valószínű: felhívtam Zwillingert Lolát, mert gondoltam, hogy az Anjou név csak nyelvbotlás volt. De ez a hölgy sem ismeri önt, legalábbis ma már letagadja, és sajnos csak cirkuszban dolgozott trapézén, de ennek nyolc éve. Azt hiszem, alapos munkát végeztem.

– Igen – felelte Gorcsev, és nagyon szomorú volt.

– Az a baj – folytatta Vanek úr, – hogy önnek nem jó az emlékezőtehetsége.

– Biztos abban, hogy nem ön felejtette el, amit mondtam?

– Uram – válaszolt legyintve –, ha én valamit megjegyzek, az holtbiztos! Állandóan úgy marad előttem a név, mintha rányomtatták volna az agyamra, ahogy ezt a nevet itt látja az újság első oldalán: „Anette Laboux.”

...Máris kikapta Vanek úr kezéből a lapot, és elhülten olvasta a címoldalon:

MA DÉLLEN ELRABOLTÁK EGY NIZZAI VILLÁBÓL ANETTE LABOUX-T

Amikor hazaért Marseille-ből a tábornok és Laboux, a ház látszólag olyan volt, mint egyébként. Parker, a néger sofőr, kinyitotta előttük a kertkaput, és Anette kutyája, egy nagy fehér agár, felugrált az érkezőkre.

De vinnyog!

Ezt azonban nem vették észre. A szalonba érve, éppen beszélgetni kezdtek, amikor halk nyögést hallottak a pohárszék felől. Laboux meg sem lepődött, amikor az egyik széles fiókban Andrét pillantotta meg, összekötözve.

– Itt még nem fordultam elő – szólít nyögve a lakáj, amikor megszabadult.

– Mi az?! Mi történt?

– Leütöttek – mondta lihegve.

– Rosszul van?

– Alig. Az ember lassan megszokja...

Néhány perc múlva már mindent tudtak. Egy levél volt Anette szobájában.

Leányát elraboltuk. Ha este tizenegy órára nincs az autó változatlan állapotban a nizza-cannes-i országúton, ahol egy park mellett északra is elágazik az út, úgy megölöm a leányát. Mindazok nevében, akiket kirabolt, tartozom ezzel a bosszúval. Hiszi-e, vagy sem, mellékes.

B. L.

Laboux komoran meredt maga elé:

– Most mi lesz?...

– Értesítjük a rendőrséget.

– Azt hiszed, hogy olyan emberek, mint Portenif és társai, nem váltják be fenyegetésüket, ha feljelentést teszünk?

– De hát?... mit akarsz?...

– Az aranyat... odaadjuk...

– Eddig ők csak hiszik, hogy raboltunk, de ha odaadod az aranyat, akkor a vád igaz lesz.

– De Anette – suttogta a mindig nyugodt, szikár, kemény ember, most az egyszer remegő szájjal. – Odaadjuk az aranyat, Auguste.

– Nem a mienk.

– Akkor is. Ami vagyonom van, azzal kártalanítom Ifiriz urát, és még a többit is visszafizetem lassan... Ha kell, életem végéig nyögni fogom...

Amikor a kertbe értek, egy rendőrcsapat ugrott le a riadó kocsi síról.

– Ki hívta magukat?

– Valaki telefonált, hogy a kisasszonyt elrabolták.

– Nem szükséges tudomásul venni. Kérem – mondta a tábornok –, vezényelje vissza az embereit.

Laboux a házba sietett.

– André! Ki telefonált innen?

– Én... Hallottam, hogy a kisasszonyt...
– Leüttek!
– Rendben van. De ha megkérhetem, sir, ne tegyen semmiféle bútor bel-
sejébe, vagy alája. Érthetetlen eljárás szerintem.
– Ökör.
Laboux elrohant a tábornokkal. A kék Alfa Romeóba ültek, de nem Parker
vezetett.
... Este kilenckor Anette otthon volt, és az autó, jóformán színaranyból, Lin-
geström és társai birtokába került.

3.

A leány néhány órát töltött csak a gazemberek fogságában. Nem panaszkod-
hatott a bánásmódra. Egy Cannes környéki villába hurcolták. Ott Lingeström
várta, és még néhány ember. A báró rideg volt, de udvarias.

– Kedves Anette – mondta szokott diplomatikus módján. – Ha viszonzta
volna érzelmeimet, akkor nem kerül sor arra, hogy ilyen módon erőszakoljam
ki jogos örökrészemet.

– Ugyan kérem – felelte Anette dühösen –, ön zsaroló! Gonosztevő!

– Én jogos tulajdonomat kérem az ön apjától!

– Az én apám soha, senkivel sem követett el jogtalanságot!

– Parancsoljon – mondta Lingeström, és egy levelet tett eléje:

*Alulírottak Ifirizből tízmillió font értékű aranyat viszünk magunkkal. Megállá-
podtunk abban, hogy amennyiben valamelyikünk meghalna, úgy részét a többi
bajtárs öröklí.*

192.. Abudir oázisban. Ifiriz.

*Báró Lingeström, Portenif, Laboux,
Latourette, Van Diren és Hurine légionáriusok.*

Felismerte az apja aláírását. Kétségtelen, hogy valódi!

– Ez nem bizonyít semmit.

– Tessék!

Egy rongyos, sárgult levelet tett a leány elé. Reszketősen írt, primitív írás
volt:

Fiam!

*Rövidesen meghalok... Borzasztóan bánnak itt a foglyokkal, és gyengülök egyre.
Elküldöm ezt az okiratot. Gustave Laboux-val együtt harcoltunk mint légionáriu-
sok, Ifirizben. A király elesett, és a légionáriusok a gyermek trónörökösrel és néhány*

bennszülött vezérrel elmenekültek. Velük volt a király vagyona is, az államkin-
cstár. Laboux sebesült volt. Ót hordágyon vittük. Kegyetlen és vad dolog az élet ott
lenni. Mit szépítem? Elhatároztuk, hogy leöljük a bennszülött vezéreket és a pénzt
elraboljuk. A dzsungelben voltunk. Terv szerint történt minden. Az aranyat meg-
kaparintottuk. A sebesült Laboux-t magunkkal vittük és szerencsésen elmenekül-
tünk. Ez a Laboux, miután elrejtettük az aranyat és Kufra oázisba értünk, egy de
Bertin nevű századossal összejátszott. De Bertin katonái elfogtak bennünket és szemünk
láttára, ő meg Laboux, ketten, kiásták a király vagyonát... Laboux tudta, hogy mit
csinál. Ugyanis, ha szólunk valakinek az aranyról, akkor felkötnek a legyilkolt
bennszülöttekért. Ő aznap elmenekült. Bennünket mint szökevényeket elfogtak és
elítélték... Azóta Laboux és de Bertin karriert csináltak, én meg itt halódom Co-
lumb–Bécharban, és azt hiszem, Portenif is él még valahol. Allj bosszút, fiam,
próbáld visszaszerezni, ami téged illet...

Báró Kurt Lingeström Columb–Béchar,
Compagnie Discipline

Anette dermedten nézte a levelet.

– És ön szerint hol a pénz? – kérdezte a bárótól.

– Az Alfa Romeo kocsí szinte tiszta tizennégy karátos arany...

Most értette... Miért nem fogja eléggé a fék... Miért nem megy gyorsan, mi-
ért fogyaszt több üzemanyagot: nehéz a kocsí az arany súlya miatt.

Este Anette Laboux otthon volt. És a tizennégy karátos autó Lingeström és
társai birtokában.

4.

Végül az apa megszólalt:

– Azt hiszem, öregem, a te katonai becsületed is megkívánja, hogy Anette-
nek elmondjak mindent.

– Igen... – bólintott de Bertin. – Anette tudni fogja, hogy hallgatnia kell.

– Nézd, leányom, ezek is okmányok...

A pénzeszekrényhez ment, és előkeresett egy régi börtárcát. Néhány írást
vett ki belőle, és odaadta Anette-nek.

*Gustave Laboux-t a mai napon paranccsal Oranba küldjük, ahol jelentkezik
a vezérkar D. osztályánál.*

Egy másik parancs:

*Gustave Laboux-t a mai napon paranccsal Oranba küldjük. Mint katonaszöke-
vény jelentkezik Ifiriz uralkodójánál, Mala Padannál, és felajánlja szolgálatait
a lázadók ellen. Titkos összeköttelést tart fenn az Abudirban állomásozó vezérkari
századossal, de Bertinnel, aki további instrukciókat közvetít. Kelt stb...*

Anette örömeiben sírni kezdett. Azután összecsókolta az édesapját.

– Milyen boldog vagyok... Én... én már azt hittem, hogy te... mégis tettél valamit...

– Engem ezért a *lopásért* tüntettek ki a meghatalmazott miniszteri megbízatással – mondta Laboux. – Vállalni kellett még a rablás csúf látszatát is, mert Franciaország nem keveredhetett az ügybe.

– Miféle ügybe...

– Mala Padan, Ifiriz franciabarát uralkodója ellen lázadást szított egy Dizard nevű portugál. A gyarmati status quo megsértése lett volna, ha valamelyik nagyhatalom nyíltan közbelép. Viszont Mala Padan franciabarát néger király volt. A rejtélyes ügynek ez a nyitja!

– Mondd el Anette-nek a többit is – szolt közbe de Bertin –, ha már ennyit tud.

Laboux, akit az események kissé megviseltek, felhajtott egy pohár konyakot.

– Hát figyelj, Anette. Mint külügyminiszteri tisztviselőt kineveztek Mala Padan mellé diplomáciai tanácsadónak. Amikor elkezdődtek Ifirizben a zavarok, azt a bizalmas utasítást kaptam, hogy szervezzek a hivatalos francia körök tudomása nélkül önkénteseket Ifiriz hadserege számára. Ekkor beléptem a légióba, és mint közlegény szolgáltam. – Csillogni kezdett a szeme. – Kemény hónapok voltak, de sohasem felejttem el!...

Anette arca elborult. Egy másodpercre megülte őket ugyanaz a gondolat.

Gorcsev már több órája útban van Afrika felé, a tengeren.

– Hosszú ideig – folytatta sóhajtva Laboux – sorra jártam a helyőrségeket, és pénzzel, mesékkel, Abudir oázisába csábítottam a katonaszökevényeket. Abudir a határon van, és a nem túlságosan éber francia határőrségen könnyen átszöktek a katonák. Az utolsó csoporttal magam is átmentem. Ezek között volt a lezüllött Lingeström báró is, ennek az alaknak az apja. Dizard forradalma egy áruló miatt győzedelmeskedett. Mala Padant megölték, de Abe Padan, a tizenöt éves trónörökös és néhány hűséges törzsfő egy kis csapat légionáriussal együtt menekült. Elhozták az ország aranykészletét, és velük voltam én is, súlyos sebbel. A többit tudod, Lingeström és társai, közöttük ez a Portenif is, leölték a törzsfőt. Az egyik főnök elmenekült a tizenöt éves Abe Padan trónörökössel. Én sebesülten, tehetetlenül, mit tehettem? Látszólag velük tartottam. Abudirban, ahol de Bertin titokban együttműködött velem, valamennyit elfogták. Azután úgy tettünk, mintha de Bertin meg én, ketten ellopnánk az aranyat. Mert ha beszolgáltatjuk, úgy a Francia Köztársaság köteles kiadni az új államfőnek, Dizardnak. Engem visszahelyeztek a diplomáciai szolgálatba, és az ügy elaludt. Az arany és a trónörökös eltűntek. Közben Abe Padan húszéves lett... Elrejtve élt Marokkóban, és igen jó nevelésben részesült. Elérkezett a leszámolás Dizarddal, a bitorlóval. Ehhez elsősorban az arany kellett volna, amit ketten őriztünk...

– És... hogy került az autóba... az arany? – kérdezte Anette.

– Ilyen mennyiségű aranyat titokban szállítani igen komplikált. Átvinni innen Afrikába, a határőrségen keresztül Ifirizbe, nagy feladat. Így adódott az idea: egy autó alkatrészeibe belekovácsolni a kincset. Egy haditechnikai mérnök, Goulain százados személyesen végezte a munkát, két tisztjével.

– Minden kitűnő lett volna – mondta de Bertin –, ha nem jön ez a Lingeström.

– Az ördög küldte! – bólintott rá Laboux dühösen, és felhajtott egy pohár italt. – Az apja megírta azt az átkozott levelet... És egy napon beállított hozzám ez az alak. Jobb embernek látszott. Az igazságot nem mondhattam el, és a botrány, különösen most, rossz lett volna... Hát megígértem neki, hogy a lopott aranyból kárpótolom. Adtam neki valamit a magaméból, és...

– És fecsegtél előtte! – kiáltott de Bertin. Laboux fülig pirult.

– Eh! Hát olyan nehéz egy úriembernek elviselni azt a látszatot, hogy tolvaj!

– És... – mondta Anette – az autót... Odaadtad... Énrtem...

Hallgattak.

– Hát – szólalt meg végül Laboux. – Egy baráti néger országgal kevesebb lesz a francia gyarmatok közelében. A tizennégy karátos autó aránya arra kellett volna, hogy Abe Padan felfegyverezze a királyhű törzseket.

Ismét csend volt. Végül Anette bátortalanul megjegyezte:

– És... mi van Gorcsevvél?

De Bertin először Laboux-ra nézett.

– Beszéltem egy kapitánnyal – szólta aztán –, Pierre Boussier-nek hívják, referens a hadügyben...

– Megnézte a törzslapot. – Gorcsev éjjel jelentkezett Nizzában, és még tegnap elindult Oran felé.

Laboux egy szó ellenvetést sem tett... Még mindig csak a szőnyeget nézte. Nem volt oka rá, hogy kifogásolja de Bertin eljárását. Ő ugyanis kétezer frankot adott Dauville tiszthelyettesének, aki Hector Potiou mellett, mint kiképző altiszt utazott Oranba, hogy értesítse időnként Gorcsev sorsáról. – Istenem – mondta Anette –, most az én lelkiismeretemet terheli, hogy az autó nincs...

De Bertin erőltetett vidámsággal felelt.

– Eh! Majd csak talál valami más módot a magas diplomácia, hogy eljárjon Dizard ellen! Gyerekek! Menjünk ki, mert az idegeink nem bírják!

– Én nem megyek sehová! Gorcsev sem lehet... – mondta csökönyösen.

– Csend! Amíg én itt vagyok, addig nyugodt lehetsz! Pierre Boussier megígérte, hogy afrikai útja során gondol Gorcsevre. Boussier kapitány mint hadügyi referens járja Afrikát, és két hét múlva Oranban lesz. Azt mondhatom Gorcsevről, hogy igen közel áll hozzám. Ha azonnal velünk jössz a Negrescoba, akkor egy lapot is írok neki.

– Jövök, jövök...

Laboux még mindig nem szólt. Gorcsev tragikus ostobasága aránylag nagy súllyal nehezedett a lelkiismeretére.

– Hej, André! – kiáltotta a tábornok, és tapsolt. – Elég volt a búsulásból, gyerekek!

André belépett. Szemén a daganat egy-két opálszínű és lapis-lazuli árnyalattal gazdagodott, viszont maga a szem olyan keskeny lett, mint egy ceruzavonás. Laboux szokása szerint intézkedett:

– Az autó készüljön... Elharapta a többit. Az autó! Hol van az már. Söhajtott.

– Telefonáljon – mondta a tábornok –, hogy taxit küldjenek.

– Igenis. – A küszöbről visszafordult. – Parker vigye a garázsba a kocsit?

– Eh! Értse meg – szólt rá Laboux. Az Alfa Romeót eladtam. Az új gazdájánál van...

– Uram! Sir Gorcsev elég kíméletes vagy szórakozott volt, amikor leütött, mert nem vakított meg teljesen, és így nyugodtan állíthatom, hogy a kocsit itt áll a kapuban. Mind az egy szememmel láttam...

Lerohantak. ..

A tábornok lépett ki elsőnek a kapun, és visszahőkölt. Anette felsikoltott. Laboux kimeresztette a szemét... – Mi??!

Az autó sértetlenül ott állt a gyalogjáró mentén, csak a hűtője horpadt be kissé, és egy elütött kacsa véres tollai tapadtak a motorházra.

... Valahol a gumipadlón fekete monoklikeret hevert. Egy kis részén lepattogzott a celluloid...

X. FEJEZET

1.

Vanek úr – mondta Gorcsev, és letette az újságot, amely Anette elrablását hozta hírül. – Ön most titkári feladatának magaslatára lép.

– Eddig nem álltam volna ott? – kérdezte hűvös csodálkozással.

– Helytelenül fejeztem ki magamat. Ön eddig felhői magasságokban tevékenykedett. Most azonban a sztratoszférába kell mennie!

– Szívesen megyek, de tudnom kell a közelebbi címet, mert Marseille-ben nem ismertem ki magamat. Azt hiszem, hogy ez az áruház ott van a pályaudvar környékén, nem?

– Eltalálta!

– Mit hozzak?

– Semmit. Magam intézek mindent. Ugyanis én tudom az újsághírben közölt bűnügy megoldását, tudom, hogy hol van Anette Laboux!

– A telefonkönyvben nincs. Az egyetlen filmszínésznő ez a Zwillinger nevű. Nem lehet, hogy mégis ezzel volt kalandja, csak a hölgy most nem akar tudni önről?

– Lehetséges – hagyta rá lelkesen, mert elhatározta, hogy soha többé nem vitatkozik titkárával. – Én tehát most az ön kilépési engedélyével távozom, ön viszont itt megvár. Itt még senki sem ismer, csak egy hentes...

– Hentes?! Azt ismerem! Nem Krompachnak hívják?

– Zagarosky az illető.

Ment már, mint a karikacsapás! Tudta, hogy mit kell tennie, ha gyorsan végezni akar Vanek úrral.

– Ön négyszáz frankot kap, Vanek úr, ha ma éjszaka egy óráig helyettesít engem. A fő, hogy névsorolvasásnál jelentkezék. Indulás előtt visszatérek, hogy leváltsam.

– Igazán szívesen, mert polgári személyt ezek nem büntethetnek meg. De nincs semmiféle holmim.

– Nekem van az ágyam felett, a polcomon minden, amire a légióban szüksége lehet.

– Arra a rövid időre csak türelemre van szükségem.

Ha jövőbe lát, úgy ezt bizonyára nem mondja. De mint már a regény más helyén említettem: az embert saját jól felfogott érdekében úgy teremtették meg, hogy ne lásson a jövőbe.

... Tíz perc múlva Gorcsev elhagyta a Fort-St.-Jean-t egy olyan polgári ruhában, amely több személy számára is kényelmes tartózkodási hely lett volna.

E ruhát a titkára viselte nemrégén.

Vanek úr egy diákosan rövid katonanadrágban tűnt elő az átöltözés után, a sapka a feje búbján, és a zubbony könyökig ért. A gombok viszont lepattogzottak róla. Elsősorban megszólított egy ezredest, aki éppen áthaladt az udvaron, és a sapkáját udvarias köszönésre emelte.

– Jó napot, Petrovics vagyok. Kérem, főhadnagy úr, merre van itt a legény-ségi hálóterem?

Az ezredes pillanatokig azt hitte, hogy a helyőrség fellázadt, és nyomban lelétszámolnak mindenkit.

– Ugyanis – folytatta Vanek úr vidáman, és az ezredes egyik kitüntetését nézegette, két ujjá között – nem ismerem a járást. Pardon... – Ezt azért tette hozzá, mert véletlenül leszakította az I. osztályú Sasrendet.

– Ki maga? – kérdezte még mindig döbbenetben az ezredes.

– Új alkalmazott vagyok a véderőnél, kérem. Nevem Van... Nevem van: ez, hogy Petrovics.

Az ezredes egyszerre úgy elkezdett nevetni, hogy Vanek úr ijedten hátrálépett.

– Édes fiam – szólt végre az ősz katona igaz részvétellel –, mondja, az Isten szerelmére, hogy mehetett maga katonának?

– Most nem erről van szó kérem...

– Szedje össze minden akaraterejét igen gyorsan, mert különben szörnyű élete lesz. Nagy dolog az itt, feljebbvalóval beszélni. Álljon egy kicsit katonásan.

– Azt én mind tudom a híradóból, de hát most nincs gyakorlatozás, nem igaz? Mi értelme lenne itt gyerekeskedni?... Nincs egy szál gyufája, főhadnagy úr?

Az ezredes újra visszaesett a nevetésbe. Azután szomorúan rázta fejét.

– Uram atyám! – mondta az ezredes. – Hogy jut eszébe egy ilyennek uniformist húzni... Szívből sajnálom magát! Tudja azt, hogy ha két napig katona lesz, akkor ezért kurtavasat kap, és huszonnégy órás szolgálatot lát el?

Szomorúan megcsóválta a fejét, és továbbment. Vanek úr dühösen nézett utána.

– Ebből tudjam én, hogy hol a hálószoba... No, mindegy... Halló! Káplár úr!

Az őrmesterre kiabált. Verdiere. *Az Oroszlán* úgy fordult meg, mint a vilám.

– Ki vagy?

– Petrovics.

– Hazug pimasz! A P. betűs újoncokat még nem öltöztették be. No, de elég, a számod: 27...

– Kérem, most nem erről van szó – türelmetlenkedett Vanek úr –, minek állandóan ezeket csinálni?!...

Az *Oroszlán* megtalálta egy lajstromban a 27-es nevét, és ebből az alkalomból élete fényordítását hallatta.

– Segítség! – kiáltotta ijedten Vanek úr.

– Gorcsev! Te Gorcsev vagy!!

– Na és? Nem ezt mondtam?...

Az *Oroszlán* mosolygott. – Én a kabóca vagyok – szólt jelentős hangsúllyal.

– Örvendek, Vanek. Mondja, Kapocsi úr, hol itt a hálóterem, és hogy gyújthat rá az ember?

Az *Oroszlán* nem ölte meg. Sőt! Szolgálatkész mosollyal elővette az öngyújtóját és tüzet adott, azután karon fogta Vanekot.

– Magam vezetem a hálóterembe. Parancsoljon. Önnel udvariasan kell bántani! Hiszen még nem tette le az esküt. Ugyebár?

– Ez ráér, ha most nincs idejük... Igazán nem égett a körmökre.

– Én viszont alig várom... Parancsoljon... – mutatott az ajtóra. – Csak ön után.

Egy öreg légionista a közelben elfedte az arcát a félelmetes látvány elől.

– Ön nagyon kedves altiszt – csevegett Vanek. – Tudja, a regényírók annyi hülyeséget terjesztenek a légióról, hogy igazán elmondhatom: kellemesen csalódtam.

A hentes éppen akkor hurcolkodott. Áttették a megbízhatatlanokhoz innen. Nagy sárga bőrröndöt cipelt, és beleütközött Vanek úrba. A titkár nem is sejtette, hogy ez a bőrrönd Gorcsevé volt.

Vanek úr végigdőlt egy ágyon és aludt. Nagyon ideges lett, amikor egy ragyás képű breton ledobta a földre szó nélkül. Alkonyodott. Kissé szerette volna, ha Gorcsev jön már.

Azután megszólalt a kürt.

Sorakozó!

Az udvarra siettek. Vanek úr velük. Névsorolvasás... .

Gent káplár egy ívről mondta a neveket. Közben odajön Verdier őrmester. Csendben hangzanak a nevek, sorban. Egyszer csak kilép Vanek úr, és megfogja a káplár karját:

– Bocsánat, hogy félbeszakítom, nem kerestek engem itt az imént?

Halálos szünet. De mielőtt Gent megölhette volna, az *Oroszlán* nyájas mosollyal fordult az újonc felé.

– Nem... kedves Gorcsev, nem keresték. Mi a teendő, ha keresik?

– Gorcsev! – Gent, eddig hiába törte a fejét azon, hogy mi annak a neve, aki a „húgocskáról” és a keresztanyjáról magyarázott: nem jutott eszébe. Ez az!

– Igen! Ó a Gorcsev – mosolygott az *Oroszlán*–, és beszéljen vele szépen, Gent, mert nem tette le az esküt, tehát katonai törvényeink szerint nem vonatkoztatható rá a szolgálati szabályzat...

A káplár megértően bólintott, azután tovább olvasta a neveket. De Vanek úr még egyszer megfogta a karját:

– Bocsánat, de ha esetleg keresni fognak...

– Csend!

Ezt egy hadnagy mondta, aki éppen odalépett. – Kérem, szakaszvezető úr...

– Újonc! Maga idióta! Miféle szemtelenség ez? Ha katona nem is volt még, azért gyerekszobája lehetett!

Valamit mormogott, de csendben maradt. Névsorolvasás után azt mondta az őrmester:

– Akik a megbízhatatlanok közé tartoznak, azok menjenek a négyes számú kaszárnya-épületbe. A többi készüljön, tizenegy órakor indulunk. Elmehetnek!

Vanek úr a kapuhoz sietett, és a nyakát nyújtogatta a rácsok közeit kerülgetve.

– Menjen innen – mondta a napos káplár.

– Jó, jó. Nem harapom le a kaput. Itt mindenki ideges állandóan.

– Hordja el magát!

– Hallottam! Nem vagyok süket. Maga itt a portás szolgálatos?... Kérem, ha keresnének, én Petrovics vagyok...

– Pusztuljon, mert vasra veretem!

– Veretni is lehet a katonákat?... Szép kis rend, mondhatom.

És ment a hálólhelyre. A hentes már elhurcolkodott a megbízhatatlanokkal, és hogy ez a beosztása mennyire indokolt volt, azt mi sem bizonyítja jobban, mint Gorcsev gyönyörű és jól felszerelt bőröndje, melyet egyszerűen ellopott. De a fadóbozt, amelyre Cortot ráírta, hogy *Gorcsev Iván*, és átkötötte spárgával, azt otthagya.

Viszont Vanek úr, aki csak annyit tudott, hogy légionáriusok számára felszerelt poggyásza van az ágya felett, kissé meglepődött, amikor mindössze egy névvel megjelölt szivardobozra bukkant. Ebben lenne minden, ami egy légionáriusnak kell? Nem tévedett megint ez a Petrovics?

Valaki megszólalt mellette.

– Még be sem mutatkozhattam: nevem Würfli Fedor, tánc- és illemtanár.

– Örvendek. Van... van itt valaki, aki szintén Fedor. Nevem Petrovics.

– Nem Gorcsev az álneve?

– Nem. Petrovics az álnevem. Gorcsev az igazi.

– És Tintoretto?

– Mit kér?

– Mondom, Tintoretto.

Vanek úr egy ideig tanácstalanul pislogott.

– Ön olasz?

– Svájci vagyok.

– Sajnos nem tudok svájciul... – Levette a szivardobozt. – Érdekes ez a kis poggyász – mondta.

Würfli úr elnézően mosolygott.

– Ne feszegessük...

– Nem is kell. Csak elvágom a kötelet, az elég, így... hm. Mondja kérem, ez egy komplett légionáriusfelszerelés?

És elővette a doboz tartalmát: két használt kapca, egy darab spárga, néhány álkulcs, valamint egy dugóhúzó és igen sok szivarvég.

– Lehet – mondta Würfli. – Még nem kaptam meg a felszerelést.

– Minek fontos a sivatagban a dugóhúzó? – tűnődött Vanek úr. – És miért látják el a katonákat álkulccsal meg szivarvéggel?

– Talán a dohány levelét gyógyszerül használják. Ugyanis az afrikai katonák mind skorbutot kapnak.

Vanek úr idegesen kirázta a dobozt.

– Én nem kaptam. Vagy ha igen, akkor ellopták a skorbutomat innét.

Würfli úr kíváncsian nyújtogatta a nyakát.

– A szimbola benne van?

– Mit csináljak? – kérdezte Vanek úr hökkenten.

– Állítsa össze a három darabot.

– Miféle darabot...

– Hát, amit a dobozban tart.

– A szivarvégeket?

– Ne tréfálkozzon, kérem. Csavarja össze a hármat, és fújjon valamit.

– Jó – bízta egy nyájas ideg orvos megnyugtató mosolyával Vanek úr – majd összecsavarom a spárgát a kapcával és fújom... Miért nincs itt önborotva? Halló! Felettes!

Gent káplár jött be, annak kiáltott, és az altisztben felforrt a méreg:

– Ide figyeljen, maga ló... Holnap olyan csodát lát!

– Miért? Mi lesz holnap?

– Holnap esketik! – kiabálta a káplár.

– De kérem, én már nős vagyok!

Ekkor felharsant a trombita.

– Sorakozó! – kiáltotta Gent, és kisietett az udvarra. Vanek úr velük, a fadobozzal. Nyugtalanul nézett szét. Gorcsev nincs seholl!

– Érdekes – mondta Würfli. – Minden művész bogaras.

– Lehetséges.

– A zenészek és a festők is.

– A balett-táncosok és a kőfaragók is. Mondja, nincs más gondja?

Idegesen nézelődött mindenfelé... Nincs itt.

Újabb névsorolvasás következett, azután bevezették őket a kikötőbe, egy hajóhoz. Gorcsev még mindig nem jött. Késő éjszaka volt már. A gőzös sípolt. Egy hidat gurítottak eléjük a hajóról.

– Indulunk – mondta a hadnagy Verdier-nek.

– Nem várhatnánk még egy pár percig? – kérdezte a titkár.

– Mars, mert a bolondokházába vitetem.

– Érdekes – mondta idegesen, amikor indultak –, mindenből ilyen nagy ügyet csinálnak... Mintha elszaladna a Szahara, ha nem sietnek úgy...

De fenn volt a hajón... Ott állt a korlátnál. És még remélt, pedig virradt már. Nyugtalanul izgett-mozgott. Mi lesz ebből? Talán jön még, de Gorcsev csak nem jött és a hajó elindult. Ekkor Vanek úrhoz lépett egy matróz:

– Ezt küldte valaki egy félóra előtt. Hogy adjam át a 27-esnek!

Gorcsev írta helyettesének:

Tisztelt Vanek úr!

Önhibámon kívül, sajnos nem jöhettek vissza. Oranban leváltom, addig napi kétszáz frank a fizetése, amit holnaptól kezdve nevére elhelyezek egy banknál, és átszármaztatom az elismervényt. Egy kis türelmet kérek.

Az ön hálás főnöke, Petrovics

... És a gőzös vitte Afrikába Vanek urat.

2.

Gorcsev lesietett Vanek úr különös ruházatában az erődből a Vieux Port-ra, habozás nélkül beült az első magára hagyott autóba, és szokása szerint elkezdte azon nagyszerű túráinak egyikét, amelyek ókori barbár hordák invázióira emlékeztettek a hősünk útját jelző nyomokban.

Sietnie kellett, hogy beváltsa ígéretét, és kiváltsa Vanek urat, aki ott maradt helyette, mint Schiller hőskölteményében egy bizonyos úr, mivel a barátja esküvői meghívásnak tett eleget kivégzése előtt. Teljes sebességgel vezetett, és aránylag szerencsével, mert úgyszólván La Ciotáig kitartott a jó kis Citroen, pedig az kis híján tizenhat kilométer Marseille-től. A halászkikötőben azonban nem volt luxuskocsi, csak teherautók a hajnali zsákmánnyal.

Gorcsev rövidesen úton volt Toulon felé egy fuvar hallal. Az erős, nagy kamion még Grenoble-ban is jól tartotta magát, mindössze a hűtője horpadt be egy lámpaoszlop eltörésétől, és telehintette egy leányiskola növendékeit döglött halakkal, de különben az út intermezzo nélkül múlt el Toulonig, ahol Gorcsev megelégedetten behúzta a kéziféket, és kiszállt egy baromfi-kereskedés kirakatában.

De hát ki tudja az ilyesmit hajszálpontosan kiszámítani? És különben is az vesse Gorcsevre az első követ, aki utoléri. Mert azonnal elfutott. Félórai rohanás után a tömeg nagy része elmaradt, csak nyolc-tíz amatőr hosszútávfutó tartott ki, ezeket bevárta, megverte őket, és egy távoli utcában posztoló rendőrhöz sietett:

– Először arra feleljen, hol lopta ezt a ruhát?!

Gorcsev ruhája többeknek is feltűnt, és ezek körülállták őket.

– Jöjjön csak a rendőrségre... Szép kis alak!

– Én a *Texas vendéglő*-t keresem...

Erre a védekezésre kis híján meglincselték.

A rendőr vezette, és Gorcsev aggódva gondolt Anette-re, nem is szólva Vanek úrról, aki mint Schiller valószínűtlen hőse, túszként várja, és bizonyára marhaságokat követ el.

Szerencsére egy viadukt lépcsőjéhez értek, és innen lelökhette a rendőrt három útburkoló munkásra, úgyhogy tovább nem jutott. Gyönyörű stílusban, nyílsebesen futott, előredőlt felsőtesttel. Ez az egyéni futóstílus mindig számos követőre talált, de nem érték utol. Gorcsev rövidesen kiért a rakpartra, és elmaradt mögötte valamennyi üldöző.

Istenem, uram! Hát már sohasem fogja megtudni, hol van a *Texas vendéglő*. Vagy hat ember beszélgetett egy csoportban. Tán ha ezek között letérdel, vagy revolvért fog rájuk, megtudja végre, hogy hol van a *Texas vendéglő*.

– Halló! Hisz ez az én fiatal matrózom... Mit keres ebben a ruhában?

Privát Elek volt!

– Jó napot, uram. Örülök, hogy látom – felelte ijedten.

– Ki ez a kölyök? – kérdezte egy feltűnően rabló külsejű egyén.

– Zöldfülű, aki a vesztébe rohan. Védelmembe vettem, mert az ember annyira rosszat tesz, hogy jólesik néha leírni valamit a számadásból. Hová szökött a múltkor, maga taknyos?

– Félttem magától, uram – felelte gyerekes szerénységgel Gorcsev.

Ezen jót nevettek, tetszett nekik a kedves arcú, gyámoltalan fiú, és egy Drugics nevű szófukar útonálló barátságosan vállon veregette, hogy Gorcsevnek kiesett az óra a zsebéből.

Nyomban rokonszenvesnek találták, és ez lett a veszte.

– Most már maradj nyugodtan velem. Én nem bántalak, te kis gyáva – nyugtatta meg Privát Elek.

– Úgy illik, hogy mi is tegyünk valami jót, hogy védjünk és gyámolítsunk egy gyengét, mert ezt mégiscsak betudják nekünk tárgyalás előtt a túlvilági tényállásunkba.

– Mivé lenne magában az ilyen kölyök a kikötőben – mondta jólelkűen egy Jázmin nevű kerékpártolvaj, és a Drugics nevű hallgatag ember vállon veregette a fiút, biztatólag, hogy kiesett a zsebéből egy fél tucat töltőtoll meg néhány autóalkatrész.

– Beléptem a légióba – mondta, hogy megszabaduljon tőlük. – Este jelentkezni kell.

Privát Elek felhördült:

– Mit mesélsz? Megőrültél?!

– Dehogyan jelentkezel! Szegény fiú!

– Tisztára bolond!... Hisz az a pokol – kiáltozták mind.

– Engedjenek, drága uraim!... Könyörgöm... Jelentkezni kell. – Futni akart, de elgáncsolták, és Drugics, a szófukar útonálló fejbe ütötte egy létrával, hogy elájult.

Amikor magához tért, egy széken ült, kis, dohos helyiségben, mellette Privát Elek a hallgatag Drugiccsal és Jázminnal iddögált.

Szent Isten, hány óra lehet?

– Na, te taknyos! Felébredtél? – kérdezte Jázmin, a kerékpártolvaj, aki nehezen és raccsolva beszélt, mint a finnyás főurak, de ez attól volt, mert tavaly egy civódásból kifolyólag betörték a fél állkapcsát.

– Hallja, ez nem valami finom eljárás! – fakadt ki Gorcsev.

– Majd épp tőled tanulok eljárni. Mi?! Ezentúl a gondjaimba veszek... Ha akarod, ha nem, megvédünk! Ilyen egy kis hülye!

– És meddig akarnak itt fogva tartani?

– Amíg megjön az eszed!

Meleg volt a füledt kis szobában.

Elannyira, hogy a hallgatag Drugics felhajtott egy fél liter bort.

– De én nem akarok elrejtőzni. Hagyjanak...

– Tudod-e, hogyha sokat beszélsz, itt, ebben a szobában egy évig is fogva tarthatunk?

– Miért? Ez itt a rablók börtöne, ahová a tisztességeseket zárják büntetésből?

– Nem! Mert csak egy kijárása van, és azt őrzik.

– Miféle helyiség ez?

– A *Texas vendéglő!*

Végre! Még most sem tudja, hol van, de az biztos, hogy a célnál.

– Ügye elámulsz?... Itt tanyázik a Mester bandája, szövetkezetünk. Ez a különhelyiség az övé. Ma este még 40 000 frank üti a markunkat, amiből te is kapsz kétezer frankot.

– Feltéve – mondta Jázmin –, ha sikerül azt az alakot megkötözve elhozni ebbe a szobába.

– Nem vitás. A Halacska sohasem téved – felelte Privát Elek. – És ha egyszer itt van, akkor végzünk vele! – fejezte be Privát Elek kezének egy jelentős mozdulatával.

– Kit fognak megölni?... – érdeklődött a fiú.

– Gorcsev Ivánt.

– Hát még él? – kérdezte ámulatlan az orosz.

– Igen! De ez nem fog vele előfordulni többé! Elég volt! Gyerünk, fiúk.

– Úgy van. Fel kell rakni az autót a *Gyanús Cápá*-ra!

Drugics, aki hallgatag volt, szorosabbra húzta a kötelet, amit övnek használt, és elmentek. Privát Elek visszaszólt:

– Szökéssel ne próbálkozz, az örök senkit sem engednek ki a folyosó végén, aki nem valami ismerős egyén kíséretében távozik.

És Anette?! Mi van Anette-tel? Hiszen elrabolták. De kicsoda? Senki más, mint az a kövér alak és a Portenif nevű lompos egyén, továbbá Lingeström, akit agyonüt legközelebb. Nagy Isten! És Vanek!

Ahogy ideért gondolataiban, máris megjelent a Portenif nevű egyén, aki lompos volt, és ez a kifejezés irodalmilag enyhített jelző esetünkben a bandita elhanyagoltságának jellemzésére. Ezenfelül teljesen részeg volt.

Közömbösen nézett Gorcsevre. Ő nem látta az oroszot a sötétben, amikor a tábornok ellen támadást kísérelt meg. Csak azt tudta, amit Privát Elek most röviden közölt vele az ivóban: egy kedves zöldfülűt védelmébe vett a banda, mert belépett a légióba.

– A Mester dühös lesz, hogy idehozták a rejtekhelyre – vélte Portenif, és ettől nem tárgított, dacára Privát Elek zavaros elméletének a mennyei tényállásról és egyebekről.

– Ezek hülyeségek – felelte legyintve, de annyira részeg volt, hogy nem vitatkozott, hanem bement a rejtekhelyre.

– Na, elfogták? – kérdezte Gorcsev.

– Kicsodát? – érdeklődött bágyadtan.

– Hát a Gorcsevet.

– Igen! Már hozzák...

Mi?! Őt elfogták?...

– Iszogatott a gazember gondtalanul, és a Halacska négy emberrel rajtaütött...

Csuklott, leroskadt és szemhéjai fáradtan húzódtak. Elfogták volna őt iszogatós közben, és nem tud róla?...

– Mit csinált ez a Gorcsev?

– Pimasz gazember. Valószínűleg egy ellenséges banda embere. De ha így ül majd itt, mint maga, akkor, egyenként szedem ki a szemeit a zsebkéssel.

– Miért akar bibelődni minden szemmel külön? Ki velük egyszerre.

– Ne szemtelenkedjék, maga tacskozó – mondta, és leült, mert olyan részeg volt, hogy nem bírt a lábán állni. Bort töltött, és felhajtotta. – Ha egyszer... – megfogta lomhán Gorcsev nyakát – így a kezemben lesz a torka, hát akkor... a legszebb napom eljött!

– Kár, hogy a kézenfekvő nyak csak az enyém.

– Kész szerencse, hogy nem sikerült neki áthúzni a terveinket. Mert azóta megszereztük a leányt, és becseréltük... annál a piszok Laboux-nál az autóra, és... az autót... elrejtettük...

– No, akkor... jó... – felelte Gorcsev, és kissé megkönnyebbült. A fő, hogy Anette szabad!

Portenif hirtelen előrehanyatlott, hogy homloka az asztalhoz koccant, és elaludt.

Lassan elbóbiskolt. Gorcsev kétségbeesetten nézte a faliórát. Este lesz lassan! Ez a szegény Vanek hiába vár... Portenif hatalmas puffanással a földre zuhant. Kisebbfajta alkoholmérgezése lehetett. Gorcsev otthagya a padlón. A disznó!... Érzéketlen gyilkos!...

Egyik negyedóra múlt a másik után, és Portenif hortyogott... Kimenni nem lehet, mert valószínű, hogy őrzik a folyosó végét, ahol az ivóba nyíló kijáró van. Márpedig Privát Elek és társai nem viszik ki innét...

Végre megjelent egy lapos arcú, púpos egyén.
– Na, hozzátok... Megvan a gazember – és vidáman a fiúkhöz fordult. –
Negyvenezer frank üti a markunkat! Elfogtuk Gorcsevet.
És hurcolták az ajtón összekötözve, fejbe vert állapotban Cortot-t, a bűnözőt,
aki honvágyban szenvedett.

XI. FEJEZET

1.

Odadobták a sarokba a leütött légionáriust. Azután Portenifet élesztgették, kevés sikerrel.

– Hej! Vén rabló!

Hortyogás.

– Hagyd azt a részeg barmot. A Mester eljön, fizet, és elviheti a Gorcsevjét.

Közben a hallgatag Drugics azzal szórakozott, hogy Portenif fejét időnként egy csöbör vízbe mártotta. Végül ez támolyogva megállt a lábán.

– Mi... mit akartok?! – hebegte.

– Elhoztuk, itt van!...

– Kit?!

– Gorcsev! Ott a pimasz.

És Cortot-ra mutatott. Portenif elővette a zsebkését. Bizonyára azért, hogy ígéretéhez híven kiszedje egyenként a fogoly szemeit. De Privát Elek visszalökte.

– Majd, ha megkapjuk az árát. Addig ne rongáld a foglyot.

Portenif ismét földre esett. És elaludt, vagy elájult. A hallgatag Drugics levette a székről Gorcsev kabátját, és ráterítette.

Most a köpcös lépett be, aki bár kültelki ízléssel, de hódolt a férfidivatnak.

– Azt üzeni a Mester, hogy rakjátok fel az autót a *Gyanús Cápá*-ra. Azonnal.

– Hohó! A *Gyanús Cápá*-t előbb ki kell hozni a Quai de Belges-től, a Pharaóig, ahol a kocsi áll, mert az autót nem szabad elindítani.

– Az soká tart! Előbb a pénzt kérjük, Aldous!!

A köpcös, akin most már látszott, hogy félvér, gögösen felelt:

– A Mester idejön a pénzzel és kifizeti, amikor elviszi Gorcsevet. Akkor is, ha egy megbízottatok van itt! ... – Belerúgott Cortot-ba: – Meghalt ez az alak!

– Fenéket – felelte Jázmin. – Csak nem tesszük tönkre az *árut*!

– Jázmin, te itt maradsz, és átveszed a pénzt – intézkedett Privát Elek. – Másfél óra alatt behajózzuk az Alfa Romeót. Megbízunk a Mester becsületében. Ha csalódunk, még mindig ott az autó zálognak – vélte Privát Elek.

A hallgatag Drugics eddig azzal foglalkozott, hogy rúgásokkal élesztgette Portenifet, de ez a kísérlet sem járt eredménnyel. Ráterítette hát újra Gorcsev kabátját, vette a sapkáját, és ment.

A többiek követték. Csak Jázmin, Aldous, a két Gorcsev és az ájult Portenif maradtak ott.

– Én beülök a *Fekete Csillag*-hoz – mondta Aldous. – A Mester úgysis idejön értem.

– Én is jövök – mondta Jázmin. – Kölyök, úgysem mehetsz ki innen, az örökön át, hát vigyázz a fogolyra. Ha itt hagyják nálad a pénzt, 40 000-nél kevesebbet ne fogadj el.

... Cortot csodálkozott, amikor magához tért. Zúgott a feje, és az igazi Gorcsev mosta az arcát.

– Mi... mi az...? Hol?

– Ember! Hogy kerül ide?

– Potiou Hectorral... mulattam... azután ... egyedül...

– Hiszen maga délután Marseille-ben hajóra szállt!

– Ne...em. – hebegte... – Potiou odavett... legénynek, és ...együtt utaztunk volna... most... Toulonból...

Gorcsev előtt rémlett valami erről az „egyéni” utazásról... Portenif hortyogása félelmetes kísérezőnéje volt a furcsa vizontlátásnak.

– Figyeljen... fel tud állni? – Miután ez sikerült valahogy, gyorsan írt valamit, és átnyújtotta Cortot-nak. – Magát bizonyára kiengedik innen, ha bebizonyítja, hogy nem Gorcsev. Lehet, hogy erre nem kerül sor. A fő, hogy hallgasson.

– És... ez az írás?

– Ha kiszabadul, juttassa el Marseille-be, a *Constanz* gőzöshöz. Tán eléri még, ha későn indul a hajó. A 27-es közlegénynek szól.

Cortot bambán zsebregyúrte.

Ebben a pillanatban nyílt az ajtó, és lövésre kész pisztollyal belépett Lingeström báró.

Mögötte egy széles vállú, ősz, komor ember.

A Mester!

2.

A báró egy futó pillantást vetett Gorcsevre.

– Ez az... rendben van.

– Ez meg itt ki? – kérdezte a Mester Cortot-ra mutatva.

– Most mondta Jázmin az ajtóban, hogy valami tehetetlen alakot is fogva tartanak, aki megszökött a légióból – vetette oda türelmetlenül Lingeström.

– Ezt majd elintézzük! – ordított a Mester. – Ránk uszítják a katonaságot hülyeségekkel. Az én engedélyem nélkül ide nem lehet foglyot hozni!

– Most ez nem fontos – legyintett Lingeström, és merően nézte Gorcsevet. – Előbb ezzel végzünk, ha nem kap észbe. Álljon a kocsival az udvar kapujához. Ha elmentem, akkor ,megkocsikáztathatják Gorcsevet.

– Ehhez megkeresem Aldoust. Egyedül nem csinálók ilyent.

Az orosz jól tudta hogy mit jelent a *kocsikáztatás*. Egy golyó és az élettelen utas kirepül a robogó kocsiból a tengerbe... De mi a másik lehetőség? Az is van! Ezek nem tudják, hogy a rablók Cortot-t hiszik Gorcsevnek. Hogy is gondolnának erre?

– És ha nem találja Aldoust? – kérdezte Lingeström a Mestert.

– Dehogynem találja – legyintett Gorcsev. – A *Fekete Csillag*-hoz ment.

A mester összehúzott szemmel végignézte.

– Szeretem, hogy nem ideges – dörmögte, azután Cortot-hoz fordult. – Maga barom! Most kilököm! De ha még egyszer az én közelemben gyámolítják, akkor lepuffantom, mint a kutyát! Mars!

Megragadta Cortot gallérját, magával ráncigálta, és kilökte a sikátorba. Cortot lélekszakadva rohant a legközelebbi kaszárnyába, de előbb útnak indította Vanek úr levelét.

3.

Ketten álltak a szobában egymással szemben: Lingeström töltött revolverrel és Gorcsev vigyorogva:

– Nos, Gorcsev úr? – mondta Lingeström rövid szünet után gúnyosan. – Ehhez például mit szól? Mi?... Azt egyébként jegyezze meg, hogy nem vagyok rabló.

– Ne haragudjék, de honnan tudhattam volna ezt?

– Hagyja a szemtelenkedést. Ön ügyes szélhámos. Eleinte becsapott, magam is azt hittem, hogy valami szeles fiatal bolond!

– És ma?

– Ma már tudom, hogy Abe Padan embere.

– Mit csináltam? – kérdezte ijedten Gorcsev.

– Tagadja, hogy ön Abe Padan embere?

– Nem volna sok értelme – felelte rövid habozás után –, ha egyszer úgyis rájött...

– Maga ismerte Mala Padant is?

– Na... úgy futólag... Én az egész Dalai famíliával jó viszonyban vagyok, és...

– Akar a portugálhoz csatlakozni?

– Hát... – latolgatta Gorcsev –, nem bánám... különben mégsem. Aki magával szóbaáll, az nem lehet rendes ember. Maradok a réginél.

– Figyelmeztetem, hogy Dizard kemény ember, és Abudir messze van.

– Igen?... Erre nem gondoltam eddig. Azért majd csak odajutok.

– És Ifiriz? Abe Padan érdekében se Abudirig, se Ifirizbe nem jut el, az már biztos...

Gorcsev szótlánul töprengett. Úgy látszik, fontolóra vette a dolgot.

– Nos? – kérdezte Lingeström – mit gondol?

– Megmondom őszintén: ön kísértetiesen emlékeztet egy Vanek nevű titkára.

– Rendben van. Így is jó...

Portenif mozgolódott. És éppen jött a Mester is.

– Kifizettem Jázminnak a pénzt – mondta. – Aldous kinn vár.

– Jól tette. Ezt az embert intézze el!

– Meglesz... – Eléje állt Gorcsevnek. – Maga nélkül már megkaptuk volna a pénzt a portugáltól.

– Ugyan. Nincs egy vasa se – legyintett Gorcsev. Sehogy sem tudta hinni, hogy meghal. A fene tudja, miért. Rágyújtott.

– Utoljára még viccelhet!

– Szóval megölnek?

– Én leszek a halála – mondta a Mester.

– Csúnya halálom lesz.

– Előre!

– Várjanak! Lingeström... Adjon öt perc gondolkozási időt! Lehet, hogy belépek a portugálhoz...

– Mi a biztosíték?

– Úgy a kezükbe adom magamat, hogy azt tesznek velem, amit akarnak – mondta sóhajtván Gorcsev, és egy székre roskadt. – Kérem... hagyjanak... magamra...

A Mester megvetően nézte. Láttá ő már elégszer, hogy az ilyen legény megtörik.

A Mester kiment Lingeströmmel. A hosszú folyosón jobbra kanyarodtak, az ivóhoz. Minden kijárásnál két ór állt. A baloldali vezetett az udvarra.

– Megtört – mondta a Mester.

– Igen. Úgy látszik.

Ittak néhány kortyot... Azután visszatértek a szobába. De csak Portenif horyogott a földön, Gorcsev eltűnt.

... Megszökött, és ez teljesen megfoghatatlan volt!

XII. FEJEZET

1.

A Fort–St.–Thérése nevű orani erőd udvarán játszódtott le az alábbi jelenet egy újonccsapat érkezése után. Félhivatalos annalesekben még ma is megtalálhatják a hitetlenkedők e feljegyzéseket, amelyek egy Gorcsev nevű, fekete bajszú, szemüveges újonc érkezésével indokolják Furion kapitány századparancsnok ideges gyomorhaját. Egy év múlva tört csak ki annyira, hogy a kapitányt azonnal nyugdíjazták, de állítólag ezen a napon kezdődött.

Pedig a nap derűs volt, és eseménytelenül indult. Egy újonckülönítmény érkezett Marseille-ből, akiket feleskettek, azután kivezényelték valamennyit az erőd udvarára. Az őrmester megnyalta a szája szélét.

– Magának mit mondott ez a Gorcsev? – kérdezte a káplárt.

– Hogy „húgocskám”, és később elmagyarázta, hogy a keresztanya nem lehet a húga.

– Engem kabócának nevezett. Erről még beszélek vele – bólogatott az *Oroszlán*, és nyájasan, jó étvággal nézett az említett közlegényre. Pillanatnyilag még, kiképzés előtt és a tiszti szemle közben, nem tehetett a két altiszt semmit. De hiszen nem sürgős. Öt év nagy idő.

Az őrmester vésszesen mosolygott. Vanek úr szerényen visszamosolygott, és kedélyesen bólogatott. Ekkor jött a századparancsnok, és azonnal megakadt a szeme a bólogató újoncon.

– Közlegény!

– Na, mi van? – kérdezte a közlegény kedélyesen, hogy rokonszenvesnek lássék.

A századparancsnok kimeredt szemmel hátralépett.

Gent, a káplár ezt sziszegte Vanek úr mögött:

– Barom! A parancsnok előtt áll! Tisztelegjen!

– Bocsánat – mondta az újonc észbekapva. – Nem ismerem még a rangjelzéseket. – És megemelte a sapkáját. – Alázatos tiszteletem... Nevem Van... Nevem van, de ez nem fontos...

... A századparancsnok úgy nézte, mint aki kísértetet lát. Talán ez volt a világtörténelemben az első eset, hogy egy katona megemelte a sapkáját köszönésképpen.

Verdier őrmester a kapitány mögött halotthalványan mutatta a szalutálást. Mire Vanek úr feléje is megemelte a sapkáját, és csodálkozva mondta:

– Mi már találkoztunk! Hogy van?

– Vigyázz! – kiáltott a kapitány elképedve. – Mi ez?! Hülyék intézete?

– Nem hiszem – felelte Vanek úr bizonytalanul.

– Vigyázz! Miféle vigyázz ez?

– Mi értelme van ennek, kérem!...

– Hogy hívják?!

– Nevem Van... Nevem van: Petrovics.

– Hollandi?

– Én?

– Ne kérdezzen!

– Na jó, így nem lehet tárgyalni...

– Miért mondja, hogy Van Petrovics!

Vanek úr előrelépett, és egy karmesterszerű kézmozdulattal leintette a szólóni készülő káplárt.

– Pardon... Én Gorcsev vagyok. Visszavonom a többit...

A parancsnoknak egy másodpercre bágyadtan lehunyódtak a szemei, és mély lélegzetet vett.

– Őrmester! Ezt az embert kihallgatásra! Tíz nap salle de police-ra terjessze fel! És megtörni a fegyelmeztelenségét! – Végigmérte Vanekot.

– Maga az erőd fennállása óta az első újonc, akit az érkezése napján megbüntetnek! Szégyellheti magát! – Azután az altiszthez fordult. – Maguk is! Rompez! Altisztek velem jönnek a beosztásért!

És ment. Mögötte az altisztek. Egy fiatal hadnagy, aki eddig szótlánul nézte a jelenetet, most odajött.

– Ide hallgasson, barátom. Ugye, tudja jól, hogy vannak kitenyészített vadászebek és gondosan megválasztott ősök után létrehozott különös tehének. Hát maga, sajnos, egy tiszta tenyészet a nyárspolgárnak!

– Őrnagy úr állattenyésztő?

– Nem. Valamikor pszichológus voltam. Maga, barátom, igen szerencsétlen lelki alkat. Tudja, mi az, hogy antikatoná?

– Hogyne. Régi porcelánból készült Napóleon-szobor.

– Maga ízig-vérig civil! – folytatta sóhajtva a tisztt. – Az őscivil, akinek éppúgy nincs érzéke a katonasághoz, mint ahogy egy süket nem értheti meg Mozartot. Én borzasztóan sajnálom. Megértett?

– Nagyjából – felelte Vanek úr – csak az homályos előttem, hogy mi köze a különleges tehéneknek a régi porcelán csészékhez?

– Szomorú egy alak – a hadnagy legyintett, és bólintva továbbment. Vanek úr felsietett az emeletre, és belépett az ajtón, amelyen ez állt:
Zászlóalj Iroda Ribou őrnagy, Engedély nélkül belépni tilos!
Benyitott, és az ott ülő őrnagy előtt megemelte a sapkáját.

– Jó napot, káplár úr. Gorcsev névre nem jött levél? Újonc... II. század...
Az őrnagy felállt és végignézte.

– Közlegény! Ezért vasra veretem!

– Miért olyan idegesek itt? Biztos van már levelem, csak nézze meg: Petrovics.

– Takarodjon innen – mondta csendesesen az őrnagy. – Az altisztjét is megbüntettem! Mars!

„Itt mindenki ideges...” – gondolta, miközben lefelé ment a lépcsőn. Amikor az udvarra ért, éppen sorakozó volt ismét. Mire leért, már állt a sor. Vanek úr végiglépett az arcvonala előtt, mint valami tábornok, és nézte a legényeket.

– Közlegény! Mit csinál?! – kiáltotta a kapitány.

– A helyemet keresem... Egy hosszú paraszt és egy vörös bajuszú között... Ahá!... Na, eresszenek!

– Gazember!

– Jó! Jó! Már beálltam! Mit izgatja magát?!

– Holnap nyolckor kihallgatásra megy! Huszonkét nap áristom, kettős őrség! Rövidesen megtanítják itt magát... Ne féljen... – Megviseltem lihegettem. Ilyen még nem volt!

Az ismerős hadnagy jött arra, és Vanek úr a sorban mosolyogva leemelte a sapkáját: – Jó napot!

– Mit csinál?!

– Köszöntem az állatorvos úrnak.

– Megvasalni!

Nem részletezem tovább. Ezen a napon több altiszt és tiszt orvosságokat szedett Vanek úr katonai magatartása következtében, míg a bűnös a cella kőpadlóján ült, és csuklóját a bal bokájához láncolták. A rab keserű göggel mondta a távozó káplárnak:

– Nagyon finom eljárás. Mondhatom...

Amikor a század első alkalommal felsorakozott a gyakorlótéren, Verdier őrmester azzal az élvezetes lassú tempóssággal, amellyel egy ínycsiklós előkészületekkel halogatja az eléje tálalt étel elfogyasztását, vagy kettőt sodort a bajuszán, és így szólt:

– Nna... Lépjjen csak elő, maga ott...

Vanek urat kissé megfélemlítette a környezet, és egy nap alatt tudatára ébredt annak, hogy itt baj van.

Tehát kilépett szerényen, nyájasan.

– Mondja meg nekem – kérdezte nyugodtan az őrmester – hogy ki vagyok én?

Vanek úr megerőltette a memóriáját, és erre visszacsengett a fülébe az altiszt neve, tehát boldogan kivágta:

– Ön a szeretve tisztelt Kabóca nevű altiszt!...

És úgy nézett körül mosolyogva, mint aki némi elismerést remél.

– Barom! – felelte sápadtan Verdier. – Ezért most megfogja azt a könnyű gépfegyvert, és futólépésben a dombra viszi, ahol figyelőállást foglal el!... En avant... marche! Pas de gymnastique!

Most már Vanek úr is belátta, hogy ez nem tréfa...

Kilógott a nyelve, és a negyvenfokos hőségben négyszer is elvágódott, de szaladt. Végül is pihenőállásban agonizált a dombtetőn, keservesen lihegve és ártatlannak érezve magát a megaláztatásban, mint egy vértanú.

A figyelőállomásra szakadatlanul tűzött a nap, és Vanek úr félig eszméletlenül feltette magában, hogy beszerez egy esernyőt.

Vanek úr kiképzése és kálváriája ezzel kezdetét vette.

Később egy jókora fényszóróval felszerelve megjelent Würfli úr, a *Zürichi Ballhaus* egykori tulajdonosa, lihegve.

Ő is vétett valamit. Most egymás mellett pihegtek. Meleg: 40 fok árnyékban. De árnyék nem volt a figyelőállomáson. Csak meleg.

– Miért haragszik rám az őrmester? – kérdezte később Vanek úr.

– A kabóca miatt. A kabóca egy szöcskefajtájú állat, az őrmester viszont az *Oroszlán*.

– Mit tudom ezt én? Az ember csak azt látja, hogy valami nagykutya...

– A művészek nehezen bírják a katonaeletet.

– Az biztos – felelte Vanek úr, és vállat vont. Mit akar ez mindig a művészekkel?

– A festők is ilyenek, és a zenészek is.

– Továbbá a kőfaragók és a balett-táncosok...

– Nem írja alá, amit mondok?

– Hogy egy ember valamit aláírjon, ahhoz elsősorban a nevét kellene tudnia. És ezen a ponton kissé kuszált az ügy...

Amikor visszatértek a csapathoz, és néhány alapgyakorlatot tanultak, az őrmester ismét azzal a jóízű, tempós mozdulattal simította kétfelé a bajuszát, mint az említett nyencek, akik elhúzzák az időt, mielőtt hozzáfognának egy igazi jó falathoz.

– Közlegény! – szólt ismét a titkárhoz. – Most mondja meg, hogy ki vagyok én?

– Izé... *Oroszlán*!

– Ez már jobb, mint a kabóca. Hogy nevezne engem más szóval?

– Ön az állatok királya!

– Barom! Az állatok királya maga! Érti?!

– Igenis. Én Petrovics vagyok, az *Oroszlán*.

– Ezért a pimaszságért holnap jelenti a főhadnagy úrnak kihallgatáson, hogy tíz nap áristomot kap!

...Halálosan kimerült állapotban, nyakig sárosan érkezett Vanek úr az erődbe. Alig várta, hogy egyen és lefeküdjék egy kicsit. A szobába érve Gent káplárral állt szemben. Az altiszt már konstatalta, hogy belépett az ő embere. Ez a pimasz! Aki a sötétben „húgocskának” szólította! És a keresztanyjáról magyarázott. Nyelt... Azután bágyadt egykedvűséggel odaszólt:

– Várjon csak, barátom... Mondja csak meg nekem, hogy mi a különbség egy idősebb keresztanya és egy ifjabb húgocska között?

– Pontosan annyi hónap, amennyi a két hölgy születése között eltelt – felelte szabatosan Vanek úr.

– Igen... – bólintott a káplár, és a szeme elkalandozott valamerre, de azért folytatta hűvös dallamossággal: – És mi van a maga húgocskájával?

– Férjhez ment Galacba! Most értesített, hogy bébit vár.

– És mi van a keresztanyjával? Mi?!

Vanek úr nem értette az ügyet, de illemtudóan válaszolt:

– A galaci révkapitány feleségét szemelték ki. Nagyon tekintélyes úrhölgy arrafelé. Azt írja a sógorom...

– Vigyázz! A hűgocska és a köröstantanya közötti különbség miatt, hogy el ne felejtse, lemegy a raktárba, és segít felhozni a második számú pavilon be rendezési tárgyait... Azután még beszélgetünk majd.

Midőn Würtli úr ebből az alkalomból is elhangoztatta érthetetlen megjegyzését a művészekről, Vanek úr lekapta szuronyos puskáját a falról, és könyörög az embereknek, hogy eresszék, mert ő belemegy...

– De Tintoretto úr! – kiáltotta Würfli – a zenész éppolyan, mint a többi pályatársa, például a festők...

– Sőt a kőfaragók és a balett–táncosok is, maga szörnyeteg!

Hogy a sors külön csapással is sújtsa a titkárt, amikor a raktár felé haladt, egy őrnagy jött szembe, és Vanek úr tiszteletteljesen megemelte a sapkáját:

– Alázatos szolgálja, főhadnagy úr.

– Őrmester! – süvöltött az őrnagy. – Ezt az idiótát két nap kurtavasra terjessze fel!... Takarodjék!

Vanek úr elsietett. De előbb ijedt tisztelettel megemelte a sapkáját, és azt rebegte:

– Vizontlátásra...

2.

Amikor Lingeström és a Mester kimentek a szobából, Gorcsev tétován körülnézett.

Most menekülni! De hogy?... Portenif a fehér matrózkabáttal letakarva ütemesen hortyogott... Kilépett az ajtón. Homályos összekötő folyosó... A folyosó végén örök állnak, és ezek csak valamelyik rabló társaságában engedik ki.

Ekkor nagy zajjal nyílt egy ajtó, és jött Jázmin. Kissé részegen...

– Ki az? – kérdezte az árny láttán.

– Pst... – mondta Gorcsev. – Cservonec vagyok, a kölyök.

– Mit mászkálsz itt?

– A Mester a falhoz csapott, és azt mondta, pusztuljak innen, mert ha viszatér, akkor megöl... Az örök meg nem engednek elmenni.

Jázmin káromkodott.

– Sok baj van veled... Gyere!

– Most mi lesz, ha visszajön a Mester?...

– Gyere...

Végigvitte a folyosón, kinyitotta a kertre vezető ajtót, és az öröknek csak futtában mondta:

– A fiú velem van.

Egy perc múlva az utcán voltak.

Jázmin együtt ment a fiúval az utca végén látszó nagy térre, ahol már forgalmi rendőr és villamosjárat is volt.

– Ide figyelj, Jázmin – mondta Gorcsev, amikor a sűrű forgalmú helyen voltak. – Úlj csak ide mellém, egy titkot mondok.

Leültek. Gorcsev nagyképpően szemébe csíptette a fekete monoklikeretet...

– Röviden, értsd meg: becsaptalak téged! Én Gorcsev vagyok. Épp most akart a Mester megölni!

– Haha. Ez jó kis vicc. A Gorcsevről azt mesélik, hogy minden pofonját tanítani kéne a kültelki akadémián. Majd épp te...

– Figyelj! Azért mondom el neked az igazat, mert nem akarom, hogy megöljenek. Te kiszabadítottál! Ugyanis a Mester már elhozta az autót, hogy *megkocsikáztasson*. Most már talán halott ember vagyok, ha nem vezetsz ki az örökön keresztül.

– Mi?!! – Jázmin felugrott. – Ez az egész egy nagy hazugság, és visszajössz velem!

Megfogta a fiú karját, de Gorcsev gyorsan pofon ütötte, hogy tigrisugrással vette a pad karfáját, és leereszkedett fejtetőre egy tócsában. Csak sokára jelent meg ismét, kissé bágyadt mozgással.

– Most már elhiszed, hogy én vagyok az a Gorcsev? – kérdezte az orosz.

– Hát – felelte kissé rekedten. – Valami van benne, az bizonyos...

Gorcsev még keményebbre illesztette szemébe a monoklit, és otthagyta a rablót.

Jázmin megfogadta a jó tanácsot. Még aznap eltűnt, nyomtalanul, a Mester várható bosszúja elől, és soha többé nem tért vissza Toulonba.

Gorcsev viszont, bár minden csontjában Vanek úr előrelátható sorsa fájt, mégis a kikötőhöz sietett előbb. Az Alfa Romeo, amelyért eljön a *Gyanús Cápa*, ott van a Qui de Belges-nél. Talán még nem késő. Rohant.

Idejében jött. A *Gyanús Cápa* még nem volt ott. De az autó igen. Ahogy mondták: a ponyva alatt.

Mellette a hallgatóg Drugics a földön ült, és a sárhányóra dőlve aludt.

Iszonyúan bevverte a fejét, amikor hatvan kilométeres sebességgel távozott alóla a sárhányó...

Gorcsev fele úton sem járt Nizza felé, és éppen kitért egy szemközti autó elől a gyalogjáróra, amikor vad rémület nyilallt a szívébe.

A pénztárcája!

Otthagyta a kabátját a szobában! A nagy meleg miatt levette, és... Legutóbb a hallgatóg Drugicsnál volt, aki Portenifet letakarta vele!

Kis híján százezer frank volt benne!

XIII. FEJEZET

1.

De Bertin, Laboux és a leány csodálkozva álltak a megkerült Alfa Romeo előtt.

– Hogy került ide a kocsi? – kérdezte Laboux a háttérbe húzódó lakájt.

– Talán itt van valahol, akinek eladta, sir...

– Mi?... Ja úgy... Nem hiszem, hogy a vevő jött vele!

– Az én unokafivéremnek – vélte André – volt egy bernáthegyije, és miután eladta a mézárosnak, még két ízben visszaszökött. Megjegyzem, autóban ez a ritka ragaszkodás egészen elképzelhetetlen.

– Igaz – bólintott Laboux –, csodák ma már csak idegbeteg lakájok hasonlataiban léteznek.

– Bocsánat sir, de a többi feltevés éppilyen valószínűtlen. Ha egy autó vezetõ nélkül közlekedik, akkor mindenre képes. Még húséges is lehet, mint Snuki, a bernáthegyi.

– Ha befejezte akadémiai székfoglalóját, úgy menjen a konyhába, André – felelte Laboux.

Csodálkozva körülfogták a megkerült járművet.

– Nézd – kiáltott most hirtelen Anette, és az ülésre mutatott.

Egy fekete keretes monokli feküdt a bőrön. Laboux felvette, és ámultan látta, hogy egy helyen lepattogzott a celluloid, és a mezítelen drót látszik.

Tátott szájjal nézték...

– Gorcsev monoklija! – kiáltotta Laboux.

– No, de magad is láttad, hogy beöltözve ült a Fort-St.-Jean-ban... Várj!

A tábornok felsietett a szobába, és telefonált Marseille-be. Maguk sem tudták, hogy miért érdekli őket az ügynek ez a része jobban, mint a tizennégy karátos autó csodálatos megkerülése. A beszélgetés rövid volt, és ismét teljes homályt derített az ügyre.

– Harriot századost kapcsolják... Szervusz! Kérlek, egy Gorcsev nevű légionista, akit 18-án éjjel Nizzában, a tüzéraktanyában toboroztak, ma délelőtt egy menetkész pelotonban volt. Szerezz nekem olyan értesülést, amely minden kétséget kizár, hogy ez az ember útnak indult-e tegnap délután vagy éjjel Afrika felé... – Kis szünet. – Hallom... Igen... Igen... Köszönöm...

– Nos? – kérdi rekedten Laboux, miután a tábornok letette a kagylót.

– Ez volt a válasz: Gorcsev Iván 27-es számú közlegényt behajózták Oran felé, és több mint fél napja úton van.

– És a monokli? – kérdezte Anette izgatottan.

– Valaki misztifikál vele.

Sokáig hallgattak. Valami fojtott idegesség ült rajtuk.

Most André lépett be, szokott titokzatos és dölyfös arcával.

– Sir, egy rendőr van itt.

– Mi?! – kérdezte riadtan de Bertin. – Megint valami bűntény.
– A mai kivételes napon nem történt rablás, betörés, és más efféle – jelentette André –, azonban még csak délután három óra van, tehát történhet.
– Mit akar a rendőr?
– Szerinte a kapu előtt álló kocsni úgy legázolta a Place Magenta díszkertjét, mintha nem is ült volna vezető a kormánynál. Egy hasonló feltevésért az imént rendreutasított, sir...
– De most már elhiszem – felelte dühösen Laboux –, hogy a hűségese autós hazaszökött! Sőt! Azt is elhiszem, hogy a szerencsétlen kocsin kitört a vezettség, mert úgy látszik, megharapta magát.
André emelt fővel állt, és mélységesen sértett önérzetében olyan volt, mint egy finom pálinkagyár többszínnyomású falragasza...

2.

Gorcsev a legelső vonattal visszament Toulonba. Hol lehet a kabátja?

Veszélyes ügy most a helyszínre ellátogatni, de ha muszáj. Vanek úrnak sem adhatja meg a „túlóradíjakat”, csak a kabátban maradt pénzből.

Késő délután volt, amikor a *Texas vendéglő*-höz ért. Előbb óvatosan bekémlelt... Nicsak! A hallgatag Drugics állt ott bekötözött fejével, és a vendéglős éppen tölt a poharába. Eh! Megkockáztatja! Mi történhet? Benyitott.

A hallgatag Drugics felkiáltott.

– Halló! Hiszen ez a Cservonec kölyök! Hallom, hogy a Mester kidobott tegnap...

– Ez az, akit Privát Elek felszedett? – kérdi a kocsmáros. – Akkor iszkoljon innen, mert ha jön a Mester, hát lelövi!

– Miért löne le engem? – kérdezte szokott siránkozó módján az orosz. – Nem elég, hogy kidobott?

– Éktelenül dühös magára – magyarázta a kocsmáros –, mert Jázmin összejátszott ezzel a Gorcsevel, akit elfogtak tegnap, és kivezette az örökön keresztül.

Hm, ezek nem is sejtik, hogy akit Gorcsevnek hittek, azt dobta ki a Mester, és ő szökött meg Jázminnal.

– Én máris megyek – rebegte félénken –, csak a kabátomat szeretném, amivel maga Portenifet letakarta.

– Emlékszem – felelte Drugics – de Portenifet elszállítottuk a *Gyanús Cápá*-ra, mert reggel még holtrészeg volt.

– Mióta részeg ez az ember?

– Legalább húsz éve... Hát gyere velem, mert a *Cápá*-ra megyek éppen. Afrikába hajózzunk egy autólópás ügyében.

– Eddig is azzal volt baj, nem? – kérdezte Gorcsev.

– Igaz! De ezután már nem lesz vele. Olyan zseniális tervet eszelt ki a Mester, amilyen még filmen is ritka...

– De bizonyára vigyáznak arra az autóra...

– Hát ide hallgass: a terv olyan holtbiztos, hogy ha őfelsége, az angol király teljes hajóhada vigyáz az Alfa Romeóra, a vén rozoga *Gyanús Cápá* akkor is elhozza magával Oranból! Na!

Gorcsev azt remélte, hogy ez túlzás. De tévedett. Drugics szóról szóra igazat mondott. Egy teljes hadiflotta sem számított a Mester zseniális terve ellen. Az Alfa Romeo, annyi baj oka, beteljesedett sorsa elé hajózott az előkelő *République* hajó mélyén...

3.

A csendes Quai de Belges-en egy messzire nyúló kőgát mellett horgonyzott a *Gyanús Cápá*, ez a kivénült, alattomos óceánjáró. Ki hitte volna, hogy az elhasznált papucs a hőségé válik egy hajókirándulásnak, ami még évek múlva is szóbeszéd tárgya lesz mindenfelé a világon.

A hajó legénysége nem volt több négy embernél, de ezek értek valamit. Egy rutinos bíró végső fokon és első benyomásra tíz évet adna egynek–egynek. Privát Elek a kapitány. Mivel tudja, hogy a pozíció kötelez, ebből az alkalomból cipőt húzott, ami megadja a kellő tekintélyt.

A púpos Halacska a főárbc tövében szájharmonikázik, és a többiek hallgatják.

– Hat óra.

Most megindult a hajóra vezető keskeny pallón a hallgatag Drugics, és mögötte az ifjú, akit, mint hallották, a Mester kilökött az éjjel a *Texas vendéglő*-ből.

Amikor meglátják Drugicsot a fiúval, nagy a szenzáció. Privát Elek alig tudja leplezni az örömét.

– Hát mégiscsak visszajöttél, te bamba?!

– A kabátját Portenifre terítettem az éjjel – mondja Drugics –, azt keresi.

– Kérem... – szólít félénken Gorcsev... – nem vihetnének engem is magukkal?

... Úgyis Oranban kell leváltani szegény Vaneket, miért ne utazzon a *Gyanús Cápá*-n, ahol a Mester körmére nézhet?

– Ostobaság – mondta a Halacska Privát Eleknek. – A Mester egyszerűen lelövi a kölyköt.

– Ez mind amiatt a hülyeség miatt van, mert a légióba léptél! – kiáltott a „Kapitány”.

– Nem félek én egy Privát Elek mellett senkitől! – állapította Gorcsev feltörő lelkesedéssel.

– Ebben sok logika van – bólintott a „Kapitány”. – Hát várj, amíg megbeszéljük...

Ami ezután történt, az olyan volt Gorcsev előtt, mint egy rossz álom. Hét órákor Privát Elek közölte vele, hogy magukkal viszik, de csak azon egy feltétellel: ha elfogadja hálófülkének a szerszámraktárban elhelyezett burgonyaládát, és kötelezi magát, hogy nem jön elő, csak ha a Mester alszik.

Kilenc óra előtt néhány perccel a ládában volt, és pajkos százlábúak játszodoztak vele abban a hitben, hogy egyetlen hatalmas burgonyával van dolguk. Kilenc óra tizenötökör Privát Elek egy üveg pálinkával és néhány füstölt hallal otthonosabbá tette Gorcsev sivar hajlékát.

Tíz óra felé megjelent a Mester, aki sasorrával, kék szemével, ősz hajával és barna arcszínével ma olyan volt, mint egy sarkutazó, ha évek múltán visszatér a nagyvárosba. Egy sovány, igen nagy fülű, szerény külsejű fiatalember követte.

– Ez itt monsieur Gafirone – mondta a Mester –, szintén velünk utazik.

– Csak úgy lehet utazni, ha ketten együtt laknak – mondta Privát Elek. – A *Gyanús Cápá* nincs berendezkedve személyforgalomra.

– Csak egy kabinjuk van?... Az baj.

– Az még nem volna baj, de egy kabinunk sincs, és fáskamra is csak egy van – felelte Privát Elek.

A Mester végigjárta a hajót, és végül a szerszámraktárhoz ért.

– Itt fogok lakni – mondta. – Hozzák a bőröndömet.

És ráült a burgonyaládára.

Senki sem mert szólani.

– Na, mit bámulnak?

– Hol fog aludni?

– Ezen a ládán.

Letette az összegyűrt útiplédet, és máris végigfeküdt. Mit lehet itt csinálni?...

4.

Gafirone felkereste a Mestert. Már másnap volt. A Mester félálomban hevert a ládán. Gorcsev félholtan a ládában.

– Foglaljon helyet – mondta és felült. – Még alig beszéltünk egypár szót.

– Köszönöm – felelte a sovány, nagy fülű egyén. – Együtt leszünk a túrán is?

– Nem. Az autó tulajdonosa kíséri majd önt, Gafirone úr.

„Hol hallottam ezt a nevet?” – töprengett a ládában Gorcsev.

– Miért érdeke az illetőnek, hogy kocsija rekordot javítson?

– Fogadott egy barátjával ez az úr – magyarázta a Mester –, hogy a túrako-csi jó idővel fut sivatagi terepen is.

Most valami meglepő dolog történt. Gafirone úr elővett egy kis lakkozott dobozt, és mindenféle apró ollót, csipeszt, körömrészelőt helyezett el maga előtt.

– Nem haragszik, ha a körmeimet ápolom beszélgetés közben? Mint annyi más versenyző, én is motorszereléssel kezdtem – csettentgetett a kisollóval. – Váratlan karrierem abba a helyzetbe hozott, hogy a műhelyben sokat szenvedett körmeim végre megértő ápolásban részesüljenek... Szegények...

És sóhajtott. És reszelt. „Semmi kétség, a pasas bolond...” – gondolta Gorsev, a pajkos százlábúak mérsékeltén kellemes társaságában. Az illető nevérol most már tudta, hogy honnan ismeri: mint autóversenyzőt hallotta, vagy olvasta.

– Ez szép öntől – felelte a Mester.

– De körmeim még ma sem felejtik régi gyászukat. Hiába ápolom őket, meglátszik rajtuk a sötét múlt! Ó, mennyit töredeztek szegények, milyen rövidre kellett vágnom őket. Ha nem hinném, hogy valami úri, rózsaszín körmök lesznek, talán nem is élnék már.

És reszelt, sőt egy kis bőrt a fogaival is leharapott.

Szomorú ember volt, de a körmei jövőjét rózsaszínben látta.

– Ha az én hibámból kifolyólag meghíusul a start – mondta, és egy apró csákllyával a körömágyat túrta – tizennégyezer frankot visszafizetek, mert nálam első a tisztesség.

– Nálam is – felelte a Mester, és nem sült ki a szeme.

– De húszezer frank mindenképpen jár.

– Ne tekintse ezt versenynek. Önnek egy autót versenytempóban kell eljuttatnia valahová.

– Milyen karban van a kocsi?

– Elsőrangú Alfa Romeo, speciál alvázsal, amely nehéz, mint a terepjáró autóké.

– Nagyszerű – felelte a versenyző, és leterpesztette a kezét, mint valami kacsálat, azután egy apró ecsettel sorra megérintette az ujjain minden egyes körmét, egy-egy csepp lakkot kenve rájuk. – Sivatagi terephez jó a nehéz kocsi.

– Oranban beköltözik az *Imperial szálló*-ba. A megbízóval valószínűleg már másnap találkozik.

– Hol találkozom a megbízóval?

– Felkeresi önt a szállóban. Bátor Lingeström a neve. A pénzt is ő adja.

– Azt megmondom önnek előre – szólt a szerelőből lett versenyprimadoná –, hogy nem vettek meg engem. Ha valami nem tetszik, füttyülök a pénzre.

– Lingeström báró rendes, finom ember, meg lesz elégedve.

Most porral hintett be egy kis szarvasbőrt, és azzal fényesítette hajdan mos-tóhán kezelt körmeit.

– Tessék – mondta a Mester –, itt a pontos térkép.

Gafirone figyelmesen megnézte a térképet. De azért ráspolyozott is közben.

– Szóval – folytatta a Mester és szemöldöke megrándult, mert a ráspolyozás hiszterizálta – ezen a feketével kirajzolt vonalon haladva eléri Ifiriz néger szabet államot. Ide kell vinnie az autóval Lingeström bárót.

– És ez a másik vonal, a vörös?

– Ha rátéved a vörössel jelzett útra, akkor vége mindennek! A *Próféta Papucsá*-hoz vezet!

– Miféle veszélyt jelenthet ránk nézve egy házicipő?

– A *Próféta Papucsá* egy furcsa alakú holtmeder, ahol Lingeström báró legnagyobb ellenfele, egy Abe Padan nevű bennszülött főnök tartózkodik. Erre vezet a másik út, amit a vörös vonal jelez. Itt a térkép, uram, jól tegye el.

– Köszönöm. Nem zavarja, ha átfestem ismét?

– De uram! Miért akarja a térképet átfesteni?

– A körmömről beszéltem!

Kinyitotta a lakktáskáját, és maga elé rakta a holmikat. Gorcsev ezalatt százlábúakat és más, sűrűn előforduló rovarokat gyűjtött egy gyufaskatulyába, mintha valamilyen módszeres, tudományos eljárással a ládában tenyésző állatvilág osztályozására készülne.

– Negyvenezer frankot kap tőlem partraszállás előtt. Az *Imperial szálló*-ban felkeresi majd Lingeström, és elintézi a többi.

– De figyelmeztetem, ha nem tiszta az ügy, én visszalépek.

– Mondtam, hogy nincs ok aggodalomra, az ügy tiszta. A fő, hogy óvatos legyen, különösen egy bizonyos Gorcsev nevű egyént illetően.

– Az kicsoda?

– Veszélyes kalandor. Csak addig vagyunk biztonságban tőle, amíg ezen a hajón utazunk.

– Érdekes – csodálkozott Gafirone –, mennyi bogár futkároz magán.

A Mester lenézett, és rémülten nagyot kiáltott, majd táncolt, ugrált, dobálta magáról a ruhát, inget, mintha megőrült volna.

Százlábú és egyéb rovarok légiója szaladt fűgén mindenfelé, haján, nadrágján, testén. Már csípték is, pokolian.

... Ugyanis, amíg beszélt, Gorcsev fáradhatatlanul gyűjtötte a bogarakat, és ha megtelt a skatulya, akkor kibocsátotta a dühödt férgeket a láda hasadékán, ott ahol a Mester bokája és nadrágszára látszott.

XIV. FEJEZET

1.

Már nem voltak messze az afrikai parttól, és mindattól, ami e különös hajóút végén várt rájuk, csupa bolond fordulat, lehetetlen fejlemény, egy démoni autó miatt. A Gyanús Cápa legénysége együtt volt este a szerszámraktárban. A Mester a hajó tulsó végében hált, és erősen bekente magát valamivel. A százlábúak támadását élete legszörnyűbb élményei közé sorolta, és teste még egy hét múlva is hólyagos volt. Tőle tehát nem kellett tartani. Másféle probléma okozott sok gondot a bizományi rablók-nak. A magárahagyatott, tehetetlen fiú ügye foglalkoztatta őket. Megbeszéléseiken a hallgatag Drugics olcsó áron pálinkát adott át nekik állandó készletéből.

– Azt hiszem – mondta például Privát Elek a hallgatag Drugicsnak –, ha ezt a tehetetlen kölyköt nem hagyom elveszni, akkor a túlvilágon leírják a számlámról azt a fűtőt. – És rövid tűnődés után, nagyot szíva a pipájából hozzátette: – Tán a levélhordót is... Bárha pénzespostás volt az illető...

Érdekes, hogy ez a bús arcú fiú régen szunnyadó bűnügyi emlékek lelkiismereti csészealját kavarta fel bennük. Legszívesebben minden elmulasztott jótettüket dühödten kitöltötték volna rajta, sürgősen, hogy ellenszámlát nyissanak maguknak valahol, ahol minden emberi rossznak számadása van, és előbb-utóbb meg kell jelenni a rovancsoláshoz.

Rézláb, a késelő, napokig szomorúan járt-kelt azon töprengve, hogy mit lehetne kezdeni a fiúval. Szívügyük lett ez az istenverte, elhagyott „Cservonec kölyök”, tehetetlenségével, szomorú, ijedt kék szemével.

– Aszondom – ajánlotta Halacska –, hogy tanítsuk ki az orgazdálkodásra. Ahhoz nem kell erő, egyszerű kereskedelem, jól jövedelmez.

– Nem jó, mert becsapják ezt a maflát – vélte Privát Elek. – Legyen hajósakács. Azt nem merik nagyon verni, mert nincs helyettese, és jóba lesznek vele, hogy mélyen merítse meg a kanalat.

– Ez jó – bólintott a hallgatag Drugics, és miután megállapodtak, a Halacska rázendített a szájharmonikájára.

Egy állandó őrszem ezalatt a Mestert figyelte, mert féltek, hogy Gorcsev elleni dühét a fiún tölti ki. Ha a tisztas külsejű rabló közeledett, Gorcsev visszavonult a ládába, meghitt százlábú közé. Mit szólnak volna, ha váratlanul kiderül, hogy a tehetetlen fiú személyesen Gorcsev?

Ezt a meglepő fordulatot még tartogatta számukra a sors.

Gorcsev sok mindenben használhatónak bizonyult. Esténként a muzikális Halacska harmonikakísérete mellett énekelt. Ugyanis Gorcsev megtanította őket néhány igen szép Volga-dalra. Ő maga füttyülte a tercet, Privát Elek adta hozzá a basszust, Rézláb a tenort, és a hallgatag Drugics a pálinkát.

Csak évek múlva derült ki, hogy a betanult Volga-dalok az eszperantó néven közismert világnyelvre átültetett részletek a finn nép hősi Kalevala-eposzából.

Oran előtt már Gorcsev önállóan készítette az ebédet, és valamennyiüknek nagyon ízlett a szárazbabfőzelék, amelyben két kiló marhahús és egy teljes iránytű főtt. Csak bokszolni nem akart az istennek sem.

... Amikor feltűnt Oran kikötője, Gorcsev a fülke ablakánál ült és kinézett, mellette Privát Elek pipázott. Kabátját közben visszaszerezte az alkoholmérgezésből lábadozó Porteniftől, aki a fenékben lakott. Mindketten nézték a *République* luxushajót, amely ott kötött ki a *Gyanús Cáva* mellett. A part messze volt. Ennél a dokknál a nagy óceánjárók vesztegeltek.

– Ezen viszik az autót... – dűnnyögte Privát Elek. – Valami tábornok, meg a cimborája.

Tehát de Bertin és Laboux a *République*-en jöttek át. És bizonyára Anette is.

De miért bérelnek ezek autóversenyzőt, ha az Alfa Romeo Laboux tulajdonában van? Milyen zseniális terv az, amit Drugics említett? És egyáltalán, mi a csoda van az Alfa Romeo körül, hogy ilyen ádáz harc folyik? Ezen töprengett Gorcsev. Közben a *République*-en megkezdődött a rakodás. A bámészködő munkások nem sejtették, hogy a mai napjuk milyen rendkívüli eseményeket és meglepetéseket fog hozni. Gorcsev most meglátta Laboux a *République* fedélzetén.

Aha! Nézi a rakodást! A hatalmas daru időnként zörögve kiemelkedett a hajó mélyéből, azután elindult, messze oldalra kitérve, mintha a nyílt tenger felé vinné a terhét, és csak jóval feljebb, ahol elérte a derékszögben fekvő vastraverzet, futott az acélházikó a rakpart felé.

Most felkúszott a hajó mélyéből egy hatalmas Alfa Romeo!... Oldalt zörögve fut a daru kis kunyhója és a remek kocsi inogva, libegve utazik a víz felett...

– Te fiú – súgta a fülébe Privát Elek, és meredten nézett az imbolygó autóra, amely most egy pillanatra megállt a levegőben. – Te... kölyök... – hangja rekedt és forró volt, a szeme csillogott –, hallgass ide, és... és azután felejtse el, amit mondok, mert agyoncsaplak: ez itt a világ legértékesebb autója...! Tizennégy karátos aranyból van!

Gorcsev tátott szájjal bámult a magasba...

Azután ijedten felkiáltott:

– A lánc elszakadt!

Egy másodperc... és a tizennégy karátos Alfa Romeo lehullik a nyílt tengerre, roppant víztőlcsér szökik fel, hatalmasat loccsanva, aztán elnyeli az autót nyomban a nyugtalan óceán mélye...

Ez az eset éppen azért volt rendkívüli a démoni autóval, mert teljesen kívülálló egyéneket is megragadott, és céltalan szenvedéseken keresztül magával vonszolta őket.

Ilyen vonszoltja volt például e hihetetlen ügynek a jámbor Vanek úr. A legénységi szobában fehérnemű-vasaláshoz használták az ágyát, mert Vanek úr itt sohasem fordult meg, mivel állandóan büntetését töltötte a fogdában. Ezért vasaltak a fekhelyén. A légióban még egy ágy sem heverhetett parlagon. Dél előtt Vanek úr körbefutott a napon, utána kivonult gyakorlatozni, és napközben fegyártársa Mehár, egy félszemű török, rendszeresen megverte. Minden étkezés után, mintha a verés kanalas orvosság lenne. Az óriás törökkel valamilyen félreértése volt Vanek úrnak, amit nem lehetett sohasem tisztázni, mert Mehár kizárólag az anyanyelvén beszélt. Amikor Vanek urat először vitték a cellába, a félszemű óriás már ott raboskodott, és hol arcra borult, hol felemelkedett, tárt karral. A titkár érdeklődéssel szemlélte, és később megkérdezte, hogy ezt a szabadgyakorlatot napjában hányszor végzik.

A török néhány mássalhangzót kiáltott feléje.

– Kérem... – mondta Vanek úr – én értek ehhez valamit, mert az unokatestvéremnek testmozgásiskolája volt, és növendékeivel együtt Dalcroze nevű mozdulatokat végzett a szabadban, amíg egy tisztiorvos közbelépése véget nem vetett ennek az állapotnak.

Mehár erre kissé nyugodtabb lett, és később már barátságosan mosolygott is.

Most történt a baj! Vanek úr megjegyezte, hogy szép idő van.

És ez az, amit nem kellett volna tennie!

Mit értett félre a török? Sohasem derült ki.

De az időre vonatkozó megjegyzés leírhatatlan idegállapotba hozta. Két kézzel verte a mellét, ordítózva esküdözött valamire, és igazi könnyeket sírt.

– De kérem... – hebegte Vanek úr. – Ha akarja, visszavonom, és elismerem, hogy az időjárás túlnyomóan száraz, viharos, sőt amennyiben tetszik, talaj menti fagy várható...

– Te... kutya... hihetetlen... – üvöltötte, és megragadta a nyakát. – Úgy látszik... nem tudni, hogy ki én vagyok?!

– Kérem... – rebegette Vanek úr. – Mondja meg, milyen állat ön, és én úgy fogom szólítani...

... Az ór, aki a vacsorát hozta, megmentette Vanek úr életét. Sok már nem volt benne, mert Mehár, az óriás török, miközben fél szeméből igazi könnyeket sírt, rabtársa fejét-hátát átkozódva verte a cellaajtóhoz.

Mehár még sokszor megverte a titkárt, mert Vanek úr pusztá látásától elkecseregett, és nem tudott uralkodni magán.

De sohasem derült ki, hogy milyen félreértésre adott okot az időjárásra vonatkozó kitétel.

A titkár tisztában volt vele, hogy ha nem sikerül idejében egy tolmácsot szereznie, akkor a török előbb-utóbb végez vele.

És Gorcsev közben értesítette, hogy némi türelemre van szükség, de jön. És mellékelte a befizetési lapokat. Würfli úr, akit az ótőrai teák intézménye kergedett a csődbe majd a légióba valamilyen titkos oknál fogva úgy érezte, hogy neki Vanek úrral össze kell tartania, és ezért sűrűn molesztálta a megviselt titkárt.

– Mi jobb emberek vagyunk – súgta titokzatosan a gyakorlótéren egy pocsolyában, ahol éppen feküdtek. Mert ha az őrmester hasra vetést vezényelt, Vanek úr általában egy pocsolya vagy árok előtt volt.

– Itt a pocsolyában, ezt higgye el, rondák vagyunk.

– Kérem, kérem! Csak beszéljen egyes számban.

– Miért? Én sem vagyok sokkal szebb, mint maga.

– Mi rokon lelkek vagyunk, ezt higgye el!

– Úgy érti, hogy maga az én lelki unokafivérem, vagy nagymamám? Mi közöm magához?

– A művészek szeretik a táncot.

– Ez biztos – felelte vállát vonva.

– A muzsikusok is és a festők is.

– Továbbá a kőfaragók és a balett-táncosok. Hogy ezt minek mondja folyton?!

– Ide hallgasson – súgta, és közelebb csúszott Vanekhez a pocsolyában, ahol hasaltak. – Együtt szökhetnének.

– Uram! Egy levelező meghal, de szerződést nem szeg!

– Ön levelező is volt, Tintoretto úr?

– Ezt a csúnya szót ne alkalmazza többé, ha azt akarja, hogy még más pocsolyában is csevegjünk.

– 27-es, maga bitang! – üvöltötte Verdier, és Vanek szomorúan súgta a táncmesternek:

– Ez megint én vagyok. A fene egye meg magát.

– Hogy mer beszélni gyakorlat közben?!

– Csak súgva...

– Vigyázz! Kihallgatásra megy!! Tíz nap salle de police-t kér!

– Még van két hét a régiből.

– Csend!

– Évekre menő restanciába jövök...

– Ezért ötven guggolást csinálsz, egy... kettő...

És ez így ment állandóan. Nem volt egy perce a kantin számára, alig tartózkodott szabadlábban, és az első kimenőnapján beleütközött a szerencsétlen éppen Marigon marsallba, aki mindig rosszkedvű volt, mert egy golyót hordott a csípőjében, és ez nagy izgalmak vagy időváltozások esetén megmozdult. A marsall egy nyomdánál elhaladva megpillantotta a szemüveges közlegényt, amint visszafelé köszön a tulajdonosnak. *És megemeli a sapkáját!* Nem állhatta szó nélkül, mert e látványtól megmozdult csípőjében a golyó.

– Közlegény! Maga bolond! Tegye fel a sapkáját!

– Köszönöm, nem fázom. És különben is, a katona legyen edzett – felelte és barátságos mosollyal legyintett.

– Közlegény! Ki vagyok én?

Vanek úr ijedten nézett jobbra–balra.

– Tigris?... Kérem, ha nem az, én... kitalálom...

A marsall csípőjében egyet fordult a golyó. Ott állt előtte egy katona, minden gombja piszkos, mintha őskori lelethez tartozó patinás, régi pénzt varrt volna a zubbonyára, oldalfegyvere a gyomra táján csüng, testének hossztenge-lyével párhuzamosan, sapkáját a combja mellett fogja, mint valami levélhordó. Nom du nom!

– Közlegény! Azonnal tegye fel a sapkáját! Maga agybeteg.

– Kérem, ezredorvos úr – dadogta és feltette a sapkáját. – Én ugyanis új alkalmazott vagyok a hadseregnél...

– Melyik erődben szolgál? Adja meg az adatait!

Ami ezután történt, azt a marsall még évek múlva is fátyolozott hangon mesélte, és a golyó hosszan rezgett a csípőjében...

A közlegény ugyanis könnyedén a zsebébe nyúlt, elővett *egy névjegyet*, és átnyújtotta. Az ősz katona úgy meghökkent, hogy mindenről megfeledkezve feltette a pápaszemét. Nem akart hinni a szemének, amikor ezt látta:

VANEK B. EDUARD közlegény Idegenlégió ORAN Fort–St–Thérése

Telefon: 3736

A marsall szeme kimeredt.

– Mars! Majd ezért intézkedem. Maga hazamegy az erődbe, és jelenti kihallgatáson, hogy találkoztunk.

– Ki kíváncsi ott az én privát ügyeimre? Annyi a dolog...

– Takarodjon! Idióta! Lelépni!

– Honnan?... – kérdezte ártatlan ijedtséggel, és itt végetért a dialógus.

A marsall megfenyegette halálsápadtan, és ment. Annyit még látott futtában, hogy a légionárius udvariasan megemeli a sapkáját...

XV. FEJEZET

1.

Hosszas hallgatásba merülve ültek az orani nyaraló teraszán. De Bertin mindenféle hatóságnál eljárta, hogy az autót sürgősen felemeljék a mélyből. Sajnos hátráltatta az ügyet, hogy ott, ahol az autó elmerült, a tenger több, mint száz méter mély volt. Ahhoz, hogy kiemeljék az Alfa Romeót, a haditengerészetnek egy különleges segédhajót kellett volna igénybevenni, ilyen azonban a helyszínhez legközelebb Brest kikötőjében horgonyzott, és egy teljes napba telt, amíg az admirálisnál elintézték, hogy a vízbe hullott autó kiemelésére Oranba irányítsák azt a bizonyos aknaszedőt...

– A késés most veszélyes – mondta Laboux –, mert ha Abe Padan felkelői nem jutnak idejében fegyverhez, akkor elfojtják az egész lázadást.

– Hová kellett volna vinni az autót? – kérdezte Anette, aki általában szótlan volt és sápadt.

– A *Próféta Papucsá*-hoz. Abudir oázis közelében van ez a sziklás hely. Ott táborozik Abe Padan.

– És miért hagyja ezt a portugál?

– Ifiriz felől ez a helység megközelíthetetlen. Francia területen kellene átvonulnia, mert egy semleges zóna elvágja Ifiriz északi részét, és csak fegyvertelen polgárok közlekedhetnek erre.

– És hogy fog Abe Padan támadni...?

– Hm. Neki sikerülne éjszaka átjutni a francia zónán... Dizardnak erre nincs esélye, mert a francia határőrszolgák csak azt nem látják, amit nem akarnak...

Anette hallgatott. André teát szervírozott, és nem tolakodóan, de mégis bizonyos enyhén drámai arckifejezéssel jelezte, hogy amennyire ezt viszonylatuk engedi, szomorúan értesült az autó elvesztéséről.

– Mit gondolsz? – kérdezte Laboux a leányát.

– Semmit. Illetve... szegény Gorcsevre...

– Jól van ez az ember... Bertin érdeklődött – mondta halkan.

– Oranból az első napon továbbment a század – szólt közbe a tábornok. – Néhány kilométerre innen, Bores-Bouledinben állomásoznak a kiképzőtáborban, és Douville tiszthelyettes ismét kapott kétezer frankot, hogy jól bánjon vele, de elárulom neked, hogy ezt Laboux adta.

– I... igen... Sajnálom, hogy... az az ostoba...

Nem folytathatta. Anette a nyakába borult, és megcsókolta. Közben egy könynye is kihullott.

Douville tiszthelyettes csakugyan jól bánt a 21-essel, és Cortot érthetetlenül állt az altiszt nagylelkűségével szemben, aki nem volt régi cimborája, mint Hector Potiou, de olykor húsz-harminc frankot is adott neki italra. Ha tudta volna, hogy az alkoholizmusát a számára küldött pénz egy töredékéből finanszírozta Douville, hát másképpen fogadja a jószágát.

– És... mi lesz, ha kiképezték? – kérdezte Anette.

– De Bertin mindent megtesz, hogy ne küldjék a sivatagba... Állandó érintkezésben van a századparancsnokkal is. Ez tudja már, hogy Gorcsev valamilyen okból különösen fontos személy.

– Valamilyen okból! – kiáltotta panaszosan a leány. – Abból az okból, hogy szeretem! Hogy sohasem fogok mást szeretni!

Laboux sápadtan hallgatott. Gorcsev elhamarkodott lépése nagy súllyal ülte meg a lelkiismeretét.

– A sors – mondta később – keservesen megbüntetett, hogy szigorú voltam hozzá. De mégis igazam volt! Nem adhatom a leányomat az első ismeretlen jöttment fiatalemberhez!

– Nem jöttment! – kiáltotta Anette. – És szeretem! Vedd tudomásul, hogy hozzámegyek!

– Nem! Gorcsev kalandor! Fenntartom! – kiáltotta az asztalt csapkodva. És André dőlőfős arccal tálcára rakta a csészéket, hogy gazdája rossz modorát ne hirdesse fennhangon e porcelánok undok csörgése.

– Szeretem!

– Én elutasítom! Ezt állom. Bármit is hoz a jövő ebben az ügyben! – kiáltotta Laboux kivörösödve.

És a jövő, mintha végszóra jelentkezne egy színpadi jelenetben, máris hozott valamit, amire a legkevésbé számítottak, ami az elveszett autó szerencsétlen eseménye felett érzett szomorúságukat megtízszerezte: André behozta a postát, emelt fővel, ridegen, mintha valamennyi levél régi haragosa lenne.

Az egyikben Bores–Bouledinből a századparancsnok néhány részvételleljes sorban közölte, hogy Gorcsev Iván újonc szívszélhűdésben, váratlanul meghalt...

2.

Az alkoholista Cortot halálához kissé hozzájárult a nagylelkűség, amit Douville Laboux pénzből gyakorolt. Hector Potiou hagyta, hogy szabadon járkáljon, Douville pénzelte, nem csoda hát, ha éjjel–nappal részeg volt. És amit évek óta jószoltak a fegyházi orvosok, bekövetkezett. A szív felmondta egy futólépés gyakorlaton a szolgálatot. De hiszen Cortot maga is sejtette, amikor elhátározta, hogy beáll a légióba. Meghalni tért vissza Franciaországba, és legalább egy régi pajtás, Hector Potiou karjaiban végezte, francia földön, részegen...

... Anette néhány injekció után feleszmélt az ájulásból, és kinyitotta szemét. Holott úgy érezte most, hogy jobb lenne örökre behunyva tartani.

Laboux görnyedt háttal ült egy karosszékben.

Megtörte az ügy. A távozó orvos után, mint mefisztói kénkőfüst: éterszag terjengett a szobában.

– Legalább te légy erős – mondta de Bertin. – Meg kell nyugodnunk a szerencsétlenségben. Ez a fékezhetetlen ember maga kereste a sorsát, amely-nél jobbat érdemelt.

Laboux-t gyötörte a lelkiismeret. Milyen kedves, vidám fickó, és egy ostoba tréfa miatt...

– Mikor temetik? – kérdezte de Bertint.

– Ma délután.

Most Anette lépett hozzájuk. Határozottan, egyszerűen és nyugodtan mondta:

– Te nem akartál rosszat... és... – de nem bírta folytatni. Sírt.

Azután elindultak autón a kiképzőtábor felé. Borús, bús nap volt. A langyos levegőben elkeveredett a nyílt tengerből becsapódó köd. Nagy vihar lehetett valahol az öböltől messze, kint, a nyílt óceánon.

A napok óta járó bóra csúf szele páraszíporkákat sodort az arcukba, és nedves volt minden. Így érkeztek Bores–Bouledinbe, hogy részt vegyenek a szomorú légionárius–temetésen. Tócsák és azózt pálmák között szabálytalanul elszórt barakkokból állt ez a kiképzőtábor.

A századparancsnok megmutatta a barakkot, ahol „Gorcsev” lakott, a fekvőhelyét, a holmiját. Az ágy mellett, a földön egy tábla bagó hevert. A tábornoknak ez gyanús lett. Nem olyan fiúnak látszott szegény, mint aki bagót rág.

– Mutasd meg, kérlek a holmiját – kérte de Bertin a parancsnoktól.

– Az őrmester a raktárba vitette...

A századparancsnoknak dolga volt. Átadta a látogatókat Hector Potiouinak, aki igen megrémült, amikor a tábornok „Gorcsev” poggyászát akarta látni. Most baj lesz... Hiszen ő jól tudta, hogy Cortot nem azonos Gorcsevel.

Lementek a raktárba, és ott Potiou elébük tett egy nagy sárga bőröndöt. Ott fityegett rajta egy névjegy: *Gorcsev Iván*. És néhány finom holmi közül előkerült vagy fél tucat fénykép.

Ő volt!

A fiatalember kedves, vidám feje mosolygott rájuk a felvételről, egy kissé illetlenül ferdére feltett szalmakalapban.

Semmi kétség... Aki csak egyszer is látta, felismeri: ez Gorcsev!

Hector Potiou halálsápadtan állt. Ő megmondhatta volna, hogy a fénykép eredetije sohasem szolgált itt, a sárga bőröndöt egy hentes révén kapta Cortot a postán. Ez az alak ellopta még Marseille–ben az igazi Gorcsevtől a bőröndjét, és egy katoná bosszúból feljelentette. Az illetékes katonai hatóság megbüntette a henteset, és a bőröndöt Cortot–nak továbbította, miután az Gorcsev név alatt szolgált. Ha Potiou őrmester ezt elmondja, akkor piszkálni kezdik a Cortot–ügyet, és abból baj lehet. Tehát állt rémülten, sápadtan és hallgatott. Laboux a száját rágta. Anette zokogott, és később elmentek a légionárius temetőbe, ahol megkezdődött az egyszerű szertartás... A koporsó készenlétben várta a lebocsátást, és ez állt rajta szép fehér betűkkel:

Gorcsev Iván, közlegény élt 22 évet

Anette nem vette le a szemét a felírásról, és nagy könnycseppek folytak végig az arcán. Legalább meggyászolta valaki ezt a Cortot is, aki igazán nem szolgált rá ilyesmire. De hát az egyetlen tisztesség, amire ezen a földön senki emberfia nem lehet méltatlan, az hogy elsirassák, amikor már meghalt. És ha nem is személyesen az ő tetemének szólt a hulló könny, bizonyára jólesett volna az öreg apacsnak, ha metafizikailag rangrejtve jelen lehetett volna a koporsón kívül ezen a temetésen, ahol finom emberek ennyire gyászolják. Ebben a valószínűtlen esetben tán sajnálja, hogy Colette, a *Vég Párizsi Bodega* pincérnője nem láthatja végtisztességét ez úri környezet szomorúságától dekoráltan. Ha ugyan haláluk után is szívesen henevnek az emberek előkelő ismerőseikkel, ami nem valószínű, de nem is lehetetlen...

3.

Laboux szívét nehéz súllyal nyomasztotta az önvád Gorcsevért. Felült az ágyban.

Sirokkó volt. Párás, undok este.

Egy éles vonal indult a szeme sarkából a tarkójáig, lehatárolva koponyája harmadát, mintha görcsből készült sapkát viselne a feje búbján, félrecsapva.

A levegőben úszó gőzös, híg rothadás nyirkossá tette az ágyneműt, és a szoba falai pállott szagot leheltek.

Az ablakhoz ment.

Sirokkó...

Nedves háztető, fényudvarban bóbiskoló lámpák látszanak a fullasztó éjszakában. A különös, gonosz déli áramlás forrón végigsimítja az arcát, pedig szélszend van. Kettősen dobban és aritmiás vergődéssel küzd a szív; belülről lüktet a dobhártya egy nyakütoér izgalmától, és összeáll a köd, egyre sűrűbb, pinceszagú burokká.

Sirokkó...

Konyakot iszik... Az ablakkal szemben, a köd mozivásznán egy rezgő képet lát, mintha kezdetleges laterna vetítené:

Gorcsev Iván, közlegény élt 22 évet

Járni! Menni!... Nem bírja a leánya tekintetét, nem bírja a saját gondolatait... Úgy látszik, kiújul a maláriája... Láza lehet...

Felöltözött, és elment otthonról... Elsietett.

A szél sirt, vékony, átlátszó ködfátylak nyújtózkodtak a rossz szagú, langyos estében... A nyílt óceán vihara kicsapott ide, az afrikai partra... A kikötő táján valahonnan harmonika hallatszott. Néhány szirénabögés vegyült a muzsikába. A nedves fakoronák itt is, ott is felvillantak, ha ráhullott egy elrohanó autó fénycsóvjája valamelyikre.

Bement az egyik kocsmába. Ha valami baja volt, lekívánta magáról az úri életet, elvegyült a matrózok és más, egyszerű emberek világában. Máskor itt jól érezte magát.

– Konyakot!

A kocsmáros gyanakodva nézte jóruhás vendégét.

– Na, mit bámul! Hozza azt a konyakot, maga hülye!

– Igenis! – felelte, és gyanakvása nyomban megszűnt.

A harmonikához egy citera is csatlakozott. A Caporal bűze összevegyült a kímért bor szagával. A nyolcadik konyak után kissé enyhült a belső feszültsége. Élvezettel szívta be a ködpárától gőzölgő zubbonyok és nedves gumikabátok leheletét.

Forró fejfel kilépett a légtelen, homályos estébe. Elmosódott arcok tűntek fel a párán át, fényes rendőrsapka... egy bandukoló, zörgő teherkocsi. A távoli hajószirénák versenyt sírtak a szél zúgásával.

Kissé szédült. Részeg lehet, gondolta... A sarki forgalmi lámpánál már bizonyosan tudta, hogy részeg... Nyirkos karosszériák csillogtak, a zöld jelzést várva... Egy mellékutcából hosszú dudálás, Laboux forró szemei előtt ismét feltűnik a sírfelirat: „élt 22 évet”. Szédült...

És most a sarkon befordul az elmerült kocsi, a nagy, kék Alfa Romeo...

Sikolt a fékje... Ott a kilincse mellett a háromszögletű jel, amit ő kapart le a zománctól... És a kormánynál a halott légionárius, Gorcev!

Sapkája, tarkóvédője, egyenruhadubbonya is látszik, és egy szomszéd autó fénykévéjében az arca is!...

A halott katona vezeti az elsüllyedt autót! És átsiklik a vörös fény alatt. Mit törődik egy kísértet a forgalmi jelzéssel?... Laboux csak állt, bután, forró fejfel!

Hahó! Gorcev! Hát bocsáss meg! Én nem akartam!

Hangtalan kiáltás volt ez, amit a fényektől rongyolt ködben úszó látomás felé küldött... Jól tudta, hogy részeg, hogy ha odamenne a bizonytalan körvonalú autóhoz, az Gorcevvel együtt semmivé válna...

Homályos emberalakok, árnyak, párafoszlányok mögött még látja elsuhanani, és a jól ismert, tompafényű hátsó lámpa furcsa, parázsló ásványa visszapálink, bágyadt sugárzással. Azután bekanyarodik a sarkon merész szögben, és eltűnik...

De távoli csörömpölés hallatszik a kanyar felől... Ó, uram, atyám, hát ő megölte ezt a fiút... Van mégiscsak valami megfoghatatlan lényege a testnek, ami több, mint az anyag? Ami kevesebb, mint a semmi?...

Ment az elsuhanó vízió nyomában, kuszált lelkiállapotban, a gőzölgő, kontúroktól megfosztott utcai mozgalmasságban.

Látta a halottat az elmerült autó kormányánál!

Laboux végigsimítja verejtékes homlokát. Beleőrült ebbe?... Megy, kissé részegen, tántorogva a ködben, egyenesen haza... Ez több volt, mint részegség, több volt, mint láz... Ez vízió már. Fix csalódása az érzékeknek...

Befordul a téren, és otthon van...

Mindkét karját védően maga elé taszítja, és fagyos bizsergés fut át a testén!

A villa előtt ott áll a nagy, kék Alfa Romeo, sértetlenül!...

Állt és rámeredt. És kiáltani akart, de nem jött hang a torkán... Isten! Csak ne őrüljön meg!

Lihegve leült a ház vizes lépcsőjére, és nézte az autót, és akarta, hogy eltűnjék a látomás... De hiába. Két tenyerébe hajtotta a fejét, majd ismét felnézett. Hiába...

Az autó ott állt, és vastag esőcseppek kopogtak a csodálatosan kék színű zománcon...

4.

Az események most már lélegzetnyi szünet erejéig sem eresztették ki kavargó örvénygyűrűikből a Gorcsev nevű porszemet. A szerszámraktár ablakán leste, hogy elmenjen a Mester és Gafirone. Miután a két utas végre elment, érte jött a kapitány.

– No, most a partra megyünk – mondta Privát Elek. – Remélem, már nem akarsz a légióba lépni?

– Nem, nem – felelte gyorsan, mert Gorcsev ezen a világon csak jötevőitől félt, akik közül a hallgatag Drugics odáig elment részvét dolgában, hogy leütötte egy létrával. – Szeretném meglátogatni egy rokonomat, és visszajöök.

– Gyere délután a *Három Főkkac étterem*-be. Ott várunk.

– Mire várnak még, ha egyszer az autót elnyelte a tenger?

– Azzal te ne törődj! Különbén is mindenképpen várni kell, mert Lingeström, Aldous és Portenif a *Magdalena* luxushajón érkeznek, és holnap dél lesz, mire beáll.

Gorcsevnek tetszett pártfogóinak bohém könnyedsége, amellyel túltették magukat az Alfa Romeo pusztulásán. Kemény fiúk.

A parton elbúcsúztak. A hallgatag Drugics külön is vállon veregette szeretettel, hogy leesett róla a sapka. De mindegy! A fő dolog az, hogy megszabadult tőlük.

Elsősorban a főpostára ment, hogy jött-e poste restante levele. Természetes, hogy várta már egy levél.

Amikor kibontotta, először kissé elszédült. Mi ez?

VANEK B. EDUARD

Kelt, 193.....

magántitkár

Idegenlégió (Afrika)

Csekkszámla: BANQUE DE FRANCE 1701

Sürgönycím: VANEKLÉGIÓ

Vezérképviselet: Oran FORT-ST.-THÉRÉSE

Fiókok: Algír, Marokkó, Fez stb.

T. Petrovics Leo igazgató úrnak ORAN Poste restante

F. hó 18-i levelére válaszolva, van szerencsém értesíteni t. Igazgató urat, hogy b. könyveim átvizsgálása alkalmával k. számláján az alábbi esedékességek elmulasztott összegei fungálnak:

Felemelt fizetésemre f. hó 1-től 1 000 fr Helyettesítési illetmény f. hó 2-től 8 000 fr. Összesen: 9 000 fr.

Fennálló hátraléka bizonyára elkerülte sz. figyelmét, tehát tisztelettel kérem, hogy azt nb. cégemnél mielőbb rendezni szíveskedjék.

Egyben felhívom t. figyelmét, hogy a francia véderővel szembeni függő viszonyom rendezése nem tűr halasztást, és azonnali jelentkezését századomnál annál is inkább elvárom, mert ellenkező esetben legnagyobb sajnálatomra kénytelen lennék továbbszolgálni, ami igen szomorú következményekkel járna a fenti hadseregre nézve, és engem arra kényszerítene, hogy az ügyben haladéktalanul megtegyem a dász- és futólépéseket. Késedelmétől megrendülten, de szíves megbízásait a jövőben is mindenkor készséggel várom.

*Kiváló tisztelettel: VANEK B. EDUARD
közlegény és magántitkár*

XVI. FEJEZET

1.

Az orani régi vár a tengerpartról kiszögellő földnyelven épült, alig néhány száz éve, és a turisták szerint csodás kilátás nyílik a tengerre.

A vár különböző, beomlott teraszai alatt van a *Szultána Korridor*. Abu ben Masnir mór fővezér itt őriztette láncon egy hűtlen kegyencnőjét, hogy e merőben radikális eljárással óvja a kísértéstől. Sikerült-e megóvni a kegyencnő hűségét, vagy sem! Ki tudhatná ma már?... Sötét korok és hűtlen asszonyok titkait még eddig senkinek sem sikerült pontosan tisztázni. Annyi bizonyos, hogy ezt a földszinti helyiséget nem szívesen látogatják a turisták, mert sok benne a denevér, a pók, a százlábú, és ártalmatlan siklók is megfordulnak itt olykor.

Ezt a helyet szemelte ki Gorcsev, mint olyan, ahol ruhát cserélhet Vanek úrral, akinek a várban adott találkát.

– Ne haragudjék uram, a késésért – mentegetőzött Gorcsev, amikor kezét fogott. – Rajtam kívülálló okok miatt történt, és úgy hiszem, megfizettem érte...

– Azt hitte, hogy az ilyesmit megfizetheti pénzzel?

– Hát, kérem – ismerte be Gorcsev. – Én azt hittem.

Vanek úr búsan bólintott:

– Önnek igaza volt.

– Most felveszem a ruháját, és bemegyek a szabadához. Magát nem üldözik, mert civil, engem nem küldhetnek el, csak kérdőre vonhatnak távolmaradásomért.

– Ezek ott nagyon érdekes dolgokat tudnak, arra figyelmeztetem – mondta búsan, és kirakta a zsebeit... – Van egy tánctanár, aki állandóan a művészekről beszél, de hasznos is néha, mert jól ismeri a fontosabb állatneveket. A káplárnak kifogása van a galaci révkapitány felesége ellen, és az őrmester megöli, ha nem nevezi Kabóca nevű állatok királyának. Nagyjából ezek a fontosabb tudnivalók. Esetleg lesz ott egy Mehár nevű indiai tornatanár, aki meteorológiai okokból kifolyólag megveri időnként önt, ehhez hozzászokik idővel...

Közben levette a ruháit, és Gorcsev beöltözött katonának. A nadrágot hónaljáig húzhatta, és a zubbony felöltőszerűen csüngött és lebegett rajta. De ez nem fontos. Viszont Vanek úr rosszabbul járt. Gorcsev vászonnadrágját úgy ahogy fel akarta erőszakolni, mire az szétrepedt, de teljesen. Két darabra.

– Maga itt megvár – intézkedett nyomban Gorcsev –, amíg az első ócskástól egy ruhát hozok.

Vanek úr aggódva körülnézett.

– Kínos heteim lesznek, amíg majd úgy adódik, hogy ismét felkeres.

– Ne tréfáljon. Csak nem képzél rólam ilyesmit? Egy perc múlva itt vagyok. Ne aggódjék – mondta Gorcsev, és elment.

Egy perc múlva Vanek úr igazán nem aggódott, de úgy két és fél óra elteltével már nyugtalan érzés fogta el, és amikor lassan bealkonyodott, elhatározta, hogy érintkezést keres a külvilággal. Kilépett az ajtón, hogy intsen. Az egyetlen felsőruha Vanek úr közelében a kabát volt.

Azzal intett.

Egy norvég balneológusnő, életének delén, de már a közeli alkonyt sejtető arcvonásokkal, Kodakjával éppen arra jött, és nyomban elájult. Két napig napszúrás ellen kezelték, mert képtelen volt elmondani, hogy mi a baja. Később egy arra járó leányárvaházi növendékcsoport énektanára a fentiekkel egyező előzmények után eltörte rajta az esernyőjét.

Vanek úr ekkor megtörtén, kimerülten visszaült a kőpadra, és olyan volt, mint egy búskomor szultána, aki a fogságban hízásnak indult, és elvirágozott bánatában, mert a féltékeny szultán lenyíratta a haját, de a bajuszához nem engedett nyúlni.

... Már beletörődött volna abba, hogy itt marad ezentúl, amíg Gorcsev visszatér valaha, és nyers siklólóhússal fog táplálkozni, amikor az énektanár feljelentése alapján eljött érte az őrjárat.

Miközben egy lópokrócba becsavarva, mezítláb, de megvasalva bandukolt a kísérőivel, emlékezett egy örült festőnek a *Tettenért Remete* című vásznára, arra gondolt, hogy semmi értelme az őszinte vallomásnak. Ha elárulja Gorcsevet, akkor ezután pénzt sem kap a szenvedéseieért, meg ki tudja, hogy elhízik-e a történeteket?

Eh!... Most már mindegy...

A börtönbe érve megpillantotta Mehárt, aki éppen sűrű arcra borulásokkal foglalkozott. Csendben leült a sarokba, és amikor a török megfordult egy másodpercre, Vanek úr szerény mosollyal mondta:

– Ráér a veréssel, ha befejezte. Nekem nem sürgős. Csak csinálja tovább, örült úr...

2.

Mi történt Gorcsevvel? Miért feledkezett meg hányatott életű titkáráról? A kilátás miatt. Ha az oráni régi vár terasza előtt nem olyan tág panorámával kínálja tarka kikötői látványát az öböl, akkor a titkár nem okoz rajtaütésszerűen idegösszeomlást a svéd balneológusnőnél, és az énektanárnak továbbra is megmarad jó karban az esernyője. Ezenfelül másképpen végződik néhány becsületes és becstelen ember törekvése, fordítva alakul Abe Padan király és a portugál Dizard trónviszálya, továbbá megváltozik az ifiriz nép történelme.

Mert Gorcsev lekönnyökölt egy percre a teraszon, és nyomban megállapította, hogy a vár alatt nyúlik az a kőgát, ahol a *République* és közvetlen közelében a *Gyamiús Cápa* vesztegel.

És egyszer csak látja, hogy a *République* melletti gáton ott van a Mester, megismeri a széles válláról, ősz fejről, azután a púpos Halacska és az a csámpás... Drugics! Az ott Privát Elek!! Egy tányérsapkás, hivatalos egyén is velük van, és valami fuvarlevelet nézeget, amit a Mestertől kapott...

Gorcsev izgatottan figyelt. Rövidesen megindult az egyik daru... a *République* felett leereszti a láncát... Várakozás. Nemsokára a hajó mélyéről a magasba emel valamit... Egy ponyvával védett autó... Látszik a négy kereke! Az óceán felől egy ködfal közeleg! Az autó libegve halad a láncsal...

Gorcsev nem érti, csak érzi, hogy mi van itt, és vadul dobog a szíve.

Ez a tizennégy karátos autó! – kiáltja belülről egy hang, pedig nem lehet az, hiszen a vízbe zuhant! – Nem! Itt valami történt! Rohan... Közben elhomályosul a nap, begördül a nyílt tenger felől a köd roppant tankja, és átvonul az utcákon, házakon, embereken... Szegény Vanek úr, mi lesz vele? Eh! Rajta később is segíthet. Az autó ügye pillanatokon múlik...

Gorcsev leér... Messziről látja, hogy a banditák jönnek a partra, végig a mólón. Egy raktárépület kapujából figyeli őket. Homályos fények rezegnek a síkos, feketén csillogó aszfalton, és a pokol katlanjának fullasztó gőze ül mindenben.

Munkások kiáltoznak... csikorgás... És a daru folyamatos zörgéssel görgeti le a láncot... Partra helyezték az autót... Drugics eltávolítja a ponyvát, Gafirone a kormányhoz ül, és bejárátja a motort... Gorcsevnek a motor ütemére lüktetett a torka...

Most egy közelgő taxi fénycsóvjája növekszik a ködben... Odavilágít a karosszériára, és az orosz önkéntelenül felkiált!

Egy kéken zománcozott, hatalmas Alfa Romeo elindul, és magasra fröcsköli a sarat...

A tizennégy karátos autó volt!

3.

Gafirone, ahogy a Mester meghagyta, az *Imperial* előtt beült az Alfa Romeóba, és a körmeit ápolta.

Félóráig itt kell ülnie. Akkor indulás. Leterpesztett ujjait lakkozta elmerülten, és halkan füttyült. A versenyző nagy gonddal festi a körmeit, oly precíz, többféle síkból adódó hatásokat figyelve főműve előtt, az utolsó ecsetvonások közben. Az utolsó ecsetvonás után gyorsan egymás felé rázogatta a kezét, mintha tapsolna, de meggondolná, mielőtt összeér a két kéz.

Valaki kinyitja a kocsii ajtaját. Egy fiatal katona áll ott feszes tartásban, de teljesen fesztelen, bő egyenruhában.

– Ön Gafirone autóversenyző?

– Igen.
– Szíveskedjék velem jönni.
– Hová?
– A városparancsnokságra.
– Miért?
– Az Ön kocsija ez a kéken zománcozott Alfa Romeo?
– Ne...em... de ez egy úré, aki...
– Szíveskedjék velem jönni, lehet, hogy csak egyszerű formaságról van szó.
Gyalog megyünk. A kocsi itt marad...

A versenyző halottfehéren követi Gorcsevet. Sejtette volna, hogy ez nem tiszta ügy.

Komor épület elé érnek... A katona kinyit egy kiskaput, és Gafirone belép. Függöny választja el a folyosó további részétől.

– Itt várjon, amíg szólok az őrnagy úrnak.

És átmege a függönynyíláson. Gafirone vár... vár... Húsz perc elmúlik. Végül kijön egy múlt századbéli alabárdos, pápai testőr, és meghökken a versenyzőtől.

– Kit keres?...

– A... az őrnagyot...

– Miféle őrnagyot? Ez itt az orani Klasszikus Színház művészbemutatója. Hé! Gafirone kirohan, mint az őrült, és mindenkinek nekiütözik közben!... De csak fut!!..

Késő!... A hotel előtt a Mester szinte toporzékol... Ott van a kacsorú kapitány, meg a többi elhanyagolt külsejű alak. Csak az autó nincs ott...

Gorcsev közben megelőzte a Mestert, taxin visszatért a szállóhoz, egyszerűen beül a kormány mellé... begyűjt, és elindul az autóval kísérteties útjára.

A sarkon feldönt egy újságosbódét, de félóra múlva megáll Laboux villája előtt.

4.

– Mi történt? – kérdezte Rézláb, amikor Privát Elek értük jött a *Három Főkkac* nevű étteremhez, hogy együtt menjenek a Főtérrre, ahol a Mestert kell várni.

– Ez a Gorcsev... – felelte fogcsikorgatva –, hogy gebedne meg. Ellopta az autót. Bolonddá tette azt a versenyzőt.

– Az ügyis bolond volt – állapítja meg a hallgatag Drugics, akit csak egészen kivételes tévedések indítottak arra, hogy beszéljen.

– Most már legalább elmondhatod, hogy mi volt ez a história az autóval, ami hol a vízbe esett, hol ellopják.

– Génuában feladott a Mester a *République*-re egy ugyanolyan kocsit, mint ez a bizonyos tizennégy karátos – magyarázta Privát Elek – Gafirone versenyző kocsijának mondták, és ponyvával volt bevonva. A fenékben odaállították ennek a Laboux-nak az autója mellé. A hajóraktárnok a zsebünkben volt. Kikarodás előtt a mi autónk ponyváját ügyesen Laboux Alfa Romeójára tette át a raktárnok. Az egymás melletti két autó közül természetesen a ponyva nélküli kék Alfa Romeót hitték Laboux kocsijának. Pedig az a miénk volt, és Laboux tizennégy karátos autója ott állt mellette ponyvával fedve. Amikor leszakadt a kocsi, persze, azt hitték, hogy az az övék.

– Honnan tudták, hogy leszakad majd a darulánc?

– Az volt a legegyszerűbb. A kicserélt kocsi ülése alá a raktárnok ötszáz kiló súlyt helyezett el, amíg a hajó útban volt. Éppen háromszázal több volt, mint amit a csiga lánc az autóval együtt elbír. Persze alighogy emelte, leszakadt.

– Remek terv volt! És erre egy ilyen szélhámos...

– Hát óriás ez a Gorcsev?! – kiáltotta Rézláb.

Közben kiértek a Vár előtti díszterre. Oranban, ha az ember ösztönösen jár, biztos, hogy erre hozza a lába. A köd valamelyest felszívódott, és az eső is elállt. Drugics, mint általában a zárkózott, nem barátkozó emberek, ingyenc volt, mert az étkezés magányos öröme megfelelt természetének.

– Hol lehet ez a Cservonec kölyök? – kérdezte a Halacska.

– Csak nem vesztett meg újra a légióval?

Ebben a pillanatban egy óriási autó állt meg mellettük. Valami bútorszállító, vagy ilyesmi lehetett.

– Figyeljetek! Magyarázatra nincs idő. Egy óra múlva indulunk ezzel a kocsival, csak Lingeströmöt várjuk.

– Szállítmányozással fogunk pénzt keresni?

– Fogd be a szád! A tizennégy karátos autó a miénk lesz! Ez a kocsi itt többet ér az előző tervnél! És benne lesz Gorcsev is rövidesen, arra esküszöm!

– De mi ez a kocsi?

– Majd megtudod! Most még egy autó kell, mert megérkezett Lingeström a mesziccel és Porteniffel... Itt várjatok!

És máris leugrott a hatalmas, fedett autóról, beszállt egy arra haladó taxiba, és elrobogott.

– Te érted? – kérdezte Rézláb.

– Rá kell bízni – dünnyögte Privát Elek. – Nagy esze van neki, azt meg kell adni.

Drugics a hatalmas ananászt szagolgatta.

– Miféle autó lehet ez? – bámészkodott a púpos Halacska. De mielőtt rátérhettek volna erre a kérdésre, Rézláb nagyot kiáltott:

– Megvan! Nézd a marhát...

... Gorcsev visszafelé Laboux villája elől sietett a Várba, rendkívül nyugtalanul a lehetőségek miatt, amelyek Vanek úrral kapcsolatban számításba jöhetnek, ha magára marad egy középkori vár kamrájában.

... Egyszer csak ott áll mellette Privát Elek, Rézláb, a púpos Halacska és a hallgatag Drugics, egy ananászt szagolgatva. Körülfogták.

– Hé! Cservonec! Hát ez miféle dolog?!

Gorcsev rémületen hátralépett. Szent isten! Ezek most feltartják, és Vanek úr mélységes negligzában ül a rab szultána cellájában.

– Megbolondultál, te taknyos?

– Hagyjanak engem, én...

Most el volt szánva rá, hogy Vanek úr érdekében üt...

... Ám a hallgatag Drugics elvette orra alól az ananászt, és minden további vita helyett fejbe csapta Gorcsevet a nemes gyümölcscsel, hogy az ifjú elvesztette az eszméletét.

Amikor magához tért, egy hatalmas teherautóban hanyatt feküdt, teljes sebességgel robogtak, és valaki az arcába tüszentett.

Arra fordult, bágyadtan és csodálkozva látta, hogy egy nyájas oroszlán hunyorog rá közlőről. Ez még nem ijesztette volna meg Gorcsevet, de vak rémület járta át, amikor megpillantott az oroszlánketrecen egy táblát fityegni, mint valami névjegyet, és ez állt rajta nyomtatott betűkkel:

WENDRINER ALADÁR

artista és ragadozó

Az Oroszlánt etetni, a ketrecbe nyúlni,

vagy a fenevadat bármi módon ijesztgetni

SZIGORÚAN TILOS

Lehunyta a szemét, mert szeretett volna felébredni, azonban a Wendriner Aladár nevű fenevad ismét az arcába tüszögött, hogy kénytelen volt felülni. De ez csak egy pillanatig tartott, mert amit most látott, attól hanyatt esett, mintha Drugics, régi szokása szerint, könnyedén fejbe csapta volna valamivel.

5.

Vanek úr a szultána cellájában eltöltött rövid tartózkodást megúsza haditörvénszék nélkül, de igen sokat volt bezárva ez ügyből és még más félreértésekből kifolyóan. *Restanciája* annyira bővült, hogy így szólt egy napon:

– Ha létezik ilyesemben jogutódlás, akkor a dédunokáimnak is lesz mit ülni helyettem.

Vanek úr, mint általában a nagyon rendes, formaságokat tisztelő kispolgár, életének sablonjai nélkül, megváltozott körülmények között, züllöttebb, piszkosabb és toprongyosabb lett, mint akár a félszemű Mehár nevű török, aki azóta többször is megverte az időjárásra vonatkozó kijelentése miatt, de ezt már Vanek úr megszokta, mint annyi sok mást, amiről nem értette, hogy miért tartozik a gyarmati hadsereg napirendjéhez.

Különben Mehár is állandóan büntetést kapott, mert szeretett inni, és csak akkor hagyta abba, ha elájult.

Jelenleg is együtt raboskodtak, és Vanek úr aludni készült a piszkos, férges kőpadlón.

Vacsora után Mehár megverte, és most nyugovóra tértek.

De váratlanul Würfli úr érkezett látogatóba.

– Ma éjjel jó dolga lesz... – suttogta az ajtóból. – Beszéltem az ezredes legényével. Úgy hiszem, hogy segítettem magán.

– Nézze, bolond úr – felelte elkeseredetten –, úgyis annyi bajom van, mi-nek segít maga rajtam?

... De a titokzatos tánctanár szó nélkül távozott, és Vanek úr egy hosszú sóhajjal lehunyta fáradt, forró szemhéjait.

Istenem! Mennyi szenvedés!

De egy óra múlva felverték álmából. Az őrparancsnok volt.

– Keljen fel! Az ezredes elé megy!

– De kérem... – mentegetőzött ijedten –, mit követtem el álmomban? Én igyekeztem feszes tartásban feküdni, és igen szerényen aludtam...

Hiába volt minden. Menni kellett. Az ezredes magánlakására vezették, ahol vendégek voltak asznap.

Ott állt az úri társasággal szemben, kissé ijedten, és pislogva a lámpák fényétől.

– Ma estére egy ügyes katonára lenne szükségem. A legényemnek azt mondta valaki, hogy maga a mi emberünk – szólt vidáman az ezredes, és Vanek úr hátán végigszaladt a hideg.

– Kérem... – hebegte. – Én... igazán nagyon örülök...

– Nahát, barátom – mondta az ezredes –, akkor rendben van. Maga most muzsikáljon nekünk.

Vanek úr ijedtében megtántorodott, mint akit mellbe csaptak.

– Hallottam, hogy maga művészember. Ha nem tudná, közlegény, magam is művész vagyok. Költő...

– Gratulálok – hebegte Vanek úr, és tétován állt.

– Nos? Akar valamit mondani?

– Kérem... engem annyira megviselt a fegyház és egy török svéd tornász, hogy nem tudnám felvenni a vonót...

– Hát hegedül is?

Vanek úr arcán könnyek folytak, sűrű, keserű könnyek és így szólt:

– Igen... én mindenfélét tudok... Hegedülni, festeni, állatneveket... Én nagyon sokoldalú katona vagyok.

A társaság döbbenet nézte a zokogó férfit. Egy ősz katonatiszt nem restellte, és sajátkezűleg széket tolt a sokat szenvedett, megrendítően ápolatlan, síró harcos mellé.

– Üljön le, barátom... Csak üljön le, nyugodtan...

Az ezredes intett a szemével, és a legénye ennivalót talált a megtört ember felé. Egy megtört emberhez viszonyítva Vanek úr igen jó étvágygal evett. A társaság csupa régi, gyarmati ember, annyi afrikai tragédia szemtanúja, csendben, komoran nézte a titokzatos légionistát. Laura de Pirelli, az oráni operaház olasz származású énekművésznője egy hosszas, szomorú, de igen meleg pillantást vetett Vanek úrra.

A művésznő kissé telt idomú volt, és mint nagy általánosságban a hízásra hajlamos hölgyek, vonzódott a romantikához.

– Mondja, barátom – szólt az érdekes, drámai katonához, aki szenvedő arckifejezéssel ette a rosztbifet. – Mi az, amit leginkább nélkülöz itt?

– Egy kis mustár... vagy egy kovászos uborka – sóhajtotta bánatosan, és az egész arca mosolygott, amikor megkapta...

– Hogy hívják magát? – kérdezte az ezredes.

– Van... Van egy igazi nevem, és van egy álnevem. Egyiket sem tudom pontosan.

Az őrnagy felütött egy könyvet az asztalon, és a kabátjára felvarrt jelzés alapján megállapította a nevet:

– Maga Gorcsev Iván...

Egy hosszú, szőke kapitány most felemelkedett valahonnan a háttérből.

– Gorcsev Iván... Szent Isten! Ön... ön Nizzában érintkezésben volt...

Vanek úr keserűen bólintott.

– Úgy van. Én Nizzában érintkezésben voltam! Ezt eltalálta a törzsorvos úr!

Pierre Boussier, mert ő volt a kapitány, egészen eléje lépett, megnézte, és újra azt mondta:

– Uram atyám... Gorcsev!

Vanek úr sóhajtott. Tisztában volt vele, hogy a kapitányt gondozatlan külseje rendíti meg ennyire.

– Menjen egy pillanatra az előszobába.

Vanek úr kiment az előszobába, és egy tiszt kabátnak dőlve, mélyen elaludt ültében.

A kabát tulajdonosa másnap a lakását, minden hozzátartozóját és önmagát is rémülten fertőtlenítette, de hónapokig eltartott, amíg teljesen kiküszöbölte környezetéből Vanek úr rövid, jóízű álmának szapora következményeit.

A kapitány közben azt mondta halkan odabent a szobában:

– Uraim! Ez az ember Gorcsev Iván, akire de Bertin tábornok nagyon meleg szavakban hívta fel a figyelmet. Valamennyien tudják, hogy kicsoda Gustave Laboux. Ez a Gorcsev Laboux leányának a vőlegénye... A leány titokban írta nekem. Érthetetlen, hogy a tábornok tekintélye dacára ilyen helyzetbe került ez a szerencsétlen, könnyelmű úrifíú.

– Legfőbb ideje... – mondta végül a kapitány –, hogy ez a Verdier őrmester ne veszélyeztesse a gyarmati hadsereg jó hírét alantas brutalitásaival.

Éjfél felé Vanek urat felkeltette a fegyőr.

– *Fáradjon vissza, kérem, a fogdába.*

Vanek úr, távol mindattól amit életében megszokott, és közel a tébolyhoz, nem vette észre az őr különös hangváltozását, és csendben követte a sötét udvaron keresztül.

– Nagy vizsgálat folyt, amíg aludt. Kihallgatták a tiszt urakat, az őrmestert és a káplárt. Nagyon szidták őket maga miatt.

– Talán elfelejtettek engem agyonlövetni?

– Sőt... De hiszen majd meglátja – bízta az őr, és kinyitotta a cellaajtót. – Sajnos nem tudtuk előbb magáról, hogy kicsoda.

– És most már tudja, ki vagyok?

– De mennyire tudom.

– Megkérhetem, hogy mondja meg nekem is? Azt hiszem, hogy nem árt, ha szintén tudom.

– Jó, jó – mondta az őr rejtélyesen. – Egy napon majd kiderül az igazság, eljön a tábornok, és maga újra az lesz, aki volt.

– Én is attól félek – motyogta csüggedten Vanek úr, és belépett a cellába.

...Álmában egy operaházi előadást vezényelt, két ecsettel a kezében. A színpadon Laura de Pirelli énekelt, és egy hosszú rúddal félszemű török csirkefogókat idomított bravúrosan. Ekkor a sötét nézőtéren megjelent egy tábornok, és harsány hangon bejelentette, hogy senki se hagyja el a helyiséget, amíg a rendőrség jön, mert a szünetben valaki elvesztett egy nagyon értékes Gorcsevet: Vanek úr erre futni kezdett, de hát Mehár a nyomában volt egy-egy élesre töltött kabócával és az élen mint valami megdühödött fúria, a galaci révkapitány felesége rohant, aki különben is felbújtó volt az ügyben. „Segítség!” – kiáltotta Vanek úr, mert jól tudta, hogy hegedülnie kell, ha elfogják, de ekkor kitétek eléje egy lábat, hogy nagyot zuhant. Természetesen Würfli úr tette ezt, aki egyben roppant sajnálkozással exkuzálta magát, miközben Vanek urat gyorsan darabokra tépték üldözői: „Ne vegye rossz néven, Tintoretto úr, de ön azt állította, hogy kőfaragó és balett-táncos” ... Rettenetesen ordított, és felébredt, mielőtt megfulladt volna.

Csak hosszas küszködés árán jutott levegőhöz, mert mint utóbb kiderült, Mehár, a félszemű óriás igen mélyen aludt, és az éjszaka egy részét Vanek úr arcán töltötte.

XVII. FEJEZET

Amikor ismét elindult a tizennégy karátos autó, Parker vezetésével, még két gépkocsi ment velük. Mindegyikben nyolc fegyveres arab, kézigránáttal és egy-egy géppuskával.

„Szabadságolt” szpáhik voltak. Az őrmester közölte reggel a kaszárnyában tizenhat régi emberrel, hogy akinek kedve van vele kirándulni, az két hét szabadságot kap, akinek nincs kedve, az ugyanannyi kaszárnyaáristomot, két-naponként huszonnégyórás szolgálattal.

Ettől a nyájas invitálástól a tizenhat embernek rendkívüli kedve kerekedett, hogy az őrmester mérsékeltlen nyájas társaságában kiránduljon, és délután már *civil* burnuszban kísérték az értékes autót.

De Bertin és Laboux nem oldották meg a víz alól előkerült autó titkát. Vizsgálatot indítani nem lehetett a kényes ügyben, és az idő sürgetett. Az bizonyos volt előttük is, hogy a hajóraktárban elcserélték a kocsit egy ugyanolyan Alfa Romeóval. De hogy került vissza? Beérték annyival, hogy a kocsi egyszerre ott állt a villa előtt, amint ezt a sápadtan és kissé részegen érkező Laboux bejelentette, akinek az állapota elsősorban szükségessé tette, hogy ne firtassák az ügyet. Kissé sárga volt az arca, és sokat ivott. A malária is elővette.

– Azt hiszem, nem lesz sima utunk – mondta rossz előérzettel, amikor két napja úton voltak.

Anette alig szólt. Napokig ült egy helyben, és hallgatva maga elé nézett. Gorcsev szelleme ott volt velük Anette szomorúságában.

– Valamit tenni fognak – kedélyeskedett kissé erőltetetten de Bertin.

És neki lett igaza. A barátságosan kezdődő szaharai túra utasai igazán nem sejtették előre, hogy miféle fantasztikus események várnak rájuk.

A gyönyörű műúton, amely az Atlasz hágója után a sivatagon át vezet, Anette néha leváltotta Parkert. Sápadt volt, és huszonnégy órája alig evett, de biztos kézzel ült a kormány mellett.

De Bertin szivarozott és időnként hol Labouxra nézett, hol az autótükörben látszó Anette-re. Érezte a néma, súlyos konfliktust apa és leánya között. Egyikben a keserűség, a másikban az önvád... Szörnyű!

– Kérlek – kérdezte egyszer csak Laboux. – Te ismertél már személyesen úgynevezett izét... spiritisztát?

– Tessék?... Avignonban valamikor egy neuraszténiás asztaloshoz voltam bezállásolva, az foglalkozott ilyen izékkal...

Laboux töprengve nézett a sivatag nyugtalanul vonuló, sárga homokhullámai fölé.

– Gondoltál te már arra... – folytatta nagyon vontatottan –, hogy a halál után mégiscsak kell... valaminek lenni?...

De Bertin megrökönyödve nézett a barátjára.

– Azt hiszem, kissé rádtelepedett a malária – felelte aggódva.

– Igen... az lehet. Tegnap lázam is volt.

Előszedett valahonnan egy cigarettapapírt, néhány kinindrzsét göngyölt bele, és lenyelte. Légionáriusok veszik így be ezt az orvosságot.

Az évszak, amelyet Abe Padan választott forradalmához, nem kedvezett európai barátainak. A passzáttól felkavart homokviharokat, az Atlaszról lecsapódó párákat még a beduinok sem viselték el egyikönnyen.

A legközelebbi oázisnál Laboux-t kirázta a hideg, de nem volt hajlandó arra, hogy két napot pihenjen.

– Abe Padannak idejében kell megkapnia a fegyvereket.

A csökönyös emberrel hiábavaló volt minden vita. Lenyelt egy nagy adag kinint, és beült az Alfa Romeóba.

– Induljanak, sergeant – mondta a szpáhik őrmesterének.

A rekkenő forróságban enyhe áramlás rezgett, de ez is elég volt ahhoz, hogy megtöltse a levegőt táncoló porsziporkákkal és ingereljen tüdőt, szemet...

Délutánra piros lett a két mély árnyék Laboux arccsontjai alatt és félrebeszél.

– Maguk Abudirban maradnak két szpáhival, mert az apja nem bírja tovább – mondta az altábornagy Anette-nek, aki ecetes vízzel törölgette a beteg arcát.

Anette beleegyezett a beteg nevében is. Jól tudta, hogy akármiféle könnyű baj nem árthat meg ennyire Laboux vasszervezetének.

– Ennek a szerencsétlen fiúnak az ügye nagyon megviselte – mondta de Bertin.

– Pedig jól tudom, hogy apa nem akart rosszat – felelte sóhajtvá.

A nagy, tiszta leányszemek fénye két könny prizmán keresztül hirtelen megtört. Lefelé rándult néhányszor a szája széle, azután kitört belőle a zokogás.

De Bertin idegesen csapkodott egy cigarettát a tárcája fedeléhez. Átkozott egy história.

Hátszéllel haladtak, és az autót, mint valami ráborított ponyva, kitartóan követte a kerekek által felkavart por...

A műutat régen elhagyták, egy karavánösvényen futott kanyarogva az Alfa Romeo, előtte ötven méterrel a katonák kocsija. A Szahara egy sziklás, teknőszerű mélyedésében vezetett az út Abudir felé. Az örökké harcias porszemek, ki tudja, hány korszak óta, szívós gyűlölettel rohannak a szirteknek, és ezek szétmarva, mint elszórt, apró zátonyok kandikálnak elő hajdani csúcsok homokba süppedt csonkjával.

A sivár látványt halálosan rideggé fokozza egy őskori város omladéka; kőkoloncok, ledőlt árkádok és beszakadt boltozatrészek félig eltemetett torzóival.

A mélyedésben eloszlott a portölcsér, és az árnyéktalan, roppant sivatag sugárzása vakította őket. A levegő bizonytalanul inogni látszott, mintha ott meszebb előttük valami finom, füstszerű valami lenne... Most a szpáhik kocsija odaér, és...

Parker nagyot kiált... a fék sívít, de Bertin a revolveréhez kap...

Késő!

A katonák autója, mintha láthatatlan akadályba ütközött volna, felborult hirtelen. De senki nem esik ki, az emberek egy halomban maradnak a homokdombra dőlt kocsin... Ezt látták a tizennégy karátos autó utasai, de az ő sorsuk is azonnal beteljesedett...

Különös ketyyenés hallatszik... Azután felborul a lassított iramú kocsija, és az oldalán csúszik, zörögve, csörömpölve... Az elsőrangú acélból készült hálósapda, amellyel Hagenbeck oroszlanokat és tigriseket fog, nem eresztette őket...

A preparált fémszálak a sivatagi nappal szemben szinte láthatatlanok. Kifeszített acélhálóval fogták el a két kocsit.

Fegyveres arabok nyargaltak elő a dombok mögül. A Mester vezette őket.

– Maradjanak nyugton – kiáltotta –, mert halomra lőhetjük mindnyájukat!!... Egyenként eresszétek ki a hálóból őket, és megkötozni!

Céltalan öngyilkosság lett volna, ha védekeznek. Néhány perc múltán ott feküdtek egymás mellett a homokban, összekötözve és elvakultan a merőlegesen sugárzó naptól...

A támadók elnyargaltak, és a foglyok jól hallották, hogy egy autó is velük robog...

A tizennégy karátos Alfa Romeót mégis elrabolták!

XVIII. FEJEZET

1.

Feljegyzett beszélgetés az orani Fort–St.–Thérése gazdasági hivatalában.

SZEREPLŐK

Verdier őrmester és Balukin közlegény ezredírnok.

Délután öt óra, az őrmester ilyenkor átnézi a kérelmeket.

VERDIER: *(Jön. Megviselt. Kissé lefogyott az utóbbi időben.)*

BALUKIN: *(Felugrik.)*

VERDIER: *(Bágyadt jóakarattal.)* Csak üljön le, maga disznó.

(Kinyitja a zubbonyát. Fúj.)

BALUKIN: *(Írásokat tesz eléje.)* Gorcsev, a 27-es közlegény, estére kimaradást kér.

VERDIER: *(Vészes morgással, amelytől bajuszának szálai rezegnek.)* Rendben...

BALUKIN: Ugyancsak a 27-es közlegény diétás betegkosztot kér.

VERDIER: *(Bajusza szálai rezdülnek, szemei enyhén vérbe borulnak, orrcimpái ütemesen tágulnak.)* Aláírva...

BALUKIN: A 27-es két nap gyengélkedőt kér, mert a reuma kínozza.

VERDIER: *(Bajusza rezeg, szem, cimpa, stb.)* Aláírva! És most *(gyanúsán atyai hangon)*, kedves jó Balukin maga teljesen lezüllött lelkivilágú, gyanús, pimasz fődhér... Ha maga még egyszer jelent valamit a 27-es közlegény kérelmeiről, akkor a legnagyobb számú lópatkoló csavarkulccsal pépesre verem a fejit. *(Vér-fagyasztó kiáltás, hasonló a grand guignole nevű, kóros színpadi elváltozásokban szereplő őrült halottrablók felvonásvégi sikolyához, amire az egész mű íródott.)* Nem fogsz ugratni, te orgyilkos írnok! A 27-es kérelmét aláírhatja maga is! *(Szünet. Az őrmester egy székre roskad.)* Mi van még?

BALUKIN: *(Nyel. Remegő kézzel egy cédulát vesz elő.)* A... 27-es kilépést kér holnap...

VERDIER: *(Megtört. Legyint. Görnyedve süpped a széken.)*

BALUKIN: *(befejezi)* Mert fürdőbe... akar... menni...

VERDIER: *(Jóakaratói szomorúsággal.)* Ne ugass, mert eltiporlak, te becsület nélküli kétszínű sintéroktagató... *(Mereng, a padlót nézve, megviselten. Végül valami elhatározás értelődött benne.)* Nna! *(Feláll.)* Hát, ide hallgasson. Most még a 27-es közlegény kéri majd, hogy két néger szolga gyaloghinton vigye kivonuláskor, ezt persze aláírom, és ha percekben belül befut a kérése, hogy az őszi nagygyakorlatokra a kincstár költségén elkísérhessék vidám hölgyismerősei, ennek sem lehet akadály, sőt megelőzzük kérelmében, és parancsot kap még ma az ezredtrombitás, hogy hajnalban hárfázással jelezze az ébresztőt, mert féltő, hogy a 27-es közlegény véletlenül felébred és megjelenik a sorakozásnál!... De ha ezzel készen van, akkor akasszon ki egy táblát az erőd kapujában

a következő szöveggel: Elaggott, vidéki levélkézbesítők, lóápolók és reumas nyugdíjasok kényelmes otthonra találnak, ha felvétetik magukat újoncnak a francia idegenlégióba. Teljesen hülyék számára kedvezmény, különleges elbánás, altisztí rangban sürgölődő szárazdajkák... Hogy az a mennydörgős...

A további feljegyzések már csak az őrmester különleges szókincsét dokumentálják a francia nyelv erőteljes kifejezései körében.

Lehet, hogy az őrmester eltúlozta kissé a dolgot, ám annyi feltétlenül bizonyos, hogy Vanek úr helyzete, amióta Pierre Boussier kapitány közbelépett de Bertin és Laboux nevében, előnyösen megváltozott. A tisztek annyi, a katonaeletre alkalmatlan egyén drámáját látták beteljesedni az idegenlégió kérlelhetetlen feltételei között, hogy ebben az esetben szívesen kivételt tettek. Oly mindegy, hogy egyetlen gyenge és ki tudja, honnan, miért odatévedt alakot nem sajtol szét az afrikai hadsereg könyörtelen fegyelmi gépezete.

Olyan kitűnő gyarmati tiszt kedvéért, mint de Bertin tábornok, igazán kivételt tehet az ember. Mi kell ehhez? Egy szidás az őrmesternek, egy vállveregetés a közlegénynek, és ma már így fest a helyzet, például a gyakorlótéren:

– Vigyázz! – harsogja az altiszt. – Jobbra... át! – sokkal szelídebb hangon nyomban utána: – Vonatkozik ez természetesen Gorcsev közlegény úrra is, amennyiben nem fáradt...

– Nem, nem... – feleli a közlegény szerény mosollyal –, csak csináljuk. Jobb, ha az ember mindent megtanul.

Délután Vanek úr kimegy a városba. Amikor a kapuban találkoznak, Gent nyel egy keserűt, és teljesen rekedt hangon így szól:

– Lesz szíves, közlegény úr és... hátra arc... vagy ilyesmi... és jöjjön velem, a mindenségít a feje... a fejedelmi dolgának...

Visszamegy Vanek úrral a legénységi szobába. Itt aztán kiereszti a hangját. De úgy, hogy minden ablak beleremeg:

– Gazemberek! Ha ennek az izének itten a cipője, zubbonya, vagy valamije nincs rendben, akkor mindenki elsíráthatja négy hétre a kimenőjét. Hogy az ördög vigyen el minden vízfejű gazembert... Ez magára nem vonatkozik, közlegény úr, a fene egye meg!

Vanek úr személyére a legénységi szoba teljes létszáma ügyel, féltő gonddal. Naponta kiválasztanak négy embert, az úgynevezett *Gorcsev-különítményt*. Egyik a cipőjét tisztítja, a másik a ruháját és a fegyvereit, a harmadik az ágyát hozza rendbe, de ezzel a legkritikább esetben volt meglegedve:

– Nézze, Würfli úr – magyarázta atyai türelemmel, de a hangjában azzal a fojtott rezonálással, amely az önmérsékletét nehezen megőrző embert jellemzi –, ezeket az ágy végében úgy kell begyűrni, hogy a pokrócon ne maradjon ránc. Ilyen rondán én is meg tudom csinálni...

Miután ragyogóan felöltözött, és egy kis kefével rendbe hozta a bajuszát is, szokása szerint megemelte szobatársai felé a sapkáját, és elment. Előzőleg benézett a gazdasági hivatalba, és megkérdezte, hogy jött-e levele.

A tisztek rövidesen rájöttek a szerencsétlen ember titkára: valaha bizonyára a jobb körökhöz tartozott, de úgy látszik, kissé meghibbant itt Afrikában. Különösen az ezredesben alakult ki ez a feltevés pregnánsan, amikor Vanek úr egy találkozáskor, a belvárosban, megemelte ellenzőjénél fogva sapkáját, és mosolyogva így üdvözölte:

– Van szerencsém, ezredes úr! Szép időnk van ma!

Mert ez volt egyéniségének gyógyíthatatlan civil csökevénye. A kalapemelgetés örökszép polgári szertartása, mint annyi viszonylatnak, véleménynek és kapcsolatnak spontán kifejezője egyetlen tussal, amely lehet mély, lehet széles ívű, lehet futólagosan könnyed, de mindenestre benne van a kalapemelgető kapcsolata és véleménye ama személyt illetően, akit e beidegződött mozdulattal üdvözöl.

... Egy este éppen valamelyik vendéglőben ült, és a titokzatos emberek komor arckifejezésével meredt a szivarfüst kék kódébe, mint akinek a koponyájában egy különös, regényes élet örökre eltemetett reminiscenciái kísértének. Valójában ezek a reminiscenciák Gorcsevvvel állottak összefüggésben. Gorcsev-től ugyanis a következő levelet kapta:

T. Vanek B. Eduard alközlegény úrnak Oran Poste–restante

F. hó mittudomén hányadikán kelt nb. soraira válaszolva, van szerencsém értesíteni, hogy időközben találkoztam önnel az orani várban kiváló tisztelettel, és ügyünket a legnagyobb elégedetlenségemre, nem sikerült elintézni önnel.

Legutóbbi nb. találkozásunkkor ön alig felöltözött állapotban az orani vár pincéjében maradt, mivel visszatérésemet annál is inkább kilátásba helyeztem.

Van szerencsém szíves értesítéssel tudatni b. cégével, hogy időközben elutaztam, mert egy halaszthatatlanul súlyos tárggyal fejbe ütöttek.

Visszatérve levelére, van szerencsém szíves értesíteni, hogy az ön illetményeiből egy fillér sem maradhat el, sőt minden sérelmét külön felszámíthatja, és én busásan honorálom b. számlám terhére.

Sajnálom, hogy mint írja, megrendült késedelmem miatt, de higgye el, nem tehet róla.

Azon reményben, hogy az összeköttetés végül mindkettőnk számára csak hasznos és kellemes lesz, zárom f. hó soraimat.

Szíves megrendüléseinek a jövőben is örömmel fogok eleget tenni.

*híve
Petrovics Iván*

A kellemes estén holdfényben ragyogott a vendéglő terasza előtt elterülő orani tengerpart, és Vanek úr azon gondolkozott, hogy mit számítson fel Gorcsevnek a sérelmekért, melyek a légióban érték. Ekkor egy hang szólalt meg a háta mögött, kellemes és csengő, finom női szó:

– Zavarom?

Egy ismeretlen hölgy állt mellette, sápadtan fénylő selyembelépőben. Egy elegánsan öltözött, kétségtelen úrinő.

Vanek úr hátratolta székét, és mély tisztelettel megemelte a sapkáját:

– Hogy is zavarhatna... egy szép hölgy? Nevem...

– Petromszkij, ha jól tudom... Nem emlékszik rám? Laura de Pirelli vagyok.

A hölgy feltűnően szép volt. És mintha már látta volna valahol. Vanek úr nyomban felemelkedett, és újból megemelte a sapkáját.

– Nevem...

– Nem emlékszik rám?... Laura de Pirelli énekesnő vagyok.

– Één már... láttam kegyedet valahol... Igen.

– Az ezredesnél találkoztunk azon az éjszakán, amikor muzsikálni hívták.

– Higgye el, szívesen zenéltem volna, de az egyetlen hangszer, amelyhez értek, a fésűre rögzített selyempapír fúvása, és ilyen nem volt kéznél.

Ezután meghitt beszélgetésbe kezdtek:

– Kedves uram – mondta többek között Laura de Pirelli. – Különös, szomorú érzésem volt azóta, hogy ott láttam. A maga tragédiája mögött egy asszony lappang! És csak egy asszony építheti fel újra, amit egy másik asszony romba döntött!

– Ez igen szép mondás volt... – bólogatott Vanek úr –, ön kitűnő szerzők műveivel foglalkozhat, amikor nem énekel...

– Mi volt ön azelőtt? – kérdezte az énekesnő.

– Levelező egy Nizza melletti szanatóriumnál. Rendkívüli pozícióm volt. A szanatórium Louvier tanár vezetése alatt állott.

– És miért lépett a légióba?...

– Ezt... nem mondhatom meg...

A romantikára hajlamos hölgy merengve nézett Vanek úrra.

– Valami különös vonzás van a tekintetében. Mondták már azt... hogy ön szuggesztív?

– Itt a légióban sok mindent mondtak már nekem. Erre nem emlékszem...

Később pezsgőt is ittak, és a titkár úr kigombolta a zubbonya nyakát, mert két szeme fájdalmasan lüktetett. Vanek úr mégiscsak férfi volt! Nem éppen a javából, de a művész nő sem képviselte korban és súlyban az eszményinek túlozható leánytípust.

– Önnek... meg kellene szöknie... – súgta Laura de Pirelli forrón, és e hevületéhez már a megivott pezsgőmennyiség is hozzájárult némi kalóriákkal.

– Művész nő, azt felelem önnek, amit egy Würfli nevű terhelt jóakarómnak, aki illem- és táncoskomikus: egy levelező nem szegi meg a szerződést, amelyet kötött!

– Olaszországba mennénk!...

– Nem lehet... – felelte sóhajtva – pedig szeretem Olaszországot...

– Ugye, maga is szereti Olaszországban a sok virágot... a narancsligeteket?

– Azt is. De elsősorban a makarónit és a paradicsomos spagettit.

Vanek úr kellemesen töltötte az estét a művész nővel, de a szökésről hallani sem akart.

– Gondolja meg... – súgta még néhány pohárnyi kalóriával a művész nő. – Ha elszökik, mindig együtt lennénk, és énekelnék magának.

– Azt még megszoknám idővel, de üzleti megbízhatóságomat tönkretenné egy szerződészegés. Nem szököm.

Azonban az élet úgy akarta, hogy Vanek úr mégiscsak kockára tegye üzleti megbízhatóságát.

2.

A balsors útjai kiszámíthatatlanok.

Vanek úr igazán kellemes idilli életet élt a légióban, amelyről pedig annyi szörnyűséges legenda keringett már szerte a világon. A kiképzés nyolcadik hetében még annyira sem vitte harcászathoz, hogy tíz perc alatt menetkészen az udvaron legyen. Sokszor negyedórát is ácsorgott a helyőrség, míg végre megjelent Vanek úr.

– Nem látta valaki a derékszíjamat? – kérdezte, miután megemelte a sapkáját, amitől Gent fogai hallhatóan csikorogtak.

– Álljon kérem a sorba – mondta szelíden az *Oroszlán*, akit egy idő óta epebántalmak kínoztak, pedig három hadjáratot vitézül végigverekedett a Szaharában, és egy napig sem volt gyengélkedő...

De hát az ezredes meg a tisztek megveregették a vállát, és elnézőek vele.

A díszlépés még mindig olyan formájú volt Vanek úrnál, hogy egy kivonulás alkalmával, a helyi specialitásokat nem ismerő szabadságot szpáhikapitány több fényképfelvételt készített Vanek úr vonulásáról, és ezeket elküldte a Hadügyminisztériumba, egy memorandum kíséretében, amely a gyarmati hadsereg azonnali reorganizációját sürgette.

Lógyakorlatoknál, ha Vanek úr célbavette a golyófogót, a század riadtan szétfutott, az őrmester á terre-t vezényelt, és mindenki fedezéket keresett.

Már úgy látszott, hogy Vanek úr szépen meghízik itt a szolgálatban, amikor közbélépett a sors.

Pierre Boussier volt a sors eszköze, az a bizonyos hosszú, szőke kapitány, aki elindította Vanek úr Gorcsev-legendáját, és másnap folytatta szemleútját. Most azonban ismét visszatért Oranba, és már első napon, amikor az erődben járt, értesült mindenről.

– Kérlek – mondta az ezredes –, közölheted de Bertinnel, ha viszontlátod, hogy pártfogásba vettük ezt a jámbor Gorcsevet. Ráfér szegényre, mert gyámoltalan ember, nem katonának való.

– Uram atyám!! – kiáltotta a kapitány, és a homlokához kapott. – Elfelejtetem megírni nektek! Egy katonai ügyben érintkezésben voltam de Bertinnel, és az altábornagy megírta nekem, hogy Gorcsev meghalt, ott volt a temetésén, kétségtelenül az volt az igazi, akivel Nizzában a tüzérszárnyában táboroztak! Ez egy másik Gorcsev!

Az ezredes dilemmában volt. Egy kiváló katona kedvéért pártfogolhatnak valami ostoba alakot, de nem lehet pártfogolni valakit pusztán azért, mert ostoba. Különbösen is, nevetséges blamázs jöhet ki az ügyből. A tisztek tanakodtak. Ez a szerencsétlen fráter nem hibás... mégis véget kell vetni az ügynek. Megbízta hát az egyik hadnagyot, hogy tapintatosan, de katonás gyorsasággal vessen véget a komédiának.

A hadnagy ügyesen fogta meg a dolgot. Átment a legénységi szobákat inspiciálni. Végigjárta a termeket, és végül abba a bizonyos helyiségbe ért, amelyben Gorcsev lakott. Természetesen Verdier őrmester és Gent káplár mindenfélé mögötte járt. A legénység éppen a szíjzatonok és fegyverek tisztítását végezte, kivéve Vanek urat, aki vásárolt egy táskagramofont, az ágyán feküdt, szalámit evett, és egy kedves amerikai slágerzenét játszatott magának. Amikor a hadnagy belépett, felállt. De a gramofon vidáman szólt.

– Közlegény!! – kiáltotta a tiszt – mi ez?

– Foxtrott.

– Azonnal hagyja abba!

– Nem szereti őrmester úr a foxot? Van egy tangó is...

– Maga hülye! Őrmester! Mi ez? Miért tűrnek itt kivételt?!

– Kérem... – hebegte Vanek úr –, tegyek fel egy katonaindulót?

– Ide figyeljen, őrmester! Ezért, amit most tapasztaltam, ezt a hülyét nem büntetheti meg. Mert ez az altisztek szégyene. De ha én három nap múlva azt látom, hogy itt valakit egy hajszállra megkülönböztetnek a többtől, akkor maguk repülnek innen a legelső rohamcsapattal, egyenesen a Szaharáig! Megértették?!

– Igenis, *mon lieutenant* – felelte Verdier őrmester, és a szeme mámoros fényben kezdett ragyogni.

– *Oui, mon lieutenant!* – rebegette Gent káplár, és a mellkasa boldog izgalomtól emelkedett.

A hadnagy elment. A lehetőségek szerint emberségesen elintézte az ügyet, nehogy ezt a szerencsétlen alakot megbüntessék az eddigiek miatt. Végre is, nem ő volt a hibás. Senki sem volt hibás. Azért a légió már alapjában véve olyan, hogy minden hibának megissza a levét valaki, akkor is, ha senki sem követte el ezt a hibát.

Talán jobb, ha Vanek úr tragédiáját illetően, a gyengébb idegzetű olvasók érdekében, nem részletezem az elkövetkezendő eseményeket. Elég annyi, hogy amikor a hadnagy eltűnt a néptelen folyosón, az ötvenkétéves őrmester és a negyvenhárom éves káplár jobbról-balról átölelte egymást, csókolóztak, aztán egy-két dupla tánclépést lejtettek jobbra és balra, amit Würfli úr szerint a szakkörökben sasszénak neveznek.

... Ki az a bágyadtan imbolygó, rogygató léptű, ismeretlenségig piszkos egyén, aki egy vödörrel huszonötödször teszi meg az utat a mosoda és a szivattyú közötti negyszáz méteres távon, oda-vissza?

Eltalálták: Vanek úr az illető. Vanek úr, akinek ébresztő előtt félórával kell hozzáfognia, hogy a menetkész felszerelések magára öltését kellően gyakorolja. Vanek úr a délutáni pihenő idején egy nyers modorú tizedestől a díszlépésben elhanyagolt nüanszokat korrepetálja.

És Mehar, aki nem tud franciául, de a hatodik érzéke, úgy látszik, megsúgta Vanek úr bukását, régi sérelmét az időjárásra vonatkozó megjegyzés miatt újra érzi, és feleleveníti a rendszeres fenyítés szokását.

Így állt Vanek úr ügye, és így állt ő maga is egy vödörrel a kezében, vigasztalanul, letörtten, és már azt sem bánta, hogy Würfli úr megszólítja:

– Látja, kérem, ilyen az élet: egyszer fenn, holnap lenn... A katona sorsa nem irigylésreméltó.

– Elsősorban azért, mert félhülye tánctanárok is előfordulhatnak a környezetében.

– Maga goromba fráter! Kezdetről fogva rokonszenvezem önnel, és nem viszonozza. Mondja, gondolkozott már, miért van az, hogy minden muzsikussal és minden festő hálátlan?

– Még nem gondolkoztam ezen, de ha akarja, fogok, bár szerintem a balett-táncosok, továbbá a kőfaragók sem hálásak.

– Én lelepleztem volna magát. Azért fordult rosszra a sorsa, mert megtudták, hogy maga nem Gorcsev.

– És ha az ember nem Gorcsev, akkor már kutya? Maga sem Gorcsev, mégsem kínozzák.

– Maga szerencsétlen, agyalágyult beduin – szólalt meg Verdier őrmester váratlanul. – Ne unatkozzék itt az udvaron! Ténferegjen az istállóba, és csutakolja le a kapitány úr lovát!

Az őrmester elment, és Vanek mélabús megvetéssel nézett utána:

– Ez az egész műveltsége...

– Higgye el – mondta megértően a táncmester –, ilyen altiszt nem fordulna elő a légióban, ha a tánc- és illemleckék látogatása hatóságilag kötelező lenne, mint mondjuk a himlőoltás. Higgye el, ez így van, kedves Tintoretto úr, ha megengedi, hogy így szólítsam.

– Mondjuk inkább, hogy belenyugszom, mert úgy látszik, ez a rögeszméje.

– Furcsa emberek az orosz zenészek.

– Igen... – felelte Vanek úr vállat vonva –, én ismertem egyet, aki harmonikán játszott, és gyűjtötte a cigarettaskatulyákat.

– Ön is gyűjt valamit?

– Tessék?... Nem gyűjtök semmit, de nem is harmonikázom.

– Mit szokott játszani?...

– Dominót. De csak ritkán és...

– Közlegény, maga teljesen lezüllött, bitang gazember! Ha azonnal nem megy az istállóba... vasra veretem. Mit ugattak itt ezzel a pojácaival?!

– Én tanácsot kértem, mert sohasem csutakoltam még, és gondoltam, hogy a táncmester jártas a loápolásban.

– Igen?! Akkor mind a ketten az istállóba mennek! A három lovat lecsutakolják!

Mikor az istállóajtó becsukódott mögöttük, Würfli úr dühösen fordult a titkárhoz.

– Mondja, mit protezsál maga az őrmesternél?! Úgyis eléggé utál!

– Ha a tánc- és illemtanárokat hatóságilag köteleznék, hogy látogassák a saját leckéiket, az jobb lenne, mint a himlő- és a tifuszoltás együttvéve.

Azután már nem beszélgettek, csak dörzsölték két álló óra hosszát a lovakat. Ekkor jött az őrmester, körülnézett és naiv csodálkozással kérdezte, hogy miért nem fogtak még hozzá a munkához? Amikor hallotta, hogy ezek a nedves, felborzolt szőrű lovak már átestek a csutakoláson, nem hitt a fülének.

– Maguk szerint ez csutakolás? Feleljenek őszintén.

Vanek úr műértő szemmel megnézte a szomorú paripákat.

– Kezdetnek elég biztató – mondta tárgyilagos elismeréssel.

Még négy és fél órát csutakoltak. És közben Vanek úr döntött: elszőkik a légióból!

– Gyűlölöm a szerződésszegést – mondta Würflinek –, de azok után, hogy így bántak velem, rám ne számítsanak. Én megszőköm!

– Lehet, hogy nem is fogják keresni magát – szölt Würfli úr, nyilván helyeselve az elhatározást.

– Olaszországba megyek, dolgozni fogok, és egy hölgy is lesz velem!!

– Zenélni fog?

– Egyelőre csak énekelni akar. De azt sem bánom. A makaróni és a paradicsomos spagetti sok mindenért kárpótolja az embert.

Másnap Vanek úr eltűnt az erődből, és míg a rádió háromóránként közvetítette személyleírását, ő ismét szokott környezetében lakott; Laura de Pirellinél, egy kényelmes ruhásszekrényben, amit a művész nő, a lehetőségekhez képest, otthoniasan berendezett számára.

XIX. FEJEZET

1.

Lehet, hogy a tizennégy karátos autó utasai és kísérői valamennyien meghalnak, ha André nem kéri kölcsön Oranból Boudoin szakácsmester koktéltreceptjeinek gyűjteményét. Ugyanis a felborulás pillanatában ez a könyv előreesett, és a kis ülésen kuporgó lakáj nyomban utánacapott, mert felelősséget vállalt a féltett, kézzel írott könyvéért.

Így történt, hogy a könyv után André is a sofőrülés alá gurult, és ott megbújva, elkerülte a rablók figyelmét. Miután elnyargaltak a banditák, váratlanul megjelent, hóna alatt Boudoin koktéltreceptjeinek gyűjteményével, korrekt lakájtartásban, de vérző orral és ruházatának kétharmad részétől megfosztva.

– Ha nincs kifogásuk ellene, messieurs, megszabadítanám önöket kötelékeiktől.

Többen is feleltek neki, és nem szépeket. Késő este lett, mire beért az elcsigázott társaság Azumbárba. A sürgöny vezetéke elvágva, összesen két arab csendőr az oázis hatósága.

Mit lehet itt tenni? Laboux-t magas lázzal ágyba dugják.

– A sors ellenünk van – dörmögi de Bertin.

Anette nem szólt semmit. Ő mást gondol. Az Isten büntetése. A leány is végképp kimerült... Jó éjszakát kíván, elvánszorog a szobájáig. De Bertin is.

Laboux nyitott szemmel fekszik a dohos, vályogfalú szobában, egy légypusztító sikló lenéz rá a mennyezet felől, lüktető torokkal, és az oázis nyomasztó éjszakai csendjében valami madár sikolt néha: Ikivivi!... Csend... Ikivivi...

Káprázik a szeme, és olykor feléje dőlnek a penészes sárga falak... „Gorcsev...” nyögi csendesen, és amikor nyílik az ajtó, tudja jól: ő az. Eljött...

Ikivivi...

2.

Csakugyan Gorcsev lépett be. Szakadt, poros egyenruhában, és egy oroszlán jön mellette lomhán, álmos, nagy hunyorításokkal.

– Jó estét – mondja mosolyogva. – Maga maradjon csendben, Wendriner úr.

A beteg káprázó szeme előtt olyan elmosódott a látomás és ez a furcsa, nagy, összevissza lépegető oroszlán. Nem fél.

– Rossz bőrben van, Laboux – mondja a hetyke kísértet –, ma nem ve-rekszünk.

– Miért halt meg? – suttogetta a beteg.

– Mi van?... – ámuldozik ijedten a hazajáró lélek.

– Most mindig így fogom látni magát? Ezt a szemet, az arcot...

– Na és? Csúnya vagyok?... Ide hallgasson, Laboux, én visszaszereztem a kocsiját, még ez egyszerű.

– Maga volt akkor is... – lihegte Laboux. – Láttam a ködben...

– Igazán?... Érdekes. Pfuj, Wendriner úr!... Ezzel a nyugdíjas vén bestiával nem lehet bírni – mondja, mert az oroszlán a beteg lelógó kezét szimatolja. – Nem bánt senkit. Öreg artista szegény, és azt hiszem vegetáriánus is, mert megevett a kapuban egy fazék zöld festéket.

– Nem... nem!... – hebegte a beteg. – Ez... lehetetlen...

– Én is csodáltam, de lehet, hogy azt hitte, spenót.

Laboux a negyvenfokos láz rémületében szinte elnevette magát a katona és a jámbor oroszlán e furcsa látványán, komikus lázában... De eszébe jutott az a sír... a katonatemető.

– Gorcsev... – mondja – ... mit jelent... a halál? És mi lesz az emberrel elmúlás után?

– Amennyire lehet, eltemetik. Miket kérdez! Mondja, hogy betegedett meg így?

– Malária...

– Ide figyeljen. Én nem adom többé vissza az autót, mert ezek újra ellopják. Magam viszem el annak a Dalai Palának, vagy mi a neve; a Próféta komótcipőjéhez. De nincs térképem...

– Ó... ha így lenne... Nincs messze. Itt egy térkép, a kijelölt úttal, a kabátomban...

– Hol?

Odament a székhez, és kivette Laboux kabátjából a tárcát, abból meg a térképet.

– Hé, Wendriner úr! Ne aludjon... – És dühösen Labouxhoz fordult. – Ilyen egy lusta artistát még nem látott. Ez úgy csinál, mintha a nagyapám lenne.

Belerúgott az oroszlánba, mire Wendriner úr nagy nehezen felállt, és ránézett várakozóan.

– Gorcsev... megbocsát nekem... hogy a leányom kezét megtagadtam...

– Sohasem bocsátom meg. Szégyellje magát.

– A leányom azt mondta... hogy sohasem... megy férjhez.

– Jegyezze meg, hogy azért is elveszem a leányát. Egy szép napon éjszaka érte jövők, és elviszem!

Laboux tágra meredt szemmel felült.

– Nem – hörögte rémulten. – Uram, irgalmazz!

– Mit ordít? Annyira odavan attól, hogy elveszem a leányát? Nem vagyok én leprás! Nézd csak!

– Nem! Mondja, hogy nem veszi el – hörögte Laboux kimeredt szemmel. – Ó... kérem... bocsásson meg, és ... mondja, hogy nem veszi el!

– Azért is elveszem, vén salabakter!

– Nem akarom!!!

– Nézd, hogy üvölt... Jöjjön, Wendriner úr, és köpje ki azt a papucgot. Szép kis oroszlán... salátát eszik, festéket, meg textilt.

– Gorcsev... Bocsásson meg...

– Soha! Eljövök a lányáért, öreg szájhős, és magammal viszem...

A beteg minden erejét összeszedve felordított, hogy eltűnjön a látomás, azután kimerülten, remegve zuhant vissza a párnákra...

De Bertin és a leány egyszerre rohant be.

– Mi az?!

– Apa!

Lauboux lázasan, kicserepesedett szájjal lihegett.

– Itt volt... Beszéltem vele...

– Kicsoda?

– Gorcsev...

Anette összerándult. De Bertin felsóhajtott.

– Végy be kinint... – mondta gondterhelten.

A beteg nagy nehezen megnyugodott.

– Itt járt... egy oroszlánal... Azt mondta, elviszi az autót... Abe Padannak...

– Igen, igen, csak aludj...

– De ha mondom... láttam... Az oroszlán el is vitte az egyik papucgot...

Anette lassan az ajtóhoz ment, és szomorúan kinézett az éjszakába. Néhány lépést tett a folyosón, az ablakig... A holdfényes sivatagban az oázis szegényes pálmái búslakodtak, poros koronáikkal...

– Légy férfi, öreg fiú – mondta de Bertin. – Bánt a lelkiismeret szegény Gorcsevért. Hol van André? André!

A lakáj helyett Anette jött vissza halotthalványan.

– Furcsa – mondta –, kint az oázisban találtam...

Egy szétharapdált fél papucgot tartott a kezében.

Ikivivi – sikoltotta a madár... Fülledt éjszaka volt.

– Hol van... André! Hej!!

Végül megtalálták a szomszédos szobában, az ágy alatt.

– Kissé elszoktam már ettől, de majd belejövök.

– Mi történt magával? Vérzik a szája széle!

– Kiáltásra ébredtem, és monsieur Laboux-hoz rohantam, beleütköztem valakibe, azután leütöttek...

– Nem látta, ki volt?

– Nem, de az ütés néhai Gorcsev úr fenyítésére emlékeztetett.

De Bertin káromkodni akart, de torkán akadt a hang. A padlón egy fémgombot pillantott meg, közepén a hétlángú gránát. Egy légionárius járt itt!

– Menjünk aludni – mondta rekedten.

De egyikük sem aludt ezen az éjszakán.

Amikor Gorcsev magához tért, olyanféle ringatást érzett, mintha hajón lenne, de nem látott, nem hallott semmit, lepel borult rája. Mi ez? Meghalt? Mozgolódni kezdett, hogy kibontakozzék. Valaki jól oldalba döfte.

– Hé! Kölyök!

Levették a leplet róla. Nem, mégisincs temetőben, sőt ellenkezőleg. Egy teherautó belsejében volt, és pártfogói, akik időnként leütik az első kezük ügyébe kerülő holmival, most körülfogták, úgyhogy nem lát semmit. Privát Elek marcona, de rokonszenves ábrázata nézett szembe vele, mellette a hallgatag Drugics egy kerti öntözőkannából pálinkát ivott.

– Ide hallgass – súgta Privát Elek. – Teherautóval megyünk, a Mester nem tudja, hogy itt vagy, mert mindenféle rongyokkal letakartunk, viselkedj hát csendesen. Ő meg Lingeström külön autón mennek. A mesztic Aldous vezeti. De most még egymás mellett mennek az autók... Minden pillanatban itt lehetnek.

– A pokrócon néhány lyukat vágtunk, hogy kilássál rajta. Nemsokára előresietnek a kisautóval, várd ki türelemmel...

Valamit felelni akart, de a hallgatag Drugics, mintha kedves elhunyt hozzátartozója lenne, ismét letakarta, és talpát a fiú mellkasára helyezve, szelíden a falhoz tolta. Gorcsev nem is tudta, hogy miért nem ütötte fejbe a kerti öntözőkannával. Ez a Drugics úgy látszik, öregszik, vagy mi...

A célszerű kivágásokon kívül a terítő szakadásokkal is rendelkezett, és így kényelmesen láthatott mindent a jókora teherautó belsejében.

A szomszédos ketrecben ismét megpillantotta azt a bizonyos Wendorfer nevű oroszánt, bágyadtan, ráncos bőrrel, bölcsen húnyódó szemekkel, amint roppant állkapcsát előrenyújtott talpaira helyezte. A Wendorfer nevű bestiának egyetlen foga sem volt már.

Egy szemközti ketrecben újabb és még meglepőbb látvány fogadta.

A rács előtt az alábbi hatalmas tábla fityegett:

WENDORFER PIROSKA

sakál és balerina

hat és fél éves

És Wendorfer Piroška, sakál és balerina, bárhogyan nézte, Gafirone úr volt, a világhírű autóversenyző, aki a ketrecben ült roppant lehangoltan, és a körmeit ápolta. Ezt nagyon furcsának találta. Volt egy harmadik ketrec is, amelyben acélhálókat tartottak vadfogáshoz. Ezen is felírás volt: *Wendorfer Hermann, kőszáli sas*. A negyedik ketrec volt aránylag a legérdekesebb, mert ezen a következő felirat állt:

WENDRINER TÓDOR EMÁNUEL
királytigris és fejszámoló
(*Bengáliai fogás, szelidíthetetlen*)

E dúvad a ketrecben sokkal jámborabb volt, mint ahogy a tábla jelezte. Wendriner Tódor Emánuel (királytigris és fejszámoló), akárhogy is nézte Gorcsev, egy közönséges sült malac volt, a szájában citrommal. Furcsa sereglet ez a vérengző Wendrinerek családja. Eddig nem tudott róluk. De hát említést tesz valahol Brehm az Afrikában sűrűn előforduló Wendrinerekről, amelyek bizonyára meleg vérű emlősök, eleveneket szülnek, és citromot viselnek a szájukban?

Azonban mi lesz, ha Gafirone, az autóversenyző, felismeri őt? Kétségtelenül tudja, hogy a titokzatos egyén, aki letartóztatta, azonos Gorcsevvvel, és ez esetben barátai egyszerűen széttépik, mint ahogy Wendriner Aladár vagy pláne Tódor Emánuel, ifjabb éveikben testvériesen, több egyforma részre marcangoltak egy kecses gazellát. Ezért örült, hogy pokróc borul rá, és most, miután úgy látszik, a Mester és Lingeström nincsenek a közelben, már szóltak is hozzá.

– Szép kis cukorbaba! Alaposan elájultál!

– Miféle ez a kocsi? – kérdezte a lepel mögül fojtott hangon, mint egy drámában a föld szelleme.

– Hagenbecktól vette a Mester – felelte Privát Elek –, elsőrangú vadfogó felszereléssel.

– Maga tud vadat fogni?

– Én nem – felelte Privát –, de ez a Drugics tanulhatott valahol ilyesmit, mert Amba oázis környékén becserkészett egy teljes sült malacot.

– És ki a Wendriner? – kérdezte.

– Mindenki. Ez a Wendriner a Hagenbeck első szelidítője volt, és kedvenc vadállatait családtagjairól nevezte el. Az oroszlának adta a büszke Aladár nevet, amely sajátja volt.

– Az oroszlán?

– Nagyon öreg szegény. Ez egy élő fürdőszobaszőnyeg, vagy ágy elé való.

– Engem hová hurcolnak? – kérdezte egy panaszos hang, nyilván Gafirone-é.

– Maga vezeti majd az Alfa Romeót, én meg ösztökélem. Meglátja, hogy milyen elsőrangú rekordot hozunk ki együtt magából, ha kell, az élete árán is.

– Ez jogtalan eljárás! Önök egy élő embert ketrecbe zárnak!

– Uram! – mondta az udvarias Rézláb – egy szavába kerül és megöljük.

Ezen ne múljék a jó közérzete.

– Arra nem gondolnak, hogy elsősorban is unatkozom itt?!

– Majd beteszünk egy mókushintát és egy mandifürdőt... Nyeee!... Csúnya Wendriner Piroska!

– Menjen azzal a vasrúddal!...

Az oroszlán többször nyújtotta orrát a pokróc felé, amely mögött Gorcsev ült, mintha ösztönösen érezné, hogy ennek az embernek van szíve, ez megérti. Kivénült, fáradt, szelíd artista volt Wendriner, és minden zökkenőnél annyira megijedt, hogy nagyot csuklott.

Estefelé az autóversenyző mélyen aludt a ketrecében, és Gorcsev végre felülhetett. A sivatag közepén vesztegelt a kocsi. Kiszálltak sétálni...

- Ők előremennek a kisautóval, és Abudir előtt, a romvárosnál találkozunk.
- És hogy akarják elfogni őket?
- Hálóval fiam. Hiába, a Mester zseniális, na!

Ezt most már Gorcsev is elismerte magában. Nehéz szívvel meredt a sivatagra, ahol a sárga porlapály izzó, halovány sugárzással elkülönült a leborult éj alatt. Megint csak győzni fog a gonosz... Ez az altábornagy vitéz, okos katona, de szélhámosok ellen nem tud harcolni, mert bármit is tesznek majd ellene, ő akkor is gentleman marad. Az pedig ilyenkor baj. Távolról apró, mozgó pontok közeledtek a tábortűz felé... Nyújtott hangokon rikoltoztak a sakálok, hiénák és más Wendrinerek...

– Nem kell az sem, hogy ez a versenyző lásson. Mindig letakarunk majd – mondta Privát Elek.

– Miért nem lehet őt letakarni? – kérdezte a fiú.

– Igaz – bólintott Halacska. Máris bement, és egy ponyvát terített Wendriner Piroska ketrecére.

Gafirone mélyen aludt, és álmában mosolygott is. Bizonyára keskeny, hosszú körmökről álmódott, rózsaszínűekről, előkelőekről.

– Ti tulajdonképpen miért dolgoztok a Mesternek? – kérdezte Rézlábtól.

– Micsoda ostobaságokat kérdezel? Pénzért. Ha sikerül eljuttatni Dizardhoz az aranyat, akkor ötvenezer frank jár fejenként.

– És ha nem?

– Akkor... ötven frank napi tiszteletdíj... Vigyázz.

Egy fényszóró közeledett. De nem a Mester kocsjja volt, hanem a szpáhiké. És mögöttük hatalmas fénnel, olyan halk, sima zúgással, ami inkább zizegés volt, elvágtatott mellettük a tizennégy karátos autó.

... Látta őket... A kormányánál Anette ült, és Gorcsev elérhette volna a leányt kinyújtott kezével... De milyen sápadt, és milyen komoran mered az útra... Talán beteg?

Nem is sejtette, hogy a leány őt gyászolja, nagyon keservesen...

A hatalmas autó falta a kilométereket, órákat, napokat: belsejében e különös csoporttal, és a csoporthoz tartozó még különösebben nem illő felszereléssel.

Gorcsev érezte, hogy veszélyes és groteszk kalandozása ezzel a hodály autótól döntő fordulathoz érkezik. A levegőben lóg minden probléma, ellentétes akarás és terv végkimenetele. Az elkeseredett küzdelem utolsó fordulója, amikor nem kér és nem ad kegyelmet egyik fél sem, mert mindent feldobott már a nyero számra. Gorcsev sejtette, hogy döntő fordulathoz, élet-halál összecsapáshoz közeledik a *tizennégy karátos autóügy*, de azt igazán nem sejtette, amit valójában pergőtűszerű gyorsasággal eléje táltak az események!!

Az első két nap aránylag nyugodtan telt el. Békés túrának tűnt az egész, leszámítva tán Gafirone siráimait, akinek a ketrecét letakarták.

Gorcsev éppen egyedül volt a kocsiban, mert a többiek a közeli oázisban a Mesterrel és Lingeströmmel tanakodtak. Elsősorban vizet adott a ragadozónak, Wendriner viszont megnyalta Gorcsev kezét, és jóindulatú bólintással, szelíd hunyorítással nyugtázta a figyelmet.

Gorcsev is nagyon megbarátkozott az öreg artistával, hiszen szomorú tekintete és széles orra van, amiről Vanek úr jutott az eszébe. Az oroszlánt viszont egy Teplitz-Schönau-i zenebohócra emlékeztette Gorcsev, ifjú vándoréveinek poétikus időszakából, amikor még fogazata és étvágya alkalmas volt a lóhúsevés élvezetére. Ez a zenebohóc jutalomjátéka napján egy teljes paripát vásárolt Wendriner Aladárnak, s ezért híven megőrizte emlékezetében.

Szinte sírva fakadt, amikor a fiatalember friss vizet tett eléje. Milyen figyelmes artista!! Mert Wendriner úr szemléletében a világ élőlényei pontosan két nagy csoportra oszthatók: az artisták és a jegyeszedők hatalmas családjára.

– Igyon, Wendriner úr. Azt hiszem, úgysem lesz hosszú az alkalmaztatása ennél a cirkusznál.

Wendriner úr szomorúan lógatta jobbra-balra a fejét, mintha azt felelné: „Nekem mondja?”

Pedig ekkor még egyikük sem tudta, hogy milyen gyorsan és mennyire rideg formák között teljesedik be Wendriner úr sorsa a valószínűtlen események áradatában.

Hét óraker felébredt Gafirone a ponyva alatt, vaksötétben.

– Halló! – kiáltotta – miért csomagolták be a ketrecemet? És adjanak enni!

– A ketrecbe zárt autóversenyzők etetése tilos – felelte mély, elváltoztatott hangon Gorcsev.

– Ki beszél?

– Az oroszlán.

– Ne vicceljen! Hogy hívják?

– Wendriner Aladár. Artista vagyok és ragadozó. Azáltal, hogy ketrecbe került, ön is érti az állatok hangját. Csevegjünk.

– Nem veszi le ezt a ponyvát?

– Ördöge van: eltalálta.
Reszelő zizenése hallatszott:
– Ön a sötétben is képes a körmeit ápolni?! – szörnyülködött Gorcsev.
– Természetesen. Gyakorlat teszi a mestert. Kicsoda ön, aki beszél?
– Wendriner Tódor, a sült malac. Bengáliai fogás, de ez mindegy: a sült malac bármilyen fogásnak jó.
– Hagyja az ostoba vicceit! Kicsoda ön, és miért hurcolták ide?
– Ezt önnek kell tudni – felelte, és odatolt egy csésze vizet az oroszlánnak. Az állat lomhán átlendítette farkát, és vérkeretben bóbiskoló szemeit hálásan emelte a fiúra. Bizonyára azt gondolta, hogy: „ez egy kedves fiatal Wendriner itt...”
– Szóval nem ad értelmes választ? – kérdezte a versenyző, és serényen csetent az ollója.
– Gafirone úr! – mondta Gorcsev. – Volna egy tanácsom az ön számára: kerülje el valahogy az életfogytiglani fegyházat.
– Mit mond?!
– Legalábbis annyi jár kémkedésért, de könnyen előfordulhat, hogy felakasztják.
– Uram... ez viccnek is...
– Közlöm önnel, hogy az egyik ketrecben a legsúlyosabb hadititkokat rejtették el, amit önnel akarnak külföldre juttatni az Alfa-Romeóban!
– Szent Isten! Kicsoda ön?!
– Wendriner Piroska, a foltos hiéna...
– Kérem... ne tréfáljon!
– Hagyja békében az inkognitómat, és fogadjon szót! Önnel Franciaország gyarmati repülőtémaszpontjainak titkos flottafelvonulási sürgönykulcsát akarják külföldre juttatni az Alfa-Romeóban.
– Uram atyám! Ezt sejthettem volna... De mit tehetek?
– Egy alkalmas pillanatban kiszabadítom önt, és ezzel az autóval északra száguld, motorhalálban.
– Boldogan, ha kiszabadulok!... Uram! Kicsoda ön?! De ha azt feleli, hogy Wendriner Hermann, kőszáli sas, akkor durva szavakkal fogom illetni!
– Miért ne lehetnék én a Hermann keresztnevű büszke szárnyas?
– Mert a kőszáli sas én vagyok! – felelte diadalmasan. – Ma reggel kicserélték kérésemre a megalázó feliratot!
Gorcsev megcsóválta a fejét.
– Nem hiszem, hogy egy ilyen madár egyedül manikűröznék a karmait.
Most közeledő motorberregés hallatszott, és Gorcsev villámgyorsan magára húzta a takarót.

XX. FEJEZET

1.

– Most gyorsan utánuk – mondta Lingeström, miután leugráltak Privát Elek és társai is a kiskocsiról. Nemsokára Portenif vezetésével megérkezett a tevésláncolat is, néhány arab gazember. Majd bejött Aldous, aki a Mester autóját vezette.

– Ti utánunk jöttök a teherautóval! – mondta a Mester. – Nem lehet bajotok. Most indultak el a szélmarta rész felé, keresztbe elébük vágunk, és kifizítjük a hálókat!

– És azután?

– Fél nap alatt Abudirban vagyunk, ott meg sem állunk, és egyenesen tovább rohanunk Ifirizig. Vigyázzanak, mert a folyónál balra is vezet egy ösvény, a francia engedélyes terület van ott, és egyenesen Abe Padan karjába szaladnak.

Közben előhozták a teherautó mélyéről az acélhálókat.

Azután már gyorsan ment minden. Feltakarták Gafirone-t, aki valóban úgy gubbasztott ketrecében, mint egy óriási kőszáli sas, vagy még inkább, mint valami bagoly, amely a hirtelen fénytől rémülten pislogott, behúzott nyakkal. Rózsaszínű karmai szinte rezegtek, amilyen rémülten a ketrec rácsát szorította.

– Gafirone úr! Ön most készüljön el, hogy rövidesen a kormány mellé kerül és vezet. Hátralé három ülünk majd revolverrel.

– De kérem... miért vonnak bele!

– Figyelmeztetem, hogy vita nélkül engedelmeskedjék, különben keresztüllövöm... Gyertek utánuk a romvároshoz, lassan. Délre ott lesznek ők is.

A Mester, Lingeström, Portenif, Aldous és az arabok elsiettek. Hajnalodott...

Halacska rákapcsolt, és a teherautó rohant zúgva, zötykölődve, elhasznált rugózatával, tömör pneumatikkal.

– Takarjuk le a kőszáli urat – mondta a hallgatag Drugics.

– Nem!! – ordított Gafirone, de leöntötték egy csöbör vízzel, amitől csendes lett, és szomorúan tűrte az egyiptomi sötétséget. Viszont Gorcsev ledobta a pokrócot, és vidáman felült.

Pedig most minden volt, csak nem vidám.

– Mikor érünk a helyszínre?

– Tán délfelé.

A kocsi úgy dobálódzott, hogy Wendriner oroszlán ismét csuklást kapott. Gorcsev megnyugtatóan vakargatta a tarkóját, ami kimondhatatlanul jólesett az öreg artistának...

Mit tegyen? Gorcsev kétségbeesetten tépelődött. Úgy érezte, hogy őt rendelte ki a gondviselés Labouxék küldetésének őrzetére...

Nem tudott semmi okosat kitalálni. Hanyatt feküdt, és lehunyta a szemét. Wendriner úr ketrecébe lógott a keze, és az állatok megviselt királya csendesen nyalogatni kezdte, oly gyengéden, egyformán és alátódalszerűen, hogy elaludt...

Zavaros álma volt Vanek úrról... Egy lidércnyomásszerű kép ismétlődött: Anette-tel és érettségiző gyerekekkel megtekintik az orani várat, és a Baedeker egyik oldalán ez áll:

SZULTÁNA KORRIDOR

Sötét odú, ahol Masnir mór király őrizte rabnőjét. Néhány éve egy hiányosan öltözött idegen úr visszavár ide valakit, és tetszés szerinti belépődíjért megtekinthető. Kétméteres fehér szakállá eredeti!

... Felriad.

A kocsi üres. Állnak. Gyorsan felül. Gafirone ketrece letakarva.

– Halló! – kiáltja Gorcsev. – Kőszáli úr...

– Mit akar?

– Elmentek?

– Igen... Félórája. Most már tudom, hogy maga egy kölyök, aki csergolec!

„Ez egy Vanek úr” – gondolta Gorcsev.

– Kérem, én éhes vagyok – mondta a kőszáli sas.

– Az zavar engem a legkevésbé. Szeretnék kimászni a csávából, mert magukat főbe lövik, vagy ilyesmi.

– Uram! Húzzon ki engem is.

– Majd gondolkozom.

A sült malacot kivette a ketrecből, és odaadta a felét az oroszlánnak. Azt a részt, amelyhez a fej is tartozott, a fél citrommal. Az elaggott vérengző kedvetlenül harapdálta a húst, alig evett. Viszont a citromot hosszan nyalogatta... Öreg artista. Savhiánya van... Lehetséges, hogy ez az élő fürdőszobaszőnyeg azonos lenne Wendrinerrel, az állatok királyával?

Szomorúan ült Gorcsev a padlón. Most talán már az acélhálóban vergődnek Laboux-ék. És sóhajtozott. Lassan múlt az idő. Az agya dolgozott. Wendriner a citromot nyalogatta mellette, tán nincs is savhiánya, csak gourmand lett, mint általában a vénemberek.

... Késő délután volt. Gorcsev először életében érezte, hogy ideges. Fel és alá járkált. Idegessége átragadt az oroszlánra is. Nyugtalanul nézte szeretett gazdáját.

Gafirone fülkéjében sűrűn csettent a körömmolló, mintha zsebóra ketyegne...

– Nézze, Wendriner úr, én magát szabadon bocsátom... – mondta az oroszlánnak Gorcsev. – Maga az egyetlen jóbarátom e pillanatban, akin segíteni tudok... Menjen és sétáljon remegő lábaival még egyszer a langyos porban, és fáradt szemét üdvözlje az ibolyaszínű derengés a Szaharában. Nyújtózzon egyet, hogy ropogjanak a vén csontok, és bandukoljon egy utolsó hazájában.

Az ajtóhoz gurította a ketrecet, és kinyitotta. De Wendriner úr nem mozdult. Egyszerűen nem hitte el az esetet. Amikor Gorcsev oldalba döfte enyhén, végre kilépett a ketrecből, kissé támolyogva, szegény Lear királya az állatoknak, öreg és végkimerült a sok bolyongástól, egy csalódott élet estéjén.

Gyanakodva nézett körül a sivatagban.

Véres, nagy szemét macskaszerűen összehúzta, és ingatag talpakkal, búslakodó fővel ment, ment, lassan lépegetve a sivatagban. Azután megállt, visszaneézett Gorcsevre, és újra elindult, kissé félénkebben, de mélyen lehajtott fejjel, mintha szégyellné magát valamiért...

Az orosz határozott! Sietve visszatért a kocsiba. Kitérta a teherautó keresztvasakkal elzárható vasajtáját:

– Halló, Gafirone úr! Ütött az óra!

2.

Miféle óra ütött?

Azt rövidesen megtudták az ügy szereplői. Estére visszatért a társaság.

– Gyerünk! – kiáltotta a kapitány. – Halacska, indíts! Gafirone maga menjen Porteniffel...

Gafirone engedelmesen kilépett a ketrecből, és ment. A többiek felugráltak a kocsira, és... A púpos Halacska nem is akart beszállni, de megragadják, és repül!

Bumm!

Bevágódott az ajtó, valaki rátette kívülről a nehéz keresztvasakat, amely tigrisek őrzésére volt berendezve, és máris felbűg a motor...

– Hé... Mi ez? Halló?! – ordítanak és dörömbölnek. Hiába...

Portenif feleúton sem volt még Gafirone-nal, amikor melléje ért a hatalmas Hagenbeck-autó, és a sofőrülésről valaki fejbeacsapta egy franciakulccsal, hogy elájult. Az autó megáll!!

– Így... És most, ahogy megbeszéltük – mondta Gorcsev –, üljön fel mellém, és gyerünk.

A rablók ütemesen dörömböltek, Gorcsev fütyül, és Gafirone úgy gubbaszt mellette, mint Wendriner Hermann, a kőszáli sas, de sokkal szomorúbb. Távvolabb már látszik az Alfa Romeo. Sötét este van... A Hagenbeck-kocsi hűtője zörömböl, és a kerekek nehéz forgása hallatszik, ahogy a porban evickél a kocsi. Azután fékez és megáll.

Közben a várakozó főrablók már türelmetlenkedtek.

– Eredj eléjük, és szólj, hogy mi van Gafirone-nal – mondta a Mester Al-dousnak.

A rabló elindult, de néhány perc eltelt, és még mindig nem tért vissza. A Mester és Lingeström türelmetlenek.

– A fenébe marad!

– Épp most késnek, amikor már célnál vagyunk!
– Igen. Határozottan nagyon kínos!! – mondta valaki a sötétben és úgy vágta fejbe a Mestert, hogy leroskadt. – Ne mozduljon, Lingeström, mert lelövöm. Gorcsev van itt!
– Mi?... Mit akar itt?
– Azonnal elmegyünk a legközelebbi tisztikaszinóba...
És öt kemény ujj fogta meg a báró torkát. A tizenégy karátos autó ismét Gorcsevé volt.

3.

– Uram – hálálkodott Gafirone. – Köszönöm.
– Most maga a többi rablót elviszi az első oázisig. Ott már megvédik. Rájuk zártam kívülről az ajtót. Tigrisek sem törhetnek ki a kocsiból. Hallja?
... Félelmetes dübörgés hallatszott az éjszakában.
– Tehát?
– Kissé pihenünk előbb. Azután ön az autóval elindul.
– És?
– És jutalomban részesül.
Egy ideig üldögéltek, közben előjött a hold... És az ezüstös fényben kísérteties látvány tárult eléjük!
A teherautó felhágóján, két mellső lábára emelkedve, egy szomorú oroszlán szaglászta az ajtót.
– Wendriner úr!...
Gafirone rettegve ugrott be az autóba. Az oroszlán odavánszorgott a meglepetten kiáltó Gorcsevhez. Szegény... Remegtek a lábai, lihegett, és könnyőgően tekintett fel az oroszra. Ez megsimogatta a hajdani büszke sörények kopott helyét.
– Hát visszajött, Wendriner úr?... Nem baj, öregem... Jöjjön szépen.
... És mert Gafirone semmi áron nem jött elő a kocsiból, Gorcsev maga ment az oázisba, hogy élőszóval tudasson mindent az autó tulajdonosával... De Wendriner úr most már nem tágított mellőle.

4.

Reggel Abudir oázis nagy szenzációra ébredt. Egy teherautó volt ott, amelyben emberek dörömböltek. Az autó mellett Gafirone úr reszketett.
Most kiderült, hogy Gorcsev él. É! Anette nem bírta szólani... A zsebkendőjét gyűrögte. Sápadtan remegett. Laboux lehunyta szemmel feküdt. Tán imádkozott.
– Ön kicsoda? – kérdezte a tábornok Gafirone-t.

– Kószá... izé. Wendri... Én, kérem, autóversenyző...

Most kissé felmondta az idegrendszere a szolgálatot, és sírni kezdett. Anette is sírt, és Gafirone a nyakába borult, de itt most ezzel sem törődtek.

Laboux csak lehunytt szemmel feküdt, nem lehetett tudni, hogy mit érez, mit gondol...

Az altábornagy nem győzte kivárni az elérékenyülést. Mégiscsak tudni akarta, hogy mi van még az örömhíren felül, hogy Gorcsev él...

– Kérem, kedves autóversenyző úr – kiáltott végül az altábornagy. – Mondjon el végre mindent.

– Nem... tudom... leírta Gorcsev úr... és tessék...

– No végre... Kérem! Adja már ide!

Átadta a levelet.

Altábornagy úr!

Alázatosan jelentem, hogy magasabb katonai érdekből szökésben vagyok a századomtól, és útban a Próféta Szandálja felé az Alfa Romeóval. Ófelsége, Baba Paladala uralkodónak azt fogom mondani, hogy ön csókoltatja.

Az orani Fort–St.–Thérése–ben távolmaradásom igazi okát természetesen eltitkolom, efelől biztos lehet, altábornagy úr.

A két igazi bűnöst átadom őfelsége Padalati Malátada néger uralkodónak, meg a többi jámbor csirkefogót, ha kérhetek ennyi jutalmat velem szembeni jószágukért, kegyeskedjék szabadon bocsátani a mellékelt teherautóról, mert az ő segítségük nélkül már régen a portugál konkurrenciáé lenne az Alfa Romeo.

Azon reményben, hogy távolléteomet a Fort–St.–Thérése–ből, altábornagy úr jóindulata révén, nem veszik majd túl szigorúan, zárom soraimat, igaz nagyrabecsülésem kifejezésével.

Altábornagy úr lelkes híve:

*Gorcsev Iván
27–es közlegény*

... És most az altábornagy minden rejtélyt megoldott. (Legalábbis ő azt hitte.) A marseillei-i erődből telefonérdeklődésre közölték, hogy két Gorcsev volt ott egy időben. A 27–es a Fort–St.–Thérése–be került, ahonnan de Bertin azt a felvilágosítást kapta, hogy Gorcsev Iván körülbelül két hete elszökött...

– Mindent értek! – kiáltotta lelkesen a tábornok – magam írok ebben az ügyben a hadügyminiszternek!

– Én is írok! – kiáltotta Laboux, aki úgyszólván meggyógyult időben. – Hiszen a vejemről van szó!

Anette kibontakozott a zokogó autóversenyző öleléséből, és az apja vállán sírt tovább. Gafirone kísérletet tett arra, hogy André nyakába boruljon, de a lakáj hallani sem akart erről.

XXI. FEJEZET

1.

Az Alfa–Romeo nevű szörnyeteget ártalmatlanná tették. Arany alkatrészeitől megfosztva nem árthatott többé embertársainak. Lelkét átadta Abe Padan király győztes seregeinek, akik felfegyverkeztek általa.

És Gorcsev?

... A dél–afrikai oázisok népe között még ma is szájról szájra jár a legenda egy kísérteties, lerongyolódott katonáról, aki egy szál oroszlán társaságában kóborolt a sivatagban, és megverte azokat, akik nem támogatták élelmiszerral titkos vándorútján...

Már lassacskán elérte a Szahara határát, és távolról látszott a Dzsebel–Szagro elmosódott hegylánca is. Gorcsev Iván elégedetten ült a tábornóz mellett, higgadt oroszlánja társaságában.

Ásított. – Látja, Wendriner úr – mondta, végigdőlve a laza porhalmokon. – Most, hogy lezárult az ügy, igazat adok ennek a Laboux–nak. Nem árt megkomolyodni, mielőtt nősül az ember. Jól tudom, hogy e bölcs korban, amelyet rossz egészségben megért, nem érdeklí túlságosan a felvetett téma. Ön óvatos ragadozó, Wendriner úr, és ezért tisztelem, ha nem is csodálom a rezignációját, amellyel inkább a rabságát fogadja el végleges állapotnak, mint a sivatagi kóborlást.

Az oroszlán vállat vont, és rosszkedvűen legyintett:

– Nézze, Gorcsev úr – mondta egy fáradt kiskereskedő metodikus, lemondó hanghordozásával. – Öreg artista vagyok én, és szívesebben ülnék a Ring Cafében, reszkető kézzel zsonglőrök, meg gégesorvadásos kikiáltók társaságában, akikhez lelkileg tartozom. De hát nem bújhatok ki a bőrömből! És ki ül le manapság a kávéházban egy oroszlánnal, „fóros pikét” játszani?...

– Mi az, Wendriner úr! Ön beszél?

– Nem. Ön álmodik. De ez igazán mindegy. Higgye el, kérem, nincs szebb, mint öreg artistának lenni. Ismertem Olmützben egy „Halálkerék” nevű Glatsch Ödönt, aki két mankóval és három selyempincsível bejárt a *Rathaus Keller*–be, mert lezuhant a trapézról. És boldog volt, pedig nap mint nap veszekedett vele a felesége, egy Mea Mitta mágikus csoda, akinek rejtélyét a világ leghíresebb professzorai próbálták megfejteni, holott a hölgyet megfojtani kellett volna szerintem... Na, ja!... Legszebb élet az artista aranyöregsége. Mert szakmánkban fordított értelme van a kornak. Amíg az artista fiatal, addig közel áll a halálhoz. Minden este meghalhat, és esetleg délután is, mérsékelt helyárral mellett. A Halálkerék Glatsch naponta együtt feketézik egy Trautmann nevű zenekarközvetítővel, akit a turfra oktat...

– Meglep ez a hang, Wendriner úr...

– Meglep, meglep... – dörmögte búsan a ragadozó. – Maga is jól adja, mondhatom. Látja, névrokonom, Wendriner Aladár társul vette egy artistaügynökséghez Splendid kapitányt a negyven táncoló fókával, és minden reggel hővizet isznak a Margareten Quelle radioaktív csarnokában... Mit jelent az, hogy én vagyok az állatok királya? Helfheisen például a Kerékpár Császára, és most Jerabek néven házmester Görlitzben. Egy artistának plakátból van az országa.

– De hiszen valamikor ön is úzótt vadat, és a gazellák fejvesztetten menekültek a hírre, hogy jön a rettenetes Wendriner! Ön, Lafontaine szerint, többre értékeli a szabadságát, mint az életét!

Wendriner úr szivarra gyújtott, és egy barnult végű papírszipkába illesztette a végét, eltűnődve.

– Mondok én magának valamit, Gorcsev úr, aki a világot járja, mint a Naplopás Királya. Nem tudom ki az a jegyszedő, akit említ, de nálunk a cirkusznál nem volt. Viszont hallgasson meg egy titkot: én a schönbrunni állatkertben születtem, és bécsi illetőségű oroszlán vagyok. Vasúton hoztak Afrikába és acélhálóban vittek a Szaharából Fezbe, a naiv vevőhöz. Volt egy utam!... Arról jobb nem beszélni! Így történt, mert a sivatagban fogott oroszlán drágább. Én vagyok, uram, az egyetlen oroszlán, amelyik import útján került a Szaharába. És nem vagyok igazi Wendriner. Én a schönbrunni állatkertben szívdobogást kaptam, ha a díszpáva rikoltzott. Wo sind die schön en alten Zeiten?... – sóhajtott nagy búsan, azután feltette az orrcsíptetőjét, és a Wiener Journalt kezdte olvasni...

Gorcsev egy kiáltással felriadt...

... Virradt. Wendriner úr asztmás lihegéssel aludt mellette.

2.

Tíz napig töltötte Vanek úr ideje nagy részét a művésznő szekrényében. Közben Laura de Pirelli bevezette az alsó polcra a villanyvilágítást, és gondoskodott olvasnivalóról. Egész nap utazásról szöttek terveket, kivéve a délutánt, amikor a művésznő énekelni tanult. A művésznő szorgalmas volt. Órákig tanult énekelni.

A tizedik napon Vanek úr kilépett a szekrényből éppen énekóra közben.

– Jó napot – mondta. – Most én elmegyek.

Mielőtt az ámult művésznő és a holtra rémült korrepetítor bármit is szólhat tak volna, a titkár, Isten tudja, hogy miért, sértett önérzettel távozott, és egyenesen a Fort–St.–Thérése-hez ment.

– Jelentse az őrmesternek – mondta elszántan a poszt előtt –, hogy én félreismertem magukat. Ez a légió egy kitűnő hely.

Würfli úr éppen őrségen volt, amikor feltették Vanek úrra a bilincseket.

– Miért jelentkezett önként? – kérdezte sűgva.

– Az enyhítő körülmény. Finomabban lónek fejbe.
– Azt tudja, hogy Mehár is a börtönben van?
– Hát kinn volt közben? Nagyon szeretem ezt a Mehárt.
– Hiszen megveri mindig.
– De sohasem énekel. Nagy szó!
Hat napig ült Vanek úr, amikor megjelent az őrzető és egy hadnagy.
– Itt a díszuniformisa. Vegye fel.
– Értem... főbe lónek...
– Könnyen lehet. Kinn van az egész helyőrség az udvaron – mondta az őrzető, de a hadnagy leintette.
– Illetékes helyen tudják, hogy hol volt két hétig. Ön sokat szenvedett.
– Különösen délután...
– Csend! Az ön távollétééről nem közöltek részleteket. Ön is hallgasson róla, azt hiszem, érti?!
Vanek úr elpirult, lesütötte a szemét, és azt hitte, hogy érti...
Amikor kivették az udvarra, könnyes szemmel nézett körül.
Ez kivégzés!
Négyszögben állt az erőd teljes létszáma. Arcába süttött a nap, és Vanek úr jó magasra tartotta a fejét, hogy teljes mértékben élvezze még utoljára.
Tram-tram-tram-tram...
A dob!... Szóval a szökevényeket ítélet nélkül kivégzik. Szomorú tekintettel megkapaszkodott egy facsoport zöld színében.
Trombita! „Aux armes! Aux armes!...” Most jön majd az escort!... Nem hagyja bekötni a szemét. Lássák, hogy tud meghalni egy Vanek B. Eduárd...
Azért kissé megcsuklik a térde, és a nyelve száraz nagyon.
A trombita elhallgat. Ni... hisz ez az ezredes, aki most eléje lép.
– 27-es közlegény! Gorcsev Iván! Te két hétre eltűntél, elhagytad az erődöt! Megrendülő testi és lelki szenvedéseken mentél keresztül.
„Különösen az éneklés” – gondolta Vanek úr, és bánatosan bólogatott...
– A köztársaság elnöke Gorcsev Ivánt a becsületrenddel tüntette ki!
... És amíg az ezredes feltűzi a hüledező Vanek úr zubbonyára a becsületrendet, meglendül a trikolór, szól a trombita, és vigyázzban fordul eléje az arcvo-nal...
Távolabb, egy teraszon Anette, de Bertin és Laboux állnak rémülten, halál-sápadtan, és szóra képtelenül...

Az eset tisztázása lehetetlen. Isten őrizz hozzányúlni. Vanek urat majd leszereltetik valahogy. És Gorcsevnek nem szabad jelentkeznie a légiónál. Gorcsev csak Privát Eleknél jelentkezik százezer frankkal. Ezt a Mestertől és Lingeström-től vette el, akik hihetőleg könnyen nélkülözik Ifirizben, a foszfátbányában, ahol kényszermunka büntetésüket töltik.

... Az esküvő előtti napon Vanek úr leszerelt. Verdier őrmester többterítéses bankettel ünnepelte ezt a napot a kintinban.

– Uram – jelentkezett Gorcsevnél. – Mi lesz a teendőm?

– A Laboux-villa kertjében egy fáradt artista éli békés, vén napjait. Vele kell foglalkoznia, öregem.

– Változatlanul Vanek a nevem, és szeretném, ha ezt most már megjegyezne, miután szenvedéseim jutalmául a becsületrenddel tüntettek ki.

– Úgy érzi, hogy megérdemelte?

– Feltétlenül. Ön nem hallotta a hölgyet énekelni.

Közben de Bertin információt szerzett Vanek úrról. Csakugyan egy nizzai idegszanatóriumban működött, de nem levelező volt, hanem ápolt. Egy napon eltűnt az uszodából, a tanársegéd keménykalapjában. Azóta keresik.

... Anette szomorúan Gorcsevhez hajtotta a fejét:

– Félek, Iván... Magát a vére nem hagyja majd nyugodni...

– Szamárság...

– Mindig attól félek majd, hogy egyszer csak elhagy... Megy a tengerre, a sivatagba... Reszketni fogok, ha egy órával későbben jön haza.

– Ne féljen... Sohasem jövök majd későn. A vőlegénye kísértet volt, a férje hazajáró lesz...

És Anette minden aggodalmát végképp eloszlatta ifjabb Gorcsev Iván születése, akit a többi családtagok: Wendriner Aladár és Vanek úr boldogan befogadtak meghitt körükbe...

V É G E